

ROZSUDEK SOUDU (šestého rozšířeného senátu)

28. listopadu 2008 *

Ve spojených věcech T-254/00, T-270/00 a T-277/00,

Hotel Cipriani SpA, se sídlem v Benátkách (Itálie), původně zastoupená M. Marinoni, G. M. Robertim a F. Sciaudonem, poté G. M. Robertim, F. Sciaudonem a A. Bianchinim, advokáty,

žalobkyně ve věci T-254/00,

Società italiana per il gas SpA (Italgas), se sídlem v Turíně (Itálie) zastoupená M. Merolou, C. Tesaurem, M. Pappalardem a T. Ubaldim, advokáty,

žalobkyně ve věci T-270/00,

podporovaná

Italskou republikou, původně zastoupenou U. Leanzem, dále I. Bragugliou a S. Fiorentinem, jako zmocněnci, ve spolupráci s M. P. Gentilim a S. Fiorentino, avvocati dello Stato,

vedlejší účastníci ve věci T-270/00,

* Jednací jazyk: italština.

Coopservice – Servizi di fiducia Soc. coop. rl, se sídlem v Cavriago (Itálie),

Comitato „Venezia vuole vivere“, se sídlem v Benátkách (Itálie),

zastoupené A. Bianchinim a A. Vianellem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-277/00,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené V. Di Buccim, jako zmocněncem, ve spolupráci s A. Dal Ferro, advokátkou,

žalované,

jejichž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2000/394/ES ze dne 25. listopadu 1999 o podporách poskytnutých podnikům na území Benátek a Chioggia stanovených zákony č. 30/1997 a č. 206/1995, kterými se zavádějí úlevy na sociálních příspěvcích (Úř. věst. 2000, L 150, s. 50),

SOD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (šestý rozšířený senát),

ve složení A. W. H. Meij (zpravodaj), předseda, V. Vadapalas, N. Wahl, M. Prek
a V. Ciučă, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 30. dubna 2008,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

A – Předmětný režim úlev na sociálních příspěvcích

- ¹ Italské ministerské nařízení ze dne 5. srpna 1994 oznámené Komisi definuje kritéria pro přidělení úlev na sociálních příspěvcích stanovených ustanoveními uvedenými v článku 59 dekretu prezidenta Italské republiky ze dne 6. března 1978, kterým se zavádí zvláštní režim úlev na sociálních příspěvcích, které mají zaměstnavatelé

uhrazovat Istituto Nazionale de la Previdenza Sociale (INPS, Národní institut sociálního zabezpečení) v Mezzogiorno, pro období od roku 1994 do 1996.

- 2 Rozhodnutím 95/455/ES ze dne 1. března 1995 týkajícím se ustanovení v oblasti snížení sociálních příspěvků uložených podnikům v Mezzogiorno a úhrady některých těchto příspěvků daňovými orgány (Úř. věst. L 265, s. 23), Komise konstatovala, že za předpokladu dodržení určitého počtu podmínek je režim snížení sociálních příspěvků uvedený v předchozím bodě slučitelný se společným trhem. Toto rozhodnutí zejména stanoví, že italské orgány mají Komisi sdělit ustanovení přijatá k plnění plánu postupného zrušení režimu předmětné pomoci, který byl uložen stejným rozhodnutím.

- 3 Režim úlev na sociálních příspěvcích dotčený v projednávané věci byl zaveden italským zákonem č. 206/1995, který rozšiřuje režim podpor stanovený pro podniky usazené na území Benátek a Chioggia výše uvedeným ministerským nařízením ze dne 5. srpna 1995. Italský zákon č. 30/1997 tento režim prodloužil na rok 1997 ve prospěch podniků usazených jak v regionech Mezzogiorno, tak na ostrovním území Benátek a Chioggia.

- 4 Článek 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 stanoví obecné snížení sociálních příspěvků, které mají uhrazovat zaměstnavatelé. Článek 2 téhož nařízení stanoví osvobození od sociálních příspěvků pro nová pracovní místa vytvořená v podnicích, na období jednoho roku počínaje dnem, kdy byl nezaměstnaný pracovník zaměstnán.

- 5 Z rozhodnutí Komise 2000/394/ES ze dne 25. listopadu 1999 o podporách poskytnutých podnikům usazeným na území Benátek a Chioggia stanovených zákony č. 30/1997 a č. 206/1995, kterými se zavádějí úlevy na sociálních příspěvcích (Úř. věst. 2000, L 150, s. 50, dále jen „napadené rozhodnutí“), vyplývá, že podle údajů předložených INPS za posuzované období od roku 1995 do roku 1997 dosáhly úlevy na sociálních příspěvcích přiznané podnikům nacházejícím se na území Benátek a Chioggia podle článku 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 průměrné výše 73 miliard italských lir (ITL) (37,7 milionů eur) ročně a byly rozděleny mezi 1645 podniků. Osвобоzení přiznaná podnikům nacházejícím se na ostrovním území Benátek a Chioggia podle článku 2 tohoto nařízení dosáhly výše 567 milionů ITL (292 831 eur) ročně a byly rozděleny mezi 165 podniků.

B – *Správní řízení*

- 6 Dopisem ze dne 10. června 1997 oznámily italské orgány v souladu s ustanoveními rozhodnutí 95/455 ze dne 1. března 1995 (viz bod 2 výše) výše uvedený zákon č. 30/1997 Komisi. Dopisem ze dne 1. července 1997 Komise požádala o doplňující informace týkající se rozšíření působnosti režimu úlev na sociálních příspěvcích uvedeného výše ve prospěch podniků usazených v Benátkách a Chioggia.
- 7 Vzhledem k tomu, že Komise neobdržela odpověď, sdělila Italské republice dopisem ze dne 17. prosince 1997 své rozhodnutí zahájit řízení stanovené čl. 88 odst. 2 ES s ohledem na podpory stanovené ustanoveními zákonů č. 206/1995 a č. 30/1997, které rozšiřují působnost úlev na sociálních příspěvcích stanovených pro Mezzogiorno na ostrovní území Benátek a Chioggia.

- 8 Italské orgány ke dni 1. prosince 1997 pozastavily předmětný režim úlev na sociálních příspěvcích.
- 9 Rozhodnutí zahájit řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* ze dne 18. února 1998. Dopisem ze dne 17. března 1998 předložil Comiato „Venezia vuole vivere“ (dále jen „výbor“), sdružení seskupující nejvýznamnější organizace průmyslových a obchodních subjektů v Benátkách, které vzniklo po zahájení formálního vyšetřovacího řízení uvedeného výše za účelem zkoordinovat činnosti potřebné k nápravě nevýhodné situace hospodářských subjektů usazených v Benátkách, svá vyjádření a předal zprávu doplněnou studií uskutečněnou Consorzio per la ricerca e la formazione (COSES, Konsorcium pro výzkum a vzdělávání) pocházející ze září 1998, která se týká obtíží, se kterými se setkaly podniky působící v oblasti laguny, ve vztahu k podnikům usazeným na pevnině. Dne 18. května 1998 předložilo město Benátky rovněž vyjádření doplněné o první studii uskutečněnou COSES týkající se téhož předmětu, která pochází z února 1998. V těchto vyjádřeních zdůraznilo, že mezi příjemce patřily i obecní podniky, které jsou pověřeny poskytováním služby obecného hospodářského zájmu. Město Benátky v jejich prospěch uplatnilo použití čl. 86 odst. 2 ES. Všechna tato vyjádření byla předána Italské republice.
- 10 Italské orgány předložily svá vyjádření dopisem ze dne 23. ledna 1999. Dopisem ze dne 10. června 1999 sdělily Komisi, že se ztotožňují s vyjádřením předloženým městem Benátky.
- 11 Rozhodnutím ze dne 23. června 1999 přikázala Komise Italské republice, aby jí poskytla všechny dokumenty a informace nezbytné k upřesnění úlohy obecních podniků a k posouzení slučitelnosti posuzovaných úlev na sociálních příspěvcích se společným trhem. Italské orgány odpověděly dopisem ze dne 27. července 1999. Dne 12. října 1999 se v Bruselu uskutečnilo setkání mezi těmito orgány a představiteli Komise.

C – Napadené rozhodnutí

- 12 Komise měla v napadeném rozhodnutí za to, že úlevy na sociálních příspěvcích stanovené výše uvedenými zákony, které odkazují na článek 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, jsou státními podporami, které jsou slučitelné se společným trhem, neboť tyto úlevy byly přiznány podnikům usazeným na územích Benátek a Chioggia, jež jsou buď malými a středními podniky (MSP) ve smyslu pokynů Společenství o státních podporách MSP (Úř. věst. 1996, C 213, s. 4), nebo podniky usazenými v oblasti, na kterou se vztahuje výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, nebo podniky, které zaměstnávají pracovníky, kteří se setkávají se zvláštními potížemi s přístupem nebo opětovným přístupem na pracovní trh v souladu s pokyny o podporách zaměstnanosti (Úř. věst. 1995, C 334, s. 4; čl. 1 první pododstavec a bod 105 napadeného rozhodnutí).
- 13 Pokud jde o kvalifikaci jako státní podpora, Komise ve svých závěrech prohlašuje, že v souladu se svým sdělením o pravidle *de minimis* pro státní podpory (Úř. věst. 1996, C 68, s. 9) vyvozuje ze svého posouzení předmětných opatření v odůvodnění napadeného rozhodnutí (bod 110), že opatření, která jsou v souladu s pravidlem *de minimis*, nespádají do působnosti článku 87 ES, s výjimkou odvětví zahrnutých Smlouvou o ESUO, jakož i v odvětví lodního stavitelství, dopravy, zemědělství a rybolovu.
- 14 Podle čl. 1 druhého pododstavce napadeného rozhodnutí jsou podpory stanovené v článku 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1995, pokud jsou přiznány podnikům, které nejsou MSP a nejsou usazeny v oblasti, na kterou se vztahuje výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, neslučitelné se společným trhem.

- 15 Podle článku 2 napadeného rozhodnutí představují úlevy na sociálních příspěvcích stanovené v článku 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1995 přiznané podnikům usazeným na území Benátek a Chioggia státní podpory neslučitelné se společným trhem.
- 16 Podle článku 3 napadeného rozhodnutí jsou podpory přiznané Italskou republikou obecnímu podniku ASPIV (Azienda servizi pubblici idraulici e vari Venezia) a Consorzio Venezia nuova slučitelné se společným trhem na základě odchylky stanovené v čl. 86 odst. 2 ES a odchylky stanovené v čl. 87 odst. 3 písm. d) ES.
- 17 Článek 4 napadeného rozhodnutí uvádí, že opatření, která Italská republika zavedla ve prospěch obecních podniků ACTV (Azienda del consorzio trasporti veneziano) a AMAV (Azienda multiservizi ambientali Venezia) a podniku Panfido SpA, nepředstavují podpory ve smyslu článku 87 ES.
- 18 V článku 5 napadeného rozhodnutí ukládá Komise Italské republice, aby od příjemců získala zpět podpory zmíněné v čl. 1 druhém pododstavci a v článku 2 tohoto rozhodnutí, které jsou neslučitelné se společným trhem a byly jim poskytnuty protiprávně.
- 19 Napadené rozhodnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* ze dne 23. června 2000.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 20 Návrhy došlými kanceláři Soudu dne 16. a 18. září 2000 podali žalobci projednávané žaloby.
- 21 Krom toho rovněž jiní žalobci ve stanovených lhůtách podali proti napadenému rozhodnutí 56 žalob.
- 22 Samostatnými podáními došlými kanceláři Soudu dne 19. ledna 2001 vznesla Komise námitky nepřípustnosti podle čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu.
- 23 Rozhodnutím ze dne 25. ledna 2001 Soud v souladu s čl. 51 odst. 1 jednacího řádu předal věc druhému rozšířenému senátu.
- 24 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 7. března 2001 požádala Italská republika o vstup do řízení jako vedlejší účastnice ve věci T-270/00 na podporu návrhových žádání žalobkyně, společnosti Società italiana per il gas SpA (Italgas). Usnesením ze dne 19. června 2001 předseda druhého rozšířeného senátu toto vedlejší účastenství povolil.

- 25 V rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu vyzval Soud s ohledem na komplexnost kritérií slučitelnosti uvedených v napadeném rozhodnutí Italskou republiku, aby pro každého z žalobců v projednávaných věcech, jakož i v 56 výše uvedených spojených věcech upřesnila, zda se považuje na základě článku 5 napadeného rozhodnutí být vázána k zajištění navrácení sporných podpor, které byly poskytnuty.
- 26 Na základě odpovědi Italské republiky ze dne 25. září 2003 a ze dne 24. března 2004 prohlásil Soud 22 žalob za zcela nepřípustné a 6 žalob za částečně nepřípustné s ohledem na skutečnost, že žalující podniky neodůvodnily právní zájem na podání žaloby v rozsahu, v němž měly příslušné vnitrostátní orgány při výkonu napadeného rozhodnutí za to, že tyto společnosti nebyly zvýhodněny státní podporou, která je neslučitelná se společným trhem a která podléhá povinnosti navrácení na základě tohoto rozhodnutí (usnesení Soudu ze dne 10. března 2005, Gruppo ormezzatori del porto di Venezia a další v. Komise, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00, Sb. rozh. s. II-787; Confartigianato Venezia a další v. Komise, T-266/00; Baglioni Hotels a Sagar v. Komise, T-269/00; Unindustria a další v. Komise, T-273/00, a Principessa v. Komise, T-288/00, nezveřejněné ve Sbirce rozhodnutí).
- 27 Dne 12. května 2005 se konala neformální schůzka před soudcem zpravodajem za účasti zástupců účastnic řízení ve 37 věcech, ve kterých žaloby nebyly prohlášeny za zcela nepřípustné. Zastoupení účastníci řízení předložili svá vyjádření a vyjádřili svůj souhlas s výběrem 4 pilotních věcí. Následně po této neformální schůzce byly projednávané věci (T-254/00, T-270/00 a T-277/00) a věc T-221/00 označeny za pilotní věci.
- 28 V 29 dalších spojených věcech nařídil Soud na základě společné žádosti účastnic řízení zastavení řízení.

- 29 Usnesením ze dne 12. září 2005 spojil předseda druhého rozšířeného senátu po vyslechnutí účastníků řízení v souladu se článkem 50 jednacího řádu věci T-254/00, T-270/00 a T-277/00 pro účely písemné části řízení, ústní části řízení a rozsudku.
- 30 Písemná řízení týkající se námitek nepřipustnosti byla ukončena v období od 5. do 23. prosince 2005 podáním písemných vyjádření žalobců ve třech spojených věcech, jakož i písemných vyjádření Italské republiky ve věci T-270/00.
- 31 Usnesením ze dne 18. května 2006 rozhodl Soud (druhý rozšířený senát) o spojení přezkumu námitek nepřipustnosti s přezkumem ve věci samé. Písemné řízení bylo ve věcech T-254/00 a T-277/00 ukončeno dne 23. února 2007 a ve věci T-270/00 dne 26. listopadu 2007.
- 32 Vzhledem k tomu, že došlo ke změně ve složení senátů, byl soudce zpravodaj přidělen k šestému rozšířenému senátu, kterému byly tyto projednávané věci v důsledku toho přiděleny.
- 33 Vzhledem k překážce na straně soudce T. Čipeva určil předseda Soudu pro doplnění senátu na základě čl. 32 odst. 3 jednacího řádu soudce N. Wahla.

34 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (šestý rozšířený senát) rozhodl o zahájení ústní části řízení. Komise ve stanovené lhůtě předložila požadované dokumenty.

35 Poté, co žalobkyně vzala svou žalobu zpět, byla věc T-221/00 usnesením ze dne 14. října 2008 vyškrtuta.

36 Žalobkyně ve věci T-254/00 navrhuje, aby Soud:

- zrušil napadené rozhodnutí;

- podpůrně zrušil článek 5 tohoto rozhodnutí;

- a dále podpůrně, zrušil článek 5 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž povinnost navrácení, kterou uvádí, zahrnuje podpory přiznané na základě pravidla *de minimis*; nebo zrušil tento článek v rozsahu, v jakém stanovuje zaplacení úroku, jehož sazba je vyšší než sazba skutečně zaplacená žalobkyní za své vlastní dluhy;

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

37 Žalobkyně ve věci T-270/00 navrhuje, aby Soud:

- zrušil články 1 a 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v jakém prohlašují podpory poskytnuté ve formě osvobození od daní stanovené ministerským nařízením ze dne 5. srpna 1994 za neslučitelné se společným trhem;

- zrušil článek 5 tohoto rozhodnutí;

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

38 Žalobci ve věci T-277/00 navrhují, aby Soud:

- v mezích jejich zájmu zrušil napadené rozhodnutí;

- podpůrně zrušil článek 5 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž ukládá povinnost navrácení částky dotčených úlev na sociálních příspěvcích a v rozsahu, v jakém stanoví zvýšit tuto částku o úroky za období dotčené v napadeném rozhodnutí;

- uložit Komisi náhradu nákladů řízení.

39 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žaloby jako nepřijatelné nebo jako neopodstatněné;
- uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.

K přípustnosti

40 Na podporu své námitky nepřijatelnosti uplatňuje Komise nedostatek aktivní legitimace jak žalujících podniků, tak výboru. Nejdříve vznáší proti žalobě podané výborem ve věci T-277/00 námitku překážky věci zahájené.

A – *K údajné překážce věci zahájené ve věci T-277/00*1. *Argumenty účastníků řízení*

41 Na podporu své námitky nepřipustnosti vznesené proti žalobě podané výborem ve věci T-277/00 tvrdila Komise, že je tato žaloba ve všech ohledech totožná s žalobou podanou ve věci T-274/00. Krom toho uvedla, že projednávaná žaloba ve věci T-277/00 směřuje ke zrušení téhož rozhodnutí a je založena na žalobních důvodech z velké části obdobných žalobním důvodům uplatněným ve věci T-231/00. Žaloba ve věci T-277/00 musí tedy být prohlášena za nepřipustnou v rozsahu, v němž byla podána výborem, a to zčásti z důvodu překážky věci zahájené, pokud jde o předložení stejných žalobních důvodů, a zčásti z důvodu porušení čl. 48 odst. 2 jednacího řádu, pokud jde o předložení nových žalobních důvodů.

42 Výbor namítá, že je jeho žaloba přípustná.

2. *Závěry Soudu*

43 Vzhledem k tomu, že výbor vzal svou žalobu ve věci T-274/00 zpět (usnesení o vyškrtnutí ze dne 12. září 2005, Comitato „Venezia vuole vivere“, T-274/00), námitka nepřipustnosti vycházející z překážky věci zahájené si zachovává předmětnost pouze s ohledem na spojenou žalobu podanou společností Adriatica di navigazione SpA a výborem ve věci T-321/00. Nicméně je třeba uvést, že výbor podal projednávanou žalobu (věc T-277/00) společně se společností Coopservice – Servizi di fiducia Soc. coop. rl (dále jen „Coopservice“), takže i kdyby byla údajná překážka věci zahájené prokázána, neměla by žádný dopad na přípustnost této žaloby v rozsahu, v jakém byla podána společností Coopservice, a zejména na žalobní důvody ve věci samé, které Soud v projednávané věci přezkoumává, jelikož tyto žalobní důvody byly předloženy oběma

žalobci společně. Za těchto okolností Soud v zásadě není povinen přezkoumávat překážku věci zahájené vznesenou v projednávaném případě Komisi.

44 V každém případě je třeba uvést, že projednávaná žaloba, podaná zejména výborem ve věci T-277/00 a směřující ke zrušení téhož rozhodnutí, se nezakládá na stejných žalobních důvodech, jako jsou důvody uplatněné v žalobě, kterou výbor podal dříve ve věci T-231/00. Z toho vyplývá, že podmínky, kterými judikatura podmiňuje existenci překážky věci zahájené, nejsou v projednávané věci splněny (viz v tomto smyslu usnesení *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia a další v. Komise*, bod 26 výše, bod 41 a citovaná judikatura). Je totiž třeba konstatovat, že řada žalobních důvodů vycházejících z porušení čl. 88 odst. 3 ES, jakož i článku 15 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339) a z porušení čl. 87 odst. 2 písm. b) ES a čl. 87 odst. 3 písm. e) ES je uplatněna pouze ve věci T-277/00.

45 Pokud jde konkrétně o výše uvedený žalobní důvod vycházející z porušení čl. 88 odst. 3 ES a článku 15 nařízení č. 659/1999, je třeba uvést, že tento žalobní důvod, který směřuje k prokázání toho, že posuzovaný režim podpory představuje existující podporu, je založen na údajné kontinuitě zákonů č. 206/1995 a č. 30/1997, kterými se zavádí tento režim podpory, s dřívějšími právními předpisy, které rovněž za určitých podmínek stanovují osvobození od sociálních příspěvků ve prospěch podniků usazených v určitých italských regionech. Naproti tomu žalobní důvod vycházející z povahy posuzovaného režimu podpory jako existující podpory, uplatněný ve věci T-231/00, je založen na odlišné myšlence, a to že posuzovaný režim podpory vznikl pro činnost vnitřní kabotáže až po liberalizaci tohoto odvětví právem Společenství v roce 1999 (rozsudek Soudu ze dne 15. června 2000, *Alzetta a další v. Komise*, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 až T-607/97, T-1/98, T-3/98 až T-6/98 až T-23/98, *Recueil*, s. II-2319, body 143 a 167). Z toho vyplývá, že argumentace výboru uplatněné ve věcech T-231/00 a T-277/00 a směřující k prokázání skutečnosti, že posuzovaný režim podpor představuje existující podporu, musejí být analyzovány jakožto odlišné žalobní důvody.

46 Krom toho na rozdíl od výkladu Komise brání čl. 48 odst. 2 jednacího řádu pouze předkládání nových žalobních důvodů v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení. Tento výklad je zcela irelevantní pro účely posouzení přípustnosti žaloby, která má stejný předmět, týká se stejných účastníků řízení, ale je založena na žalobních důvodech odlišných od žalobních důvodů uplatněných v dřívější žalobě. Judikatura (viz bod 44 výše) nepodmiňuje přípustnost takové žaloby skutečností, že nastaly nové právní a skutkové okolnosti. Pouze pokud se žaloba týká stejných účastníků řízení, směřuje ke zrušení téhož rozhodnutí a je založena na stejných žalobních důvodech jako dřívější žaloba, její přípustnost naráží na překážku věci zahájené.

47 Námítka nepřípustnosti založená na překážce věci zahájené tedy musí být odmítnuta.

B – K údajnému nedostatku aktivní legitimace žalujících podniků ve věcech T-254/00, T-270/00 a T-277/00

1. Argumenty účastníků řízení

48 Komise tvrdí, že žalující podniky nejsou napadeným rozhodnutím osobně dotčeny ve smyslu čl. 230 čtvrtého pododstavce ES.

- 49 Podle Komise příjemci režimu podpor nejsou osobně dotčeni rozhodnutím o neslučitelnosti tohoto režimu podpor, které nařizuje navrácení poskytnutých podpor, jelikož je takové rozhodnutí obecně závazné.
- 50 Komise připomíná, že potenciální příjemci režimu podpory nejsou rozhodnutím o neslučitelnosti tohoto režimu se společným trhem osobně dotčeni. Krom toho soud Společenství rozhodl o nepřipustnosti žaloby podané příjemcem protiprávního režimu podpory proti rozhodnutí, kterým Komise prohlásila tento režim za neslučitelný se společným trhem, ale neuložila navrácení poskytnutých podpor (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. února 1988, *Kwekerij van der Kooy a další v. Komise*, 67/85, 68/85 a 70/85, *Recueil*, s. 219, bod 15).
- 51 Podle Komise uložení povinnosti navrácení přitom nemění povahu jejího rozhodnutí, a neumožňuje tedy mít za to, že jsou příjemci režimu podpory osobně dotčeni.
- 52 Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. října 2000, *Itálie a Sardegna Lines v. Komise* (C-15/98 a C-105/99, *Recueil*, s. I-8855) musí být v tomto ohledu vykládán ve světle zvláštní situace žalujícího podniku, společnosti *Sardegna Lines – Servizi Marittimi della Sardegna SpA*. Tato společnost byla ve skutečnosti příjemcem individuální podpory poskytnuté formálně v rámci režimu podpor. Posuzovaný režim podpor se totiž vztahoval na omezený počet podniků a *Sardegna Lines* byla příjemcem velké části poskytnutých podpor (minimálně 9,6 miliard ITL z celkové částky 12 697 450 000 ITL). Krom toho posuzovaný režim podpor byl charakterizován širokou diskreční pravomocí, kterou za účelem poskytnutí individuálních podpor disponovaly při výkonu tohoto režimu vnitrostátní orgány.

- 53 Ve svém rozsudku ze dne 29. dubna 2004, *Itálie v. Komise* (C-298/00 P, Recueil, s. I-4087, bod 39), Soudní dvůr stejně tak připustil, že jsou podniky, které jsou příjemci posuzovaného režimu podpory, osobně dotčeny v rozsahu, v němž Komise znala počet přijatých žádostí a výši úvěrů stanovených pro dotčené podpory. Krom toho byl tento režim podpor zaveden prostřednictvím individuálních rozhodnutí.
- 54 Pokud jde o řešení přijaté v rozsudku Soudního dvora ESVO ze dne 21. července 2005, *Fesil and Finnjord a další v. Dozorčí orgán ESVO* (spojené věci E-5/04, E-6/04 a E-7/04), kterého se dovolává *Hotel Cipriani, SpA*, není toto řešení použitelné na projednávanou věc v rozsahu, v němž pravidla upravující vztahy mezi členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), Dozorčím orgánem a Soudním dvorem neobsahují ustanovení obdobná článku 234 ES stanovující možnost podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se posouzení platnosti aktů orgánů.
- 55 Krom toho Soud ve svém usnesení *Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia a další v. Komise* bod 26 výše (bod 29 a následující) označil některé žaloby za nepřipustné, přičemž připustil možnost Komise zpochybnit skutečnost, že dotčený členský stát nezískal zpět poskytnuté podpory. Nepřipustnost těchto žalob tedy nezávisela na vrácení nebo nevrácení podpor žalobkyněmi. Konečně ve svém rozsudku ze dne 23. února 2006, *Atzeni a další* (C-346/03 a C-529/03, Sb. rozh. s. I-1875, body 33 a 34), měl Soudní dvůr za to, že nebylo zjevné, že by žaloba na neplatnost podaná příjemci režimů podpor určených kategoriím osob vymezeným obecným způsobem proti rozhodnutí Komise, kterým bylo uloženo vrácení poskytnutých podpor, byla přípustná.
- 56 Komise tedy tvrdí, že rozsudky *Itálie a Sardegna Lines v. Komise*, bod 52 výše, a *Itálie v. Komise*, bod 53 výše, nemění ustálenou judikaturu, podle které jsou žaloby fyzických a právnických osob proti rozhodnutím týkajícím se režimů podpor nepřipustné.

- 57 V tomto ohledu Komise nicméně připouští, že jestliže zavedení posuzovaného režimu podpor vyžaduje přijetí individuálních prováděcích opatření předpokládající posuzovací pravomoc příslušného správního orgánu, skuteční příjemci takového režimu mohou být považováni za osobně dotčené rozhodnutím Komise, kterým byla shledána neslučitelnost tohoto režimu se společným trhem a uloženo vrácení poskytnutých podpor.
- 58 Žalobci v projednávané věci nebyli osobně dotčeni napadeným rozhodnutím ze dvou důvodů. Jednak posuzované úlevy na sociálních příspěvcích byly automaticky přiznány všem podnikům usazeným na území Benátek nebo Chioggia.
- 59 Dále se napadené rozhodnutí týkalo neurčitého a neurčitelného počtu podniků v závislosti na jejich objektivních charakteristikách, a sice že zaměstnávaly osoby a vykonávaly své činnosti v určité zeměpisné oblasti. I kdyby, jak uvádějí žalobci, byla Komise s pomocí vnitrostátních orgánů při přijímání napadeného rozhodnutí teoreticky schopna určit příjemce, příslušelo by jí posoudit režim podpory, a nikoli každý konkrétní případ použití. Jediná výjimka se mohla týkat obecních podniků, jejichž situace byla konkrétním způsobem popsána ve vyjádřeních města Benátky, se kterými se ztotožnila italská vláda. Komise tedy měla analyzovat zvláštní situaci těchto podniků, které byly na rozdíl od žalobců, z tohoto důvodu osobně dotčeny napadeným rozhodnutím.
- 60 Naproti tomu vzhledem ke skutečnosti, že Komise nebyla schopna prokázat – na základě tabulek poskytnutých INPS – úlevy, jichž požíval individuálně každý podnik, nemohla zjistit, že podpory byly přiděleny každému z příjemců. Dotčený členský stát tedy bude při výkonu napadeného rozhodnutí povinen určit příjemce, kteří musejí navrátit získanou podporu. Toto určení vyžaduje komplexní analýzu založenou na řadě posuzovacích kritérií. Vnitrostátním orgánům totiž přísluší v každém jednotlivém

případě použít podmínky týkající se existence státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, jakož i kritéria uvedená v napadeném rozhodnutí obecným a abstraktním způsobem.

61 Taková kontrola by měla být vykonána příslušnými vnitrostátními orgány v rámci loajální spolupráce s Komisí. V případě rozporů Komise může předložit věc Soudnímu dvoru na základě čl. 88 odst. 2 druhého pododstavce ES. Pokud jde o příjemce dotčeného opatření mohou před vnitrostátním soudem zpochybnit případná vůči nim přijatá rozhodnutí o navrácení, přičemž mohou uplatnit námitky protiprávnosti rozhodnutí Komise. Jejich právní ochrana je zaručena článkem 234 ES.

62 Ze všech těchto důvodů a na rozdíl od rozhodnutí posuzovaného v rozsudku Itálie v. Komise, bod 53 výše, mělo napadené rozhodnutí ponechat otevřenou možnost, aby se určité posuzované úlevy na sociálních příspěvcích vymykaly kvalifikaci jako státní podpory nebo aby představovaly podpory slučitelné se společným trhem. Komise totiž v projednávané věci nekonstatovala poskytnutí státních podpor každému z příjemců, a tedy neurčila podniky, které musejí vrátit podpory přijaté v rámci posuzovaného režimu.

63 Komise z toho vyvozuje, že žalující podniky nemají zvláštní kvality nebo vlastnosti, které by byly zjištěny v napadeném rozhodnutí, a že se nemohou dovolávat zvláštní škody. Žalobci tedy nemohou být považováni za osobně dotčené napadeným rozhodnutím.

64 Žalobci a Italská republika, která vystupuje jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání společnosti Italgas a připojuje se k jejím vyjádřením, připomínají, že

žalující podniky v průběhu výkonu napadeného rozhodnutí podléhaly rozhodnutí o navrácení získaných podpor. Za obdobných okolností mohl soud Společenství připustit existenci osobního vztahu.

65 Zprvce, všichni žalobci a Italská republika na rozdíl od tvrzení Komise uvádějí, že napadené rozhodnutí není obecně nebo abstraktně závazné, jelikož skuteční příjemci režimu podpor představovali uzavřený okruh a jsou při přijímání tohoto rozhodnutí identifikovatelní. Přijetí rozhodnutí, kterým bylo stanoveno navrácení neslučitelných podpor za účelem odstranění jejich účinků, s sebou přitom nese požadavek, aby Komise nejdříve ověřila účinky těchto podpor. Žalobci v tomto ohledu upřesňují, že stačí, aby podniky, které jsou příjemci, mohly být v průběhu postupu navrácení podpor identifikovány příslušnými vnitrostátními orgány. Skuteční příjemci mohou být považováni za přímé adresáty rozhodnutí Komise. Krom toho společnosti Hotel Cipriani a Italgas zpochybňují, že by vnitrostátní orgány byly při výkonu tohoto rozhodnutí oprávněny v každém jednotlivém případě ověřovat, zda jsou splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES (viz body 124 a 138 dále).

66 Zadruhé, společnosti Hotel Cipriani a Coopservices rovněž uvádí, že rozhodnutí Komise týkající se režimu podpory a stanovující navrácení poskytnutých podpor individuálně ovlivňuje zájmy skutečných příjemců podpory a představuje z jejich pohledu akt nepříznivě zasahující do jejich právního postavení.

67 Všichni žalobci odmítají argument Komise, podle kterého jednotlivci požívají účinné soudní ochrany před vnitrostátními soudy. Řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem jim nabízí mnohem méně široké možnosti k uplatnění jejich argumentů. Navíc není nijak zaručeno, že vnitrostátní soud předloží předběžnou otázku.

68 Italská republika zdůrazňuje, že posuzované úlevy na sociálních příspěvcích byly podnikům přiznány pod jednou podmínkou a to, že jsou usazeny na ostrovním území Benátek a Chioggia. V tomto kontextu při přijímání napadeného rozhodnutí neexistovala žádná nejistota ohledně totožnosti příjemců, kteří jsou povinni vrátit obdrženou podporu.

2. Závěry Soudu

69 Komise správně uznává, že v projednávané věci existuje přímý vztah ve smyslu čl. 230 čtvrtého pododstavce 4 ES. Zdůrazňuje, že italské orgány jsou podle napadeného rozhodnutí povinny zrušit podpory, které byly označeny za neslučitelné, a získat zpět protiprávně přiznané neslučitelné podpory. Připouští, že tyto orgány nemají při výkonu napadeného rozhodnutí žádnou posuzovací pravomoc.

70 Komise má naproti tomu za to, že skuteční příjemci protiprávního režimu podpory obecně nejsou osobně dotčeni rozhodnutím prohlašujícím neslučitelnost tohoto režimu a určujícím vrácení poskytnutých podpor, jelikož takové rozhodnutí v zásadě vychází z obecné a abstraktní analýzy uvedeného režimu. Údajnou neexistenci osobního vztahu vysvětluje skutečností, že není možné určit počet příjemců. Při výkonu rozhodnutí, kterým bylo nařízeno vrácení získaných podpor, je tedy dotčený členský stát povinen označit podniky, které musejí obdržené podpory vrátit.

71 Komise tak zaprvé zpochybňuje, že judikatura zakotvuje aktivní legitimaci skutečných příjemců režimu podpory proti rozhodnutí prohlašujícím neslučitelnost tohoto režimu a určujícím vrácení podpor, které byly prohlášeny za neslučitelné. Navrhuje,

aby tato aktivní legitimace byla omezena na případy, ve kterých je tento režim podpory zaveden prostřednictvím individuálních rozhodnutí (viz bod 56 výše).

72 Zadruhé Komise navrhuje, aby vnitrostátním orgánům byla při výkonu rozhodnutí tohoto orgánu prohlášujícího neslučitelnost protiprávního režimu podpory přiznána pravomoc v každém jednotlivém případě ověřit, zda byly splněny podmínky pro použití čl. 87 odst. 1 týkající se výkonu hospodářské činnosti, dotčení obchodu uvnitř Společenství a dopadu na hospodářskou soutěž.

73 Úvodem je třeba připomenout, že rozhodnutí Komise týkající se protiprávního režimu státních podpor a ukládající vrácení poskytnutých podpor, jak uplatňuje Komise, je obecně závazné vůči skutečným příjemcům tohoto režimu v rozsahu, v němž se vztahuje na objektivně vymezené situace a vyvolává právní účinky vůči příjemcům zmíněného režimu označeným obecným a abstraktním způsobem. Pouhá okolnost, že skuteční příjemci takového režimu jsou identifikovatelní, totiž nemá za následek povinnost Komise zohlednit jejich individuální situaci. Rozhodnutí týkající se režimu podpory tudíž v zásadě vychází z obecného a abstraktního přezkumu dotčeného režimu podpory, který je sám o sobě obecně závazným aktem (viz body 83, 209, 229 a 230 dále). Toto rozhodnutí má tedy v zásadě odlišný dosah ve srovnání například s rozhodnutím podle článku 81 ES, které může být považováno za soubor individuálních rozhodnutí určených dotčeným podnikům (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 14. září 1999, Komise v. AssiDomän Kraft Products a další, C-310/97 P, Recueil, s. I-5363, bod 42 výše, body 39, 49 a 63). Zvláště skutečnost, že rozhodnutí Komise obecným a abstraktním způsobem ukládá vrácení poskytnutých podpor, nemůže tomuto rozhodnutí propůjčit povahu souboru individuálních rozhodnutí (viz obdobně usnesení Soudního dvora ze dne 8. dubna 2008, Saint-Gobain Glass Deutschland v. Komise, C-503/07 P, Sb. rozh. s. I-2217, bod 72). Naproti tomu, jestliže Komise přezkoumává individuální situaci některých skutečných příjemců režimu podpory, její rozhodnutí má s ohledem na tyto příjemce individuální charakter.

74 Krom toho není vyloučeno, že se ustanovení obecně závazného aktu za určitých okolností mohou osobně dotýkat určitých fyzických nebo právnických osob, jsou-li tyto osoby zasaženy z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo faktické situace, která je vymezuje vůči všem ostatním osobám (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 1994, *Codorniu v. Rada*, C-309/89, Recueil, s. I-1853, body 19 až 21; rozsudek Soudu ze dne 7. listopadu 1996, *Roquette Frères v. Rada*, T-298/94, Recueil, s. II-1531, bod 37, a usnesení Soudu ze dne 11. září 2007, *Fels-Werke a další v. Komise*, T-28/07, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 60).

75 V tomto právním kontextu je třeba přezkoumat postavení Komise s ohledem jak na judikaturou stanovená kritéria pro posouzení existence osobního vztahu ve smyslu čl. 230 čtvrtého pododstavce ES, tak na takový systém předběžné kontroly státních podpor, jaký byl zaveden Smlouvou a vykládán judikaturou. Za tímto účelem je třeba nejdříve posoudit relevantnost kritéria týkajícího se prováděcích pravidel režimu podpor ve světle judikatury vycházející z rozsudků *Itálie a Sardegna Lines v. Komise*, bod 52 výše a *Itálie v. Komise*, bod 53 výše, jakož i s ohledem na systém kontroly státních podpor. Soud dále přezkoumá argumentaci Komise týkající se rozsahu pravomocí dotčeného členského státu při výkonu rozhodnutí prohlašujícího protiprávní režim podpory za neslučitelný se společným trhem a ukládající navrácení poskytnutých podpor.

a) Posouzení kritéria týkajícího se prováděcích pravidel režimu podpory ve světle judikatury

76 Jde-li nejdříve o judikaturu, je třeba úvodem poznamenat, že na rozdíl od tvrzení Komise Soudní dvůr nevyločil aktivní legitimaci skutečných příjemců protiprávního režimu podpory proti rozhodnutí prohlašujícímu tento režim za neslučitelný a ukládajícímu navrácení poskytnutých podpor. V tomto ohledu rozsudek *Kwekerij van der Kooy a další v. Komise*, bod 50 výše, uvedený Komisí, není relevantní. Ze stanoviska generálního advokáta Sira Gordona Slyna předcházejícího tomuto rozsudku (Recueil, s. 240) totiž vyplývá, že Komise v rozhodnutí dotčeném v této

věci neuložila povinnost navrácení podpor. Přestože v posledním bodě odůvodnění tohoto rozhodnutí Komise vyhradila možnost navrácení v pozdější fázi, na jednání sdělila Soudnímu dvoru, že v tomto smyslu nevyvinula žádnou iniciativu.

77 Naproti tomu z rozsudků Itálie a Sardegna Lines v. Komise, bod 52 výše, a Itálie v. Komise, bod 52 výše, jasně vyplývá, že jestliže Komise konstatuje neslučitelnost protiprávního režimu podpory se společným trhem a uloží navrácení poskytnutých podpor, jsou rozhodnutím Komise osobně dotčeni všichni skuteční příjemci tohoto režimu (viz rovněž rozsudky Soudu ze dne 29. září 2000, CETM v. Komise, T-55/99, Recueil, s. II-3207, bod 25; ze dne 12. září 2007, Itálie a Brandt Italia v. Komise, T-239/04 a T-329/04, Sb. rozh. s. II-3265, bod 44, a ze dne 20. září 2007, Salvat père & fils a další v. Komise, T-136/05, Sb. rozh. s. II-4063, body 69 až 73).

78 V rozporu s tvrzením Komise z rozhodnutí přezkoumávaného v rozsudku Itálie a Sardegna Lines v. Komise, bod 52 výše, totiž nevyplývá, že Komise zohlednila zvláštní situaci společnosti Sardegna Lines. Komise v rámci popisu skutkových okolností v tomto rozhodnutí pouze uvedla, že se „dozvěděla o existenci sporného režimu podpory v souvislosti s žalobou týkající se zvláštního případu použití uvedeného režimu“. I kdyby bylo připuštěno, že Komise znala situaci společnosti Sardegna Lines, je třeba konstatovat, že jednak tento podnik v dotčeném rozhodnutí jmenovitě nezmínila, a jednak neuvedla žádnou skutečnost, kterou se vyznačuje její zvláštní postavení. Komise naopak pouze uvedla celkovou částku poskytnuté podpory od vstupu posuzovaného režimu podpory v platnost pro poskytnutí dotčených půjček a finančních pronájmů. Komise dále na tomto základě provedla obecný a abstraktní přezkum posuzovaného režimu podpory (viz zvláště bod VII dotčeného rozhodnutí). Za těchto okolností nelze z rozsudku Itálie a Sardegna Lines v. Komise uvedeného výše dovozovat, že měl Soudní dvůr za to, že Komise zohlednila individuální situaci společnosti Sardegna Lines. Soudní dvůr naopak na základě konfrontace potenciálních příjemců režimu podpory koncipovaného abstraktním způsobem se skutečnými

příjemci takového režimu, který byl proveden protiprávně, rozhodl, že společnost Sardegna Lignes byla osobně dotčena „z důvodu svého postavení skutečného příjemce individuální podpory přiznané z titulu [režimu podpory sardinským námořním dopravcům], jejíž navrácení Komise nařídila“ (bod 34 rozsudku). Výše uvedená zmínka týkající se „individuální podpory“ zjevně směřuje k podpoře přiznané společnosti Sardegna Lines při provádění posuzovaného režimu podpor. Na rozdíl od výkladu navrhovaného Komisí nelze tento výklad chápat jako odkaz na zohlednění individuální situace společnosti Sardegna Lines tímto orgánem z důvodu, že dotčený režim podpory nebyl automaticky použitelný.

- 79 Tuto analýzu rozsudku Itálie a Sardegna Lines v. Komise, bod 52 výše, potvrzuje stanovisko generálního advokáta Albera předcházející rozsudku Itálie v. Komise, bod 53 výše (Recueil, s. I-4092). Ve svém stanovisko generální advokát v této věci totiž odmítl argument Komise, podle kterého režim podpory posuzovaný v rozsudku Itálie a Sardegna Lines v. Komise, bod 52 výše, byl prováděn prostřednictvím diskrečních prováděcích rozhodnutí vnitrostátních orgánů. V tomto ohledu zdůraznil:

„Soudní dvůr „se [v bodě 34 svého rozsudku] opíral pouze o skutečnost, že žalobkyně, společnost Sardegna Lines, byla dotčena jakožto příjemce podpory, jejíž navrácení Komise nařídila. Nezmínil jiné okolnosti, které by žalobkyni individualizovaly, jako zohlednění jejího případu ve správním řízení.““ (bod 71 stanoviska)

- 80 Ve svém rozsudku Itálie v. Komise, bod 53 výše, Soudní dvůr jasně potvrdil řešení, které přijal v rozsudku Itálie a Sardegna Lines v. Komise, bod 52 výše. Je třeba zdůraznit, že odvětvový režim podpory dotčený ve věci, ve které byl vydán rozsudek Itálie v. Komise, se týkal velkého počtu silničních přepraveců zboží. Na rozdíl od společnosti Sardegna Lines se žádný z žalujících přepraveců neodlišoval od ostatních příjemců posuzovaného režimu podpory podle výše získaných podpor nebo podle zvláštní úlohy během správního řízení. Soudní dvůr rozhodl, že se žalující podniky nacházejí v jiném

postavení než žadatelé, protože byly dotčeny „jakožto skuteční příjemci individuálních podpor přiznaných z titulu tohoto režimu, jejichž navrácení Komise nařídila“ (bod 39 rozsudku).

81 Krom toho výše uvedený, i když stručný, bod 39 tohoto rozsudku Itálie v. Komise, bod 53 výše, obsahuje rovněž důležitá upřesnění, pokud se jedná o odůvodnění aktivní legitimace podniků, které měly prospěch z protiprávního režimu podpory. Soudní dvůr v tomto bodě totiž zdůrazňuje, že dotčené rozhodnutí zmiňovalo „počet přijatých žádostí a výši plánovaného úvěru na dotčené podpory“ během posuzovaného období, a vyvozuje z toho, že „Komise tedy nemohla ponechat bez povšimnutí existenci skutečných příjemců“. Soudní dvůr tak výslovně odlišuje situaci skutečných příjemců, kteří byli identifikovatelní a jejichž situace byla částečně ovlivněna příkazem k navrácení, od situace potenciálních příjemců.

82 Zvláště ve světle stanoviska generálního advokáta Albera, které předcházelo rozsudku Itálie v. Komise, bod 79 výše (body 74 až 85), může být výše uvedený bod 39 rozsudku Itálie v. Komise, bod 53 výše, tedy chápán tak, že uznává, že žalující podniky byly ve vztahu ke všem ostatním subjektům charakterizovány skutečností, že představovaly uzavřený okruh osob zvláště dotčených příkazem k navrácení. Zvláště na rozdíl od potenciálních příjemců režimu podpory představují skuteční příjemci režimu podpory omezenou skupinu, jelikož tento režim přestal být uplatňován dříve, než bylo přijato napadené rozhodnutí, takže za pomoci vnitrostátních orgánů byla Komise při přijímání napadeného rozhodnutí v zásadě schopna tyto skutečné příjemce identifikovat. V rozporu s tvrzením Komise, nevázal Soudní dvůr přiznání osobního vztahu na konkrétní identifikaci příjemců posuzovaného režimu podpory a na analýzu jejich individuální situace provedenou Komisí.

83 Je třeba zdůraznit, že i když bylo rozhodnutí týkající se režimu podpory obecně závazné v rozsahu, v němž Komise provedla obecný a abstraktní přezkum tohoto režimu (viz

bod 73 výše), vztahuje se toto rozhodnutí výhradně k určenému režimu podpory. Nepodílí se tedy na vymezení politiky Společenství a nemá normativní povahu, ale spadá do působnosti pravidel práva Společenství týkajících se v projednávaném případě státních podpor, na rozdíl od aktů normativní povahy vztahujících se na všechny dotčené hospodářské subjekty (viz například rozsudky Soudního dvora ze dne 14. února 1989, *Lefebvre v. Komise*, 206/87, *Recueil*, s. 275; rozsudek *Roquette Frères SA v. Rada*, bod 74 výše, bod 42, a usnesení *Fels-Werke a další v. Komise*, bod 74 výše, body 61 a 63).

84 V tomto právním kontextu postačí v souladu s judikaturou skutečnost, že se podnik nachází v uzavřeném okruhu skutečných příjemců režimu podpory, kteří jsou zvláště dotčeni povinností navrátit poskytnuté podpory, kterou dotčenému členskému státu uložila Komise, k vymezení těchto příjemců ve vztahu k jakékoli další osobě (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 1963, *Plaumann v. Komise*, 25/62, *Recueil*, s. 197, 223). Individualizace v projednávaném případě vyplývá ze zvláštního zásahu prostřednictvím příkazu k navrácení do zájmů dokonale identifikovatelných členů tohoto uzavřeného okruhu.

85 Pokud by byla aktivní legitimace skutečného příjemce režimu podpory podmíněna přezkumem jeho individuální situace, závisela by tato aktivní legitimace na volbě Komise v napadeném rozhodnutí, zda takový individuální přezkum na základě informací, které jí byly předloženy v průběhu správního řízení, provede, či nikoli. Toto řešení by znamenalo právní nejistotu v rozsahu, v němž je znalost Komise o konkrétních individuálních situacích často náhodná (stanovisko generálního advokáta Albera předcházející rozsudku *Itálie v. Komise*, bod 79 výše, bod 83). Krom toho v případě, kdy by příjemce před Soudem zpochybnil neprovedení individuálního přezkumu své situace Komisí – například s ohledem na informace, které se jej týkají, poskytnuté tomuto orgánu v průběhu správního řízení – byla by přípustnost jeho žaloby vázána na přezkum meritorních žalobních důvodů. V tomto kontextu komplexnost a obtížné předvídatelný výsledek přezkumu přípustnosti zvyšuje právní nejistotu.

86 Konečně je třeba připomenout, že kritérium uzavřeného okruhu, jehož členové jsou zvláště ovlivněni rozhodnutím Komise, Soudní dvůr uplatnil rovněž ve svém rozsudku ze dne 22. června 2006, *Belgie a Forum 187 v. Komise* (C-182/03 a C-217/03, Sb. rozh. s. I-5479, body 58 až 64). Pokud se jedná zvláště o koordinační centra, jejichž schvalování probíhalo, měl Soudní dvůr v rozsudcích *Itálie a Sardegna Lines v. Komise*, bod 52 výše, a *Itálie v. Komise*, bod 53 výše, za to, že tato centra byla osobně dotčena v rozsahu, v němž byla „v okamžiku přijetí rozhodnutí [které bylo předmětem žaloby] zcela identifikovatelná“ (rozsudek *Belgie a Forum 187 v. Komise*, uvedený výše, bod 61, a stanovisko generálního advokáta Légera předcházející tomuto rozsudku, Sb. rozh. s. I-5485, body 196 a 197). Pokud jde o centra, jejichž žádosti o obnovení byly při oznamování napadeného rozhodnutí vyřizovány, rozhodl Soudní dvůr, že tito potenciální příjemci měli za zvláštních okolností projednávaného případu aktivní legitimaci z důvodu, že byli součástí uzavřeného okruhu, jehož členové byli zvláště dotčeni předmětným rozhodnutím, jelikož již nemohou dosáhnout obnovení schválení (rozsudek *Belgie a Forum 187 v. Komise*, uvedený výše, bod 62 a 63, a stanovisko generálního advokáta Légera předcházející tomuto rozsudku, bod 211).

87 Ve světle veškeré této judikatury není kritérium založené na prováděcích pravidlech režimu podpor navrhované Komisí relevantní. Zvláště čtení rozsudků *Itálie a Sardegna v. Komise*, bod 52 výše, a *Itálie v. Komise*, bod 53 výše, neumožňuje odhalit, že Soudní dvůr zohlednil okolnost, kterou již v těchto věcech uvedla Komise, že posuzované režimy podpor byly ve skutečnosti uplatněny prostřednictvím správních prováděcích rozhodnutí předpokládajících diskreční pravomoc. Krom toho je třeba poznamenat, že rozsudek *CETM v. Komise*, bod 77 výše, a rozsudek Soudního dvora *ESVO Fesil and Finnfjord a další v. Dozorčí orgán ESVO*, bod 54 výše, se týkají režimů podpor, jejichž příjemci jsou automaticky podniky splňující podmínky požadované těmito režimy. Z rozsudku Soudního dvora *ESVO* (bod 46) vyplývá, že ve svých vyjádřeních vůči přípustnosti žaloby Komise uvedla, že se režimy podpor posuzované v rozsudcích *Itálie a Sardegna Lines v. Komise*, bod 52 výše, a *Itálie v. Komise*, bod 53 výše, neuplatňují automaticky na podniky splňující určité podmínky, ale opravňují příslušné vnitrostátní orgány k přiznání výhod příjemcům prostřednictvím pozdějších správních aktů. Soudní dvůr *ESVO* toto odlišení posoudil jako irelevantní, jak ukazuje skutečnost, že se připojil ke stručnému, ale jasnému odůvodnění obou výše uvedených rozsudků Soudního dvora.

88 Pokud jde o usnesení Gruppo ormezzatori del porto di Venezia a další v. Komise, bod 26 výše, kterého se dovolává Komise (viz bod 55 výše), žalobci správně uvádějí, že není pro účely posouzení aktivní legitimace relevantní. V tomto usnesení totiž Soud nepřezkoumal aktivní legitimaci dotčených podniků, ale z důvodu nedostatku právního zájmu na podání žaloby prohlásil za nepřípustné žaloby podané podniky, které byly mezitím vyloučeny z postupu navrácení dotčených podpor zahájeného vnitrostátními orgány na základě napadeného rozhodnutí. V tomto ohledu je třeba připomenout, že k prokázání svého právního zájmu na podání žaloby postačí, aby při podání žaloby podnik relevantním způsobem uvedl, že měl v rámci posuzovaného režimu podpor prospěch z opatření, na která se může vztahovat prohlášení o neslučitelnosti se společným trhem učiněné Komisí v dotčeném rozhodnutí. Soudu v rámci žaloby proti rozhodnutí Komise týkajícímu se režimu podpory nepřísluší rozhodovat o konkrétním použití kritérií uvedených v tomto rozhodnutí za účelem určení toho, zda dotčená opatření ve prospěch určitého podniku mají být považována za podpory, které jsou neslučitelné se společným trhem na základě tohoto rozhodnutí. Je totiž věcí příslušných vnitrostátních orgánů, aby pod kontrolou Komise při výkonu takového rozhodnutí v každém jednotlivém případě použily výše uvedená kritéria.

89 Usnesení Gruppo ormezzatori del porto di Venezia a další v. Komise, bod 26 výše, se v tomto kontextu omezilo na odmítnutí jakéhokoli zájmu žalujícího podniku na podání žaloby, jelikož se po podání žaloby jeví, že podle posouzení vnitrostátních orgánů při výkonu rozhodnutí Komise, opatření, ze kterých měl tento podnik prospěch v rámci dotčeného režimu podpory, nepodléhají povinnosti navrácení, buď proto, že na základě tohoto rozhodnutí nespádají do působnosti čl. 87 odst. 1 ES, nebo proto, že splňují kritéria slučitelnosti se společným trhem uvedená v tomto rozhodnutí. Soud v tomto usnesení (bod 26) zvláště zamítl argument posuzovaných podniků týkající se pravomoci Komise v rámci kontroly výkonu svého rozhodnutí dotčeným členským státem tomuto členskému státu později uložit navrácení dotčených podpor od těchto podniků právě z důvodu, že taková okolnost má pouze budoucí a nejistý charakter. V projednávané věci je ostatně nesporné, že se na žalující podniky vztahovalo rozhodnutí o navrácení pocházející od vnitrostátních orgánů, což potvrzuje jejich zájem na podání žaloby.

90 V rozsudku *Atzeni a další*, bod 55 výše, kterého se rovněž dovolávala Komise, se Soudní dvůr omezil na upřesnění, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce za účelem posouzení platnosti není nepřijatelná, pokud se týká rozhodnutí Komise o režimu podpory z důvodu, že aktivní legitimace podniků dotčených na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES předpokládá komplexní analýzu, a tedy není zjevná. Tento rozsudek je v souladu s judikaturou vycházející z rozsudku Soudního dvora ze dne 9. března 1994, *TWD Textilwerke Deggendorf* (C-188/92, Recueil, s. I-833), podle níž může být námitka nepřijatelnosti vznesena proti uplatnění námitky protiprávnosti rozhodnutí Komise před vnitrostátním soudem, pouze tehdy, pokud by podniky, které byly příjemci podpory, měly nepochybně právo napadnout rozhodnutí Komise a byly o tomto právu informovány (výše uvedený rozsudek *TWD Textilwerke Deggendorf*, bod 24; rozsudky Soudního dvora ze dne 12. prosince 1996, *Accrington Beef a další*, C-241/95, Recueil, s. I-6699, body 15 a 16, a ze dne 11. listopadu 1997, *Eurotunnel a další*, C-408/95, Recueil, s. I-6315, bod 28). Krom toho z rozsudku *Itálie v. Komise*, bod 53 výše (bod 31), vyplývá, že Soudní dvůr již konkludentně odmítl argument Komise, podle kterého, pokud by byli skuteční příjemci režimu podpory aktivně legitimováni k napadení rozhodnutí Komise prohlašujícího tento režim za neslučitelný a ukládajícího navrácení poskytnutých podpor, byla by na základě judikatury vycházející z výše uvedeného rozsudku *TWD Textilwerke Deggendorf* každá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se navrácení takovýchto podpor shledána nepřijatelnou (viz v tomto ohledu výše uvedené stanovisko generálního advokáta Albera předcházející rozsudku *Itálie v. Komise*, bod 79 výše, body 86 až 89). Krom toho je třeba dodat, že skuteční příjemci nemohou být v žádném případě zbaveni práva uplatnit námitku protiprávnosti rozhodnutí Komise před vnitrostátním soudem, pokud s ohledem na zvláštní okolnosti případu nebo komplexnost kritérií uvedených v tomto rozhodnutí k vymezení podpor neslučitelných se společným trhem, které podléhají povinnosti navrácení, otázka, zda tito příjemci jsou nebo nejsou při výkonu rozhodnutí Komise povinni navrátit předmětné podpory, mohla na počátku oprávněně vyvolávat určité pochybnosti v tom smyslu, že jejich právní zájem na podání žaloby proti uvedenému rozhodnutí nebyl zjevný (*usnesení Gruppo ormezzatori del porto de Venezia a další v. Komise*, bod 26 výše, bod 31).

91 V projednávané věci z napadeného rozhodnutí (bod 13) vyplývá, aniž by to žalobci zpochybnili, že – stejně jako ve věci, ve které byl vydán rozsudek *Itálie v. Komise*, bod 53 výše – Komise znala přesný počet podniků, které byly příjemci, jakož i celkovou částku jednak obecných úlev na sociálních příspěvcích přiznaných na základě článku 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, a jednak osvobození od sociálních příspěvků pro nová pracovní místa přiznaná na základě článku 2 tohoto ministerského nařízení během posuzovaného období.

92 Z toho vyplývá, že příjemci dotčeného režimu podpor byli při přijímání napadeného rozhodnutí zcela identifikovatelní. Za těchto okolností z předcházejícího vyplývá, že musejí být žalující podniky podle ustálené judikatury považovány za osobně dotčené tímto rozhodnutím.

93 Výklad judikatury (viz body 74 až 85 výše), ze které vychází tento závěr, je potvrzen přezkumem systému kontroly státních podpor Společenství, který, jak vyplývá v následujících bodech, brání přijetí kritérií a argumentů vznesených Komisí.

b) Posouzení kritéria založeného na prováděcích pravidlech režimu podpor ve světle systému kontroly státních podpor Společenství

94 Přezkum systému kontroly státních podpor Společenství potvrzuje irelevantnost kritéria týkajícího se prováděcích pravidel režimu podpory, kterého se dovolává Komise.

95 Kdyby toto kritérium bylo přijato, vyvolávalo by u jednotlivců právní nejistotu, jelikož by určení příslušného soudu v prvé řadě záviselo na prováděcích pravidlech posuzovaného režimu podpory a poté, jestliže by tento režim byl automaticky použitelný, na případném přezkumu individuální situace určitých příjemců provedeném Komisí (viz bod 85 výše). Toto kritérium je přitom zbaveno jakékoli odůvodněnosti s ohledem na podmínku týkající se existence osobního vztahu v systému kontroly státních podpor Společenství. Prováděcí pravidla režimu podpory totiž nemají dopad ani na možnosti Komise identifikovat příjemce, ani na kontrolu vykonávanou tímto orgánem, ani na dosah povinnosti navrácení pro příjemce.

- 96 Zprvė z judikatury vyplývá, že skuteční příjemci režimu podpory jsou individualizováni skutečností, že patří do uzavřeného okruhu osob, které jsou zvláště dotčeny příkazem k navrácení (viz body 77 až 84 výše). Přitom v rozsahu, v němž v každém případě tito skuteční příjemci představují právě uzavřený kruh, jsou při přijímání rozhodnutí Komise vždy zcela identifikovatelní, ať již je režim použitelný automaticky, nebo vyžaduje přijetí individuálních prováděcích opatření.
- 97 Zadruhé s ohledem na obecnou závaznost režimu podpory nic *a priori* neodůvodňuje to, aby se povaha a rozsah kontroly Komise měnily podle toho, jestli režim stanoví, zda budou podpory poskytovány automaticky, nebo prostřednictvím prováděcích opatření. Při existenci protiprávního režimu podpory totiž v zásadě přísluší pouze Komisi, aby přezkoumala obecné a abstraktní charakteristiky tohoto režimu (viz bod 73 výše). V důsledku toho, i když byl režim podpory prováděn prostřednictvím individuálních rozhodnutí, které s sebou nesou diskreční pravomoc, není Komise povinna provádět přezkum rozhodnutí poskytujících podporu případ od případu, a zejména v každém jednotlivém případě posuzovat, zda byly splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1.
- 98 Zatřetí okolnost, že režim podpory byl prováděn automaticky nebo prostřednictvím individuálních rozhodnutí, nemá v průběhu vnitrostátního řízení o navrácení podpor žádný vliv na působnost rozhodnutí Komise vůči příjemcům. V obou případech jsou totiž k výkonu tohoto obecného a abstraktního rozhodnutí oprávněny pouze vnitrostátní orgány. Nepřísluší jim ověřovat, zda v každém jednotlivém případě byly splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES (viz body 98 až 100 dále).
- 99 Navíc skutečnost, že podpory byly přiznány prostřednictvím individuálních rozhodnutí v rámci režimu podpory, nezbytně neomezuje komplexnost posouzení, jež mají orgány provést za účelem výkonu rozhodnutí Komise, ve kterém nejsou výše uvedená individuální rozhodnutí v zásadě zohledněna (viz bod 97 výše). V každém případě

vzhledem k tomu, že se vnitrostátní orgány každopádně omezují na výkon rozhodnutí Komise, nepředstavuje úroveň komplexnosti jejich posouzení v průběhu navrácení podpor relevantní kritérium k určení, zda jsou skuteční příjemci tímto rozhodnutím osobně dotčeni, či nikoli. Argument týkající se komplexnosti takového posouzení, který již uplatnila Komise v rámci svého kasačního opravného prostředku, který vedl k vydání výše uvedeného rozsudku Itálie v. Komise, bod 53 výše, byl ostatně Soudním dvorem v tomto rozsudku konkludentně zamítnut.

c) K údajné pravomoci vnitrostátních orgánů ověřit v rámci výkonu příkazu k navrácení v každém jednotlivém případě existenci podpory

¹⁰⁰ Za účelem prokázání, že skuteční příjemci režimu podpory nejsou osobně dotčeni rozhodnutím Komise prohlašujícím neslučitelnost tohoto režimu a ukládajícím navrácení poskytnutých podpor, Komise nicméně uvádí, že při výkonu tohoto rozhodnutí je dotčený členský stát příslušný nejen k uplatnění kritérií uvedených v napadeném rozhodnutí, ale rovněž v každém jednotlivém případě k ověření, zda jsou splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES s ohledem na subjektivní situaci dotčeného podniku.

¹⁰¹ Komise nicméně neuvedla na podporu tohoto tvrzení žádné jiné odůvodnění než to, že režim podpory posuzovaný v projednávané věci nemá odvětvovou povahu, ale použije se na všechny podniky usazené na ostrovním území Benátek a Chioggia, z čehož plyne, že není věcí Komise posoudit, zda jsou splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES v každém z četných odvětví dotčených činností. Dotčenému členskému státu tedy přísluší, aby tuto kontrolu vykonal.

102 Přítom je třeba úvodem jednak konstatovat, že se zdá, že Komise tak navrhuje, aby byly vnitrostátní orgány při výkonu rozhodnutí prohlašujícího neslučitelnost víceodvětvového režimu podpor a ukládajícího navrácení poskytnutých podpor automaticky oprávněny ověřovat, zda byly splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES v odvětvích hospodářské činnosti, ve kterých Komise nepřezkoumala dopad posuzovaných opatření na obchod uvnitř Společenství a na hospodářskou soutěž. Rozsah působnosti této pravomoci vnitrostátních orgánů by tedy závisel na rozsahu přezkumu vykonaného Komisí, přičemž by byl sám závislý na informacích sdělených tomuto orgánu v průběhu správního řízení, takže omezení výše uvedené pravomoci vnitrostátních orgánů bude vystaveno právní nejistotě (viz bod 85 výše a body 229 až 234 dále).

103 Dále v projednávané věci z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise pouze vyloučila dotčená osvobození od sociálních příspěvků, která dodržují pravidlo *de minimis* (viz bod 13 výše), z kvalifikace jako státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES. I když totiž výrok napadeného rozhodnutí na pravidlo *de minimis* nijak neodkazuje, je neoddělitelný od odůvodnění tohoto rozhodnutí, a tedy musí být vykládán ve světle a kontextu všech důvodů, které vedly k jeho přijetí (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. května 1997, TWD v. Komise, C-355/95 P, Recueil, s. I-2549, bod 21, a rozsudek Alzetta a další v. Komise, bod 45 výše, bod 163). V důsledku toho v rozsahu, v němž Komise v bodě 110 napadeného rozhodnutí prohlašuje, že opatření dodržující pravidlo *de minimis* nespádají do působnosti článku 87 ES, nepodléhají tato opatření povinnosti navrácení uložené v článku 5 tohoto rozhodnutí. Napadené rozhodnutí krom toho neobsahuje žádné údaje umožňující vyjmout ostatní dotčená osvobození od sociálních příspěvků z povinnosti navrácení z důvodu, že nepředstavují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

104 V tomto kontextu tvrzení zastávané Komisí, podle kterého jsou vnitrostátní orgány při výkonu napadeného rozhodnutí oprávněny v každém jednotlivém případě ověřit, zda jsou splněny podmínky pro použití čl. 87 odst. 1 ES, nenachází žádné potvrzení v judikatuře. Komise v tomto ohledu ve své žalobní odpovědi uvádí pouze rozsudek Soudního dvora ze dne 7. března 2002, Itálie v. Komise (C-310/99, Recueil, s. I-2289), ze kterého vyplývá, že Soudní dvůr v rámci svého přezkumu žalobního důvodu vycházejícího z nedostatku odůvodnění konstatoval, že Komise při přezkumu charakteristik posuzovaného režimu podpory a při osvětlování své analýzy příkladem

jednoho z odvětví činnosti dotčeného tímto režimem, dostatečně právně prokázala, že tento režim poskytuje příjemcům citelnou výhodu ve vztahu k jejich konkurentům a je takové povahy, jakou mohou využívat především podniky, které se podílejí na obchodu mezi členskými státy (body 88 až 90 rozsudku). Soudní dvůr, který trval na skutečnosti, že by „[n]apadené rozhodnutí nemělo obsahovat analýzu podpor přiznaných v jednotlivých případech na základě tohoto režimu“, doplnil, že: „[i]ndividuální situaci každého dotčeného podniku [je] třeba ověřovat pouze na úrovni navrácení podpor“ (bod 91). Z důvodu neuvedení jakéhokoli údaje v tomto smyslu, nic neumožňuje vykládat tuto poslední uvedenou větu v tom smyslu, že odkazuje na individuální přezkum podmínek použití čl. 87 odst. 1 během řízení o navrácení podpor. Naproti tomu v kontextu sporu se spíše zdá, že se Soudní dvůr omezuje na zdůraznění dostatečného charakteru obecné a abstraktní analýzy režimu podpory učiněné v rozhodnutí Komise, přičemž zdůrazňuje, že přezkum individuální situace příjemců bude nezbytný pouze pro navrácení podpor právě při výkonu tohoto rozhodnutí (viz body 73 výše a 209 dále).

105 Navíc řešení, které v projednávaném případě obhajuje Komise, je v rozporu s ustálenou judikaturou, která dbá na to, aby protiprávním podporám nebylo vyhrazeno výhodnější zacházení než podporám, které byly řádně oznámeny. Konkrétněji bylo rozhodnuto, že byla-li poskytnuta nová podpora, aniž by byla předtím oznámena, není Komise z tohoto důvodu povinna prokazovat existenci skutečného vlivu této podpory na obchod a hospodářskou soutěž. Takový požadavek by totiž zvýhodňoval členské státy, které vyplácejí podpory v rozporu s oznamovací povinností, na úkor států, které podpory oznamují ve fázi návrhu (viz zejména rozsudek Soudu Alzetta a další v. Komise, bod 45 výše, bod 79).

106 Přitom připustit, že by dotčený členský stát mohl při výkonu rozhodnutí Komise týkajícího se protiprávního režimu podpory ověřovat v každém jednotlivém případě, zda byly splněny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES, by znamenalo svěřit tomuto členskému státu v případě porušení jeho oznamovací povinnosti pravomoc – která mu doposud nebyla judikaturou přiznána – tehdy, když by rozhodnutí Komise prohlásilo oznámený režim podpor za neslučitelný s trhem. V důsledku toho – kdyby byla tato teze Komise v projednávaném případě připuštěna – by pouhé uznání podobných pravomocí

dotčeného státu v případě rozhodnutí Komise prohlašujícího oznámený režim za neslučitelný se společným trhem, umožnilo vyhnout se tomu, aby bylo s neoznámenými podporami zacházeno výhodněji.

107 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr za účelem ukončení určitých dotazů týkajících se rozsahu působnosti oznamovací povinnosti stanovené ve čl. 88 odst. 3 ES rozhodl, že oznamovacímu řízení podléhají pouze státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. července 2005, Xunta de Galicia, C-71/04, Sb. rozh. s. I-7419, bod 32). Podle stejné logiky, pokud jde o opatření přiznaná za účelem vyrovnání výdajů vynaložených na plnění povinností veřejné služby, z rozsudku Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Recueil, s. I-7747, dále jen „rozsudek Altmark“ body 87 a 94), vyplývá, že taková opatření nespádají do působnosti čl. 87 odst. 1 ES, a z tohoto důvodu nemusejí být oznamována, odpovídají-li podmínkám uvedeným v tomto rozsudku. Naproti tomu soud Společenství dosud nebyl vyzván, aby rozhodl o otázce, zda se opatření přiznaná na základě režimu podpory, buď například entitě, která není podnikem ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, nebo z titulu vyrovnání podniku pověřenému plněním povinností veřejné služby za podmínek uvedených ve výše uvedeném rozsudku Altmark, vymykají kvalifikaci jako podpory, a tedy mohou být vykonávána bez povolení Komise, i když tento orgán dříve prohlásil režim podpory za neslučitelný se společným trhem.

108 Nicméně je třeba zdůraznit, že pravomoc dotčeného členského státu potvrzená rozsudkem Xunta de Galicia, bod 107 výše, vymezovat opatření s ohledem na podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES za účelem stanovení, zda podléhá povinnosti oznámení a dodržení odkladného účinku uvedeného v čl. 88 odst. 3 ES, neumožňuje tomuto členskému státu se vyhnout kontrolní pravomoci, kterou Smlouva svěřuje Komisi, jelikož se Komise rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené čl. 88 odst. 2 ES. Ať už se jedná o předběžnou kontrolu oznámené podpory, nebo kontrolu protiprávní podpory a *posteriori*, týká se v zásadě tato kontrola jak kvalifikace jako podpory, tak případně její slučitelnosti a je v zásadě uskutečňována Komisí na základě pouhých obecných charakteristik režimu. Řešení, které v projednávané věci zastává Komise tedy s sebou nese nejen přenesení významné pravomoci na dotčený členský stát, ale rovněž změnu podstaty kontroly režimů podpor, jelikož členský stát by mohl při

výkonu rozhodnutí Komise systematicky zohledňovat individuální situaci každého příjemce za účelem kvalifikace opatření, z něhož měl prospěch, bez ohledu na zjištění tohoto orgánu týkající se dopadu dotčeného režimu podpory na obchod uvnitř Společenství a hospodářskou soutěž. Přitom ani v případě existence víceodvětvového režimu není uznání takové pravomoci odůvodněno pro účely jasného použití podmínek uvedených ve čl. 87 odst. 1 ES. Při přezkumu takového režimu Komisi má totiž dotčený členský stát možnost, tím že tento orgán na základě podkladů upozorní na situaci trhu ve stanovených odvětvích činnosti, přivést Komisi zvláště k ověření, zda tento režim podpory v těchto odvětvích může ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž (viz body 231 až 233 dále). Krom toho dotčenému členskému státu přísluší případně upozornit Komisi na zvláštní individuální situaci určitých podniků (viz bod 209 dále).

¹⁰⁹ Krom toho by řešení navrhané Komisí s sebou neslo změnu jejich způsobů jednání. Pokud by totiž Komise měla za to, že dotčený členský stát v řízení o výkonu rozhodnutí ukládajícího navrácení poskytnutých podpor nesprávně použil čl. 87 odst. 1 ES, nepříslušelo by jí znovu zahájit řízení stanovené čl. 88 odst. 2 prvním pododstavcem ES, nýbrž podat přímo k Soudnímu dvoru žalobu pro nesplnění povinnosti na základě čl. 88 odst. 2 druhého pododstavce ES.

¹¹⁰ Řešení obhajované v projednávaném případě Komisí se svým dosahem tedy odlišuje od řešení, ke kterému Soudní dvůr dospěl v oblasti veřejných služeb v rozsudku Altmark, bod 107 výše, který členskými státům ponechává možnost posoudit opatření, která byla přiznána jako protiplnění za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu, která se za určitých podmínek vymykají kvalifikaci jako státní podpory, a v důsledku toho povinnosti oznámení. Takováto opatření nicméně mohou být předmětem kontroly Komise a *posteriori* v rámci formálního vyšetřovacího řízení stanoveného v čl. 88 odst. 2 prvním pododstavci ES.

- 111 Za současného stavu pravidel Společenství týkajících se státních podpor a judikatury by uznání pravomoci dotčeného členského státu posoudit v každém jednotlivém případě při výkonu rozhodnutí Komise prohlašujícího režim podpory za neslučitelný a ukládajícího navrácení poskytnutých podpor, zda jsou splněny všechny podmínky použití čl. 87 odst. 1 ES, mohlo narušit dosah a účinnost přezkumu vykonávaného Komisí v rámci formálního vyšetřovacího řízení stanoveného čl. 88 odst. 2 ES, během kterého tento orgán obvykle provede kvalifikaci jako podpory dříve, než ji případně prohlásí za neslučitelnou se společným trhem.
- 112 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žalující podniky mají aktivní legitimaci proti napadenému rozhodnutí.

C – K údajnému nedostatku aktivní legitimace výboru „Venezia vuole vivere“ ve věci T-277/00

- 113 Komise uvádí, že výbor, který seskupuje různé profesní sdružení, neuvedl skutečnosti umožňující prokázat, že jedno nebo několik těchto sdružení bylo napadeným rozhodnutím osobně dotčeno, zejména jakožto vyjednaváč při vypracovávání režimů podpor přezkoumávaných v napadeném rozhodnutí. Krom toho podniky, které jsou členové těchto sdružení, nebyly samy osobně dotčeny.
- 114 V tomto ohledu postačí uvést, že v souladu s judikaturou v rozsahu, v němž má žalující podnik Coopservice aktivní legitimaci, není třeba přezkoumávat aktivní legitimaci výboru (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 24. března 1993, CIRFS a další v. Komise C-313/90, Recueil, s. I-1125, bod 31). Žaloba podaná společností Coopservice a výborem ve věci T-277/00 je tedy přípustná.

- 115 Navíc je v každém případě třeba doplnit, že výbor, jakožto organizace seskupující reprezentativní profesní sdružení podniků usazených v Benátkách nebo Chioggii, která je z důvodu této pouhé skutečnosti příjemcem posuzované podpory a zároveň je přímo a osobně dotčen napadeným rozhodnutím v rozsahu, v němž jedná jménem nebo namísto svých členů, kteří mohli sami podat žalobu, která by byla prohlášena za přípustnou (viz rozsudek Soudu ze dne 6. července 1995, AITEC a další v. Komise, T-447/93 až T-449/93, Recueil, s. II-1971, bod 60).
- 116 Z toho vyplývá, že projednávané žaloby jsou přípustné v plném rozsahu.

K věci samé

- 117 Žalobci zpochybňují napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém jednak kvalifikuje dotčená opatření jako státní podpory neslučitelné se společným trhem, a jednak ukládá povinnost navrácení poskytnutých podpor.

A – K údajně nesprávné kvalifikaci dotčených opatření jako státních podpor neslučitelných se společným trhem

- 118 Žalobkyně zaprvé uvádí řadu žalobních důvodů vycházejících z porušení čl. 87 odst. 1 ES, čl. 86 odst. 2 ES a zásady rovného zacházení, jakož i neuvedení odůvodnění a z rozporu v odůvodnění. Zadruhé uvádí porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, zatřetí

porušení čl. 87 odst. 3 písm. d) ES, začtvrté porušení čl. 87 odst. 3 písm. e) ES a zapáté porušení čl. 87 odst. 3 písm. b) ES a čl. 87 odst. 2 písm. b) ES.

1. K namítanému porušení čl. 87 odst. 1 ES a čl. 86 odst. 2 ES, jakož i zásady rovného zacházení a údajného nedostatku odůvodnění a rozporu v odůvodnění

a) Argumenty účastníků řízení

Argumenty žalobců

– Věc T-254/00

¹¹⁹ Žalobkyně, společnost Hotel Cipriani, se dovolává porušení čl. 87 odst. 1 ES a nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí.

¹²⁰ Zaprvé tvrdí, že napadené rozhodnutí (body 49, 50 a 58 odůvodnění) je stíženo nedostatečným odůvodněním vyplývajícím z nezohlednění místního charakteru dotčeného trhu.

- 121 Tvrdí, že Komise je povinna analyzovat vlastnosti, způsoby a obsah dotčených opatření tak, aby mohla posoudit jejich účinky na obchod a hospodářskou soutěž, na základě přezkumu odvětví.
- 122 Zmírnění povinnosti uvést odůvodnění, co se týče režimů podpory, by ostatně bylo zásahem do úplného přezkumu soudu Společenství ohledně kvalifikace opatření vzhledem k čl. 87 odst. 1 ES.
- 123 Napadené rozhodnutí v projednávaném případě neobsahuje žádný odkaz, ani stručný, na dotčené výrobní trhy a trhy se službami ani na dovoz nebo vývoz a na postavení dotčených podniků na těchto trzích. Nejsou v něm zejména uvedena odvětví hoteliérství a restaurátérství.
- 124 Oproti tvrzením Komise nepřísluší italským orgánům vymezit a posoudit situaci každého příjemce v rámci řízení o navrácení podpory. Tyto orgány jsou totiž povinny automaticky převzít závěry učiněné Komisí v napadeném rozhodnutí. V projednávaném případě nicméně italské orgány měly při výkonu napadeného rozhodnutí právě z důvodu nedostatečnosti odůvodnění tohoto rozhodnutí Komisi požádat o upřesnění, aby mohly vymezit podniky, které byly příjemci opatření splňujících kritérium ovlivnění obchodu mezi členskými státy (viz odpovědi Komise ze dne 29. srpna a ze dne 29. října 2001, přiložené k odpovědím italské vlády ze dne 12. března 2004 na otázky Soudu).
- 125 Žalobkyně zadruhé tvrdí, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení, a tedy porušila čl. 87 odst. 1 ES tím, že vycházela z „genericke“ domněnky, místo aby zohlednila místní charakter dotčeného trhu.

126 Žalobkyně na jednání zdůraznila, že Komise nemohla vycházet z takové domněnky, neboť mohla vědět, že posuzovaná opatření ve prospěch některých kategorií podniků nemohla ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít dopad na hospodářskou soutěž.

127 Místní charakter aktivit hoteliérství a restaurátérství však byl obecně potvrzen zejména pokyny Společenství ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech (*neoficiální překlad*) (Úř. věst. 1997, C 146, s. 6). Spotřebitelé si totiž vybírají Hotel v místě nebo co nejbližší místu svého pobytu.

128 Trh hoteliérství má krom toho každopádně v Benátkách zvláštní charakter. Z důvodu přitažlivosti tohoto města nekonkurují hoteliérské podniky v Benátkách jiným podnikům téhož odvětví usazených v jiných městech. Kritérium volby spotřebitelů nespočívá v cenách, ale v umístění hotelů. Dotčená opatření tedy nemohou mít dopad, a to ani potenciální, na obchod mezi členskými státy a na hospodářskou soutěž.

129 Komise měla v daném případě k dispozici nezbytné informace týkající se zejména zvláštnosti odvětví hoteliérství v Benátkách, zejména díky účasti výboru „Venezia vuole vivere“ ve správním řízení. Informace týkající se dotčených odvětví a počtu podniků, které byly příjemci podpory, jí navíc byly předány italskými orgány (viz body 6 a 13 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Každopádně jí příslušelo požádat tyto orgány

o doplňující informace ohledně situace jednotlivých příjemců podpory podle postupů stanovených nařízením č. 659/1999, aniž by se ostatně nezbytně uchýlila k příkazu k poskytnutí informací.

- 130 Za těchto podmínek je napadené rozhodnutí krom toho nesrozumitelné a rozporuplné v rozsahu, ve kterém Komise zohlednila pouze místní rozměr některých kolektivních služeb.
- 131 Komise se zatřetí dopustila zjevně nesprávného posouzení, a tedy porušila čl. 87 odst. 1 ES tím, že nezohlednila dodatečné náklady nesené podniky činnými v Benátkách, aby posoudila, zda dotčená opatření mohla svým příjemcům poskytnout skutečnou hospodářskou výhodu. Napadené rozhodnutí navíc není v tomto bodě rovněž dostatečně odůvodněno.
- 132 Výše zmíněné dodatečné náklady se dle zprávy znalecké kanceláře Grimani a Pesce ze dne 8. září 2000 předložené žalobkyní nacházejí mezi 8 a 12 % obratu dotčených podniků. Oproti tvrzením Komise byly ohodnoceny vzhledem ke konkrétním a objektivním referenčním bodům.
- 133 Tyto dodatečné náklady nevyplývají z makroekonomických faktorů – spojených například s úvěrovými náklady, daněmi nebo měnovými podmínkami – ale z pouhé skutečnosti, že aktivita je vykonávána v Benátkách. Jsou pouze částečně kompenzovány dotčenými opatřeními, což ostatně vysvětluje, že ceny uplatňované společností Hotel Cipriani jsou vyšší než ceny běžně uplatňované zařízeními nacházejícími se jinde.

– Věc T-270/00

134 Žalobkyně, společnost Italgas, uvádí, že italské orgány Komisi poskytly údaje týkající se dotčených daňových úlev pro každé odvětví. Tomuto orgánu tedy náleželo uskutečnit celkový přezkum, a to i stručný, předvídatelného dopadu dotčených opatření na obchod mezi členskými státy a hospodářskou soutěž v odvětví dotčených aktivit.

135 Pokyny ze dne 12. prosince 1995 o podporách zaměstnanosti (Úř. věst. C 334, s. 4) krom toho výslovně stanovují, že opatření ve prospěch zaměstnanosti „týkající se činností, které nejsou předmětem obchodu mezi členskými státy (například místní služby, některé místní iniciativy ve prospěch zaměstnanosti)“ (*neoficiální překlad*) nespádají do působnosti čl. 87 odst. 1 ES.

136 Za těchto podmínek žalobkyně zaprvé tvrdí, že napadené rozhodnutí je stíženo nedostatkem odůvodnění v rozsahu, ve kterém neobsahuje dostatečný přezkum skutečností.

137 Žalobkyně zpochybňuje, že v rozhodnutích týkajících se režimů podpor může Komise odkázat na „nejnepříznivější scénář“ (worst case scenario). Kdyby takové rozhodnutí zkoumalo pouze nejhorší z případů, a bylo nicméně doplněno obecně závaznou povinností navrácení, bylo by třeba upřesnit, který orgán, za jakých okolností a na základě jakých kritérií by mohl vymezit, zda se zamýšlený případ konkretizoval a pro které subjekty nebo kategorie subjektů.

138 Žalobkyně na jednání zdůraznila, že když Komise zkoumá režim podpory, má výlučnou pravomoc, aby uplatnila hmotná ustanovení článku 87 ES. V současném systému kontroly státních podpor Společenství totiž Komise nemá možnost delegovat své diskreční posuzovací pravomoci na vnitrostátní orgány. Její rozhodnutí tedy musí obsahovat nezbytné odůvodnění, aby umožnilo soudu Společenství vykonat přezkum tohoto rozhodnutí a vnitrostátním orgánům provést příkaz k navrácení pod dohledem vnitrostátního soudu, kterému přísluší pouze zajistit dodržování rozhodnutí Komise.

139 Žalobkyně v projednávaném případě tvrdí, že napadené rozhodnutí v projednávaném případě nezahrnovalo skutečnosti nezbytné k tomu, aby mohlo být vykonáno vůči společnosti Italgas. Vnitrostátní orgány tedy pro požadavek navrácení namítané podpory vycházely z posouzení obsaženého ve výše uvedeném dopise Komise ze dne 29. října 2001. Avšak toto posouzení v rozsahu, ve kterém k němu dojde po přijetí napadeného rozhodnutí, nemůže užitečně vést k předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru.

140 Za těchto podmínek by připuštění, že Komise může vycházet z domněnek, jedná-li se o režim podpory, vedlo k oslabení její povinnosti pečlivého a nestranného přezkumu, a tedy ke snížení možnosti zpochybnit rozhodnutí Komise.

141 Komise se zadruhé dopustila zjevně nesprávného posouzení, a tedy porušila čl. 87 odst. 1 ES tím, že odmítla zohlednit kompenzační charakter dotčených opatření, aniž by uskutečnila stručnou analýzu podmínek trhu.

142 Italské orgány – vycházející ze zpráv COSES – se ve správním řízení v projednávaném případě dovolávaly dodatečných nákladů nesených podniky činnými na ostrovech laguny. Měli za to, že tyto podniky se nacházejí ve srovnatelné situaci, co se týče zejména pracovní nestability, jako podniky v oblasti Mezzogiorno. Dotčené úlevy na sociálních příspěvcích totiž směřují pouze k alespoň částečnému kompenzování nepříznivých podmínek pracovního trhu v oblasti laguny, a tedy k brždění odchodu podniků na pevninu. Tato opatření byla legitimně určena k přizpůsobení nákladů nesených dotčenými podniky nákladům neseným podniky se sídlem na pevnině, přičemž dodatečné náklady měly být posouzeny ve vztahu k nákladům na pevnině. Napadené rozhodnutí každopádně není odůvodněno v tomto bodě v rozsahu, ve kterém Komise neprokázala, že náklady nesené podniky laguny se nacházejí v průměru Společenství.

143 Odůvodnění napadeného rozhodnutí je zatřetí nedostatečné, zahrnuje zjevné rozpory a má diskriminační charakter, co se týče uplatnění čl. 87 odst. 1 ES, zejména ve spojení s článkem 86 ES.

144 Co se totiž týče obecních podniků, Komise individuálně ověřila, zda jsou splněny podmínky uplatnění čl. 87 odst. 1 ES.

145 Komise naopak neanalyzovala celkovou situaci ostatních podniků, které se v podstatné míře nacházely v obdobné situaci, jako je situace obecních podniků. Toto rozdílné zacházení není odůvodněno skutečností, že by byla uplatněna výjimka ve prospěch podniků na základě čl. 86 odst. 2 ES.

- 146 Nedostatečné odůvodnění, rozpor v odůvodnění a porušení zásady rovného zacházení jsou ještě zjevnější, co se týče společnosti Italgas. V rozhodné době (1995–1996) totiž nebylo odvětví distribuce plynu na městské úrovni, ve kterém byla činná společnost Veneziana Gas, která byla poté začleněna do společnosti Italgas, liberalizováno. Za úplné neexistence obchodu a hospodářské soutěže nemohly tedy úlevy získané Veneziana Gas ovlivnit obchod mezi členskými státy a volnou hospodářskou soutěž. Liberalizace trhu plynu totiž byla zahájena na úrovni Společenství směrnicí 98/30/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 22. června 1998 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem (Úř. věst. L 204, s. 1; Zvl. vyd. 12/02, s. 28). Veneziana Gas navíc během rozhodného období měla zákonný monopol na obecní úrovni v podobě režimu výhradní koncese pro distribuci a dodávání plynu na území obce Benátky.
- 147 Distribuce plynu na obecní úrovni navíc byla službou obecného hospodářského zájmu. Odpovědnost za fungování této služby byla svěřena Veneziana Gas aktem orgánu obecní správy z roku 1970, který jasně uvádí povahu a délku povinností veřejné služby, jakož i dotčené území. Tento akt předvídal stanovení uplatnitelných tarifů příslušnými orgány podle jednotných parametrů pro celou Itálii.
- 148 Pro posouzení dodatečných nákladů, kterým musela Veneziana Gas čelit, měly být náklady nesené touto společností logicky srovnány s náklady ostatních podniků, na které se uplatní stejný tarifní systém, definovaný na celostátní úrovni.
- 149 Postavení Veneziana Gas v rozhodné době bylo v projednávaném případě srovnatelné zejména s postavením obecního podniku ASPIV. Komise však v napadeném rozhodnutí konstatovala, že úlevy poskytnuté ASPIV, který byl pověřen službou

řízení integrovaného oběhu vody, byly výhradně určeny ke kompenzování dodatečných nákladů vyplývajících z plnění úkolu veřejné služby svěřeného tomuto podniku.

150 Italská republika, vystupující jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání společnosti Italgas, tvrdí, že s ohledem na relativně nízkou částku dotčených úlev měla Komise identifikovat dotčená odvětví a vymezit mezi nimi podloženým způsobem ta z nich, která se vyznačovala silnou hospodářskou soutěží. Komise v projednávaném případě nezpochybnila tvrzení italských orgánů a zúčastněných stran, podle kterých podniky usazené v oblasti Benátské laguny obecně vykonávaly buď místní činnosti veřejné služby, nebo řemeslné a obchodní činnosti úzce spojené s ostrovním územím, takže nebyly v hospodářské soutěži s podniky se sídlem mimo toto území.

151 Italská vláda se krom toho dovolává kompenzačního charakteru dotčených opatření. Vychází zejména z rozsudku ze dne 5. října 1999, Francie v. Komise (C-251/97, Recueil, s. I-6639, body 40 až 47), ve kterém Soudní dvůr rozhodl, že skutečnost, že úlevy na sociálních příspěvcích směřují ke kompenzování dodatečných nákladů nesených podniky některých odvětví v důsledku kolektivních smluv, je nevyjímá z kvalifikace jako státní podpory. Z toho a *contrario* vyplývá, že jestliže důvody dodatečných nákladů nevyplývají ze svobodné volby uskutečněné dotčeným podnikem vzhledem ke zvýhodněním získaným v některých oblastech za ústupky přijaté v jiných oblastech, opatření kompenzace těchto „nechtěných“ dodatečných nákladů nemohou být považována za státní podpory. Uvedené dodatečné náklady byly přitom nutně nesené všemi podniky činnými v ostrovní oblasti. Jejich částečné kompenzování dotčenými opatřeními tedy nemůže být považováno za státní podporu.

– Věc T-277/00

152 Žalobci, společnost Coopservice a výbor, se dovolávají porušení čl. 87 odst. 1 ES a povinnosti uvést odůvodnění.

153 Dotčená opatření mají zaprvé kompenzační charakter vzhledem k příspěvkům podniků přítomných na území laguny na zachování architektonického a kulturního dědictví Benátek. Podle výše uvedené zprávy COSES představují 2,9 % obratu podniků, které byly příjemci, zatímco dodatečné náklady vyplývající z jejich umístění v Benátkách dosahují 9,5 % tohoto obratu. Nutnost kompenzovat dodatečné náklady nesené subjekty v ostrovních regionech byly ostatně přípuštěny zejména v prohlášení č. 30 o ostrovních regionech přiloženém ke konečnému aktu Amsterodamské smlouvy a článku 130 A Smlouvy o ES (nyní článek 158 ES).

154 Komise v projednávaném případě neprokázala, že náklady nesené podniky činnými na pevnině, na které pro srovnání odkazovaly italské orgány, odrážely příznivější stav, než je průměrný stav Společenství, a že náklady nesené podniky laguny byly naopak v souladu s průměrem Společenství.

155 Komise krom toho porušila – když ověřovala, zda dotčená opatření jsou státními podporami ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES – přednost pravidel hospodářské a sociální soudržnosti před pravidly hospodářské soutěže. Dala přednost posledně uvedeným pravidlům, čímž porušila článek 2 EU. Dotčená opatření však podle žalobců směřovala k umožnění dosažení cílů definovaných ve výše uvedeném článku 2.

156 Žalobce zadruhé uvádí nízkou částku úlev na sociálních příspěvcích, jichž byl každý z podniků v průměru příjemcem. Tvrdí, že většina podniků, které byly příjemci dotčených podpor, vykonávala svou činnost výhradně na místní úrovni. Žalobci v tomto ohledu uvádějí zejména podniky činné v odvětvích hoteliérství, místní dopravy a úklidu. Vyloučení podniků činných pouze na místní úrovni z působnosti čl. 87 odst. 1 ES bylo ostatně potvrzeno Komisí nejen například ve výše uvedených pokynech o podporách zaměstnanosti a ve výše uvedeném sdělení o pokynech Společenství o státních podporách malým a středním podnikům, ale rovněž v samotném napadeném rozhodnutí (body 90, 91 a 93 odůvodnění), co se týče některých obecních podniků.

157 Napadené rozhodnutí je v tomto kontextu rovněž stíženo rozporným odůvodněním a porušením zásady rovného zacházení.

158 Žalobci, vycházející v tomto ohledu z dokumentů předložených Komisí na žádost Soudu, uvedli rovnocennost informací a návrhů směřujících k neuplatnění čl. 87 odst. 1 ES předložených Komisi během správního řízení, co se týče jednak obecních podniků, a jednak některých odvětví místních aktivit.

159 Obec Benátky neidentifikovala podniky, vůči kterým požadovala výjimku na základě čl. 86 odst. 2 ES, a neuvedla místní charakter trhu, na kterém byly činné. Komise nicméně v napadeném rozhodnutí konstatovala, že úlevy na sociálních příspěvcích ve prospěch obecních podniků ACTV a AMAV a podniku Panfido nebyly státními podporami z důvodu místního charakteru dotčených trhů. Italské orgány však ve svém vyjádření ze dne 23. ledna 1999 uvedly seznam odvětví, ve kterých se podniky neúčastnily obchodu, zahrnující odvětví stavebnictví, obchodu, hoteliérství, jakož i služby obecného hospodářského zájmu. Výše zmíněné tabulky INPS přiložené k tomuto vyjádření krom toho uváděly počet podniků, které byly příjemci, a počet

dotčených zaměstnanců v každém odvětví činnosti. Výbor navíc ve svém vyjádření ze dne 17. března 1998 zdůraznil, že zvláštní povaha, hlavně místní, aktivit vykonávaných většinou podniků, které byly příjemci, zabraňovala začlenění těchto podniků do trhu charakterizovaném silnou hospodářskou soutěží, a jejím důsledkem by bylo, že i případný dopad na objem obchodu mezi členskými státy by byl každopádně nepatrný. Konečně zpráva COSES z března 1998 analyzuje zejména odvětví obchodu, hoteliérství, služeb a řemeslných aktivit, jako je muránské sklo, ve kterých se trhy omezují na historické centrum nebo nejvýše na území obce Benátky.

160 Komise za těchto podmínek měla požádat nejvýznamnější podniky o doplňující informace prostřednictvím například příkazu italským orgánům poskytnout informace, jak to učinila u obecních podniků.

161 Žalobci mají v projednávaném případě za to, že situace společnosti Coopservice byla podobná situaci AMAV (bod 93 odůvodnění napadeného rozhodnutí) v rozsahu, ve kterém oba dva podniky vykonávaly tutéž činnost řízení služeb úklidu a údržby na výhradně místní úrovni.

162 Napadené rozhodnutí není krom toho odůvodněno. Neobsahuje analýzu dopadu posuzovaných opatření na obchod mezi členskými státy a hospodářskou soutěž, ale vychází pouze z domněnek.

163 Žalobci se zatřetí dovolávají porušení čl. 86 odst. 2 ES. Tvrdí, že Coopservice poskytuje služby úklidu a údržby veřejným a soukromým entitám ve městě Benátky za účelem uspokojení obecného zájmu.

Argumenty Komise

- 164 Komise připomíná, že při přezkumu režimu podpor se může omezit na prostudování obecných charakteristik tohoto režimu. Měla by vycházet z nejnepríznivějšího scénáře (worst case scenario) jak pro kvalifikaci dotčeného režimu, tak popřípadě pro posouzení jeho slučitelnosti se společným trhem.
- 165 Skutečnost, že italské orgány v projednávaném případě Komisi poskytly údaje pro každé odvětví, zejména naznačuje počet podniků teoreticky dotčených režimem, nemění opodstatněnost tohoto přístupu. Komise totiž nemohla své posouzení založit na specifických údajích shromážděných italskými orgány po protiprávním zavedení posuzovaného režimu podpory, aniž by dotčenému členskému státu poskytla výhodu konkrétní analýzy *ex post*.
- 166 Vzhledem k informacím, které Komise měla k dispozici, právně dostatečně v napadeném rozhodnutí ověřila (bod 49 odůvodnění) dodržení všech podmínek uplatnění čl. 87 odst. 1 ES.
- 167 Vnitrostátním orgánům přísluší při výkonu napadeného rozhodnutí uskutečnit posouzení individuální situace každého příjemce.
- 168 Komise v tomto ohledu připomíná, že vnitrostátní orgány a soudy musí respektovat posouzení neslučitelnosti režimu podpory jí uskutečněné, aniž by to bylo na újmu možnosti soudů předložit Soudnímu dvoru otázku platnosti na základě článku 234 ES. Vnitrostátní orgány by se naopak při navrácení poskytnutých podpor měly ujistit, že

v individuálním případě je opatření skutečně podporou, že se jedná o novou podporu a že nebyla prohlášena za slučitelnou na základě nařízení o výjimce nebo jiného rozhodnutí Komise.

169 Komise každopádně zpochybňuje, že posuzované úlevy na sociálních příspěvcích, které byly poskytnuty žalobcům, neměly dopad na obchod mezi členskými státy. Aktivita hotelového ubytování v Benátkách by v určitých případech mohla být součástí toku, který je předmětem obchodu mezi členskými státy. Pokud jde o trh poskytování služeb průmyslového úklidu, na kterém je činná Coopservice, mohl by být zajímavý rovněž pro jiné než vnitrostátní podniky, zejména, jestliže svěřené úkoly mají významnou hospodářskou hodnotu. Konečně není pochyb, že Italgas, která vykonává své činnosti na trhu energie, je v hospodářské soutěži se subjekty jiných členských států.

170 Komise má krom toho za to, že posuzovaná opatření nemají kompenzační charakter umožňující vyloučit je z působnosti čl. 87 odst. 1 ES.

b) Závěry Soudu

171 Žalobci tvrdí, že podmínky uplatnění čl. 87 odst. 1 ES týkající se hospodářského zvýhodnění, ovlivnění obchodu mezi členskými státy a dopadu na hospodářskou soutěž, nejsou v projednávaném případě splněny. Namítají, že posuzovaný režim podpory má kompenzační charakter a své příjemce nijak nezvýhodňuje. Komise navíc údajně neprokázala, že tento režim mohl ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít

dopad na hospodářskou soutěž. Napadené rozhodnutí je krom toho stíženo nedostatečným odůvodněním nebo nedostatkem odůvodnění, co se týče výše uvedených podmínek uplatnění čl. 87 odst. 1 ES.

172 Italgas (věc T-270/00) a Coopservice, jakož i výbor (věc T-277/00) navíc tvrdí, že napadené rozhodnutí je diskriminační a rozporuplné v rozsahu, ve kterém Komise uskutečnila přezkum individuální situace pouze obecních podniků. Toto rozhodnutí údajně rovněž porušuje čl. 86 odst. 2 ES.

173 Všechny tyto žalobní důvody vycházející z porušení čl. 87 odst. 1 ES, povinnosti uvést odůvodnění a zásady rovného zacházení je třeba seskupit tak, aby byly přezkoumány nejprve ve vztahu s namítanou neexistencí zvýhodnění, vyplývající z údajně kompenzačního charakteru dotčeného opatření, poté ve vztahu s tvrzeným nedostatkem ovlivnění obchodu mezi členskými státy a dopadu na hospodářskou soutěž.

K namítané neexistenci zvýhodnění z důvodu údajně kompenzačního charakteru dotčených opatření

174 Aby opatření bylo státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, musí zejména poskytovat výhodu výlučně ve prospěch určitých podniků nebo určitých odvětví činnosti. Tento článek se totiž vztahuje na podpory, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, „že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby“.

175 Opatření dotčené v projednávaném případě spočívá v úlevách na sociálních příspěvcích ve prospěch všech podniků usazených na území Benátek a Chioggia. Žalobci nezpochybňují selektivní charakter těchto úlev, který vyplývá v daném případě z regionální zvláštnosti (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2006, Portugalsko v. Komise, C-88/03, Sb. rozh. s. I-7115).

176 Je navíc nesporné, že dotčené úlevy na sociálních příspěvcích snižují náklady, které obvykle nese rozpočet podniku, a poskytují z toho důvodu finanční výhodu svým příjemcům vzhledem k podnikům, které jsou povinny je platit (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. března 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil, s. I-877, body 13 a 14).

177 Žalobci však mají za to, že dotčený režim úlev na sociálních příspěvcích neposkytuje jeho příjemcům žádné zvýhodnění v rozsahu, ve kterém má kompenzační charakter.

178 Všichni žalobci v tomto ohledu tvrdí, že úlevy na dotčených sociálních příspěvcích se omezují na částečnou kompenzaci strukturálních nevýhod představovaných dodatečnými náklady nesenými podniky činnými na ostrovech laguny. Italgas (věc T-270/00) a Coopservice, jakož i výbor (věc T-277/00) krom toho tvrdí, že tyto úlevy jsou částečnou kompenzací řízení služeb obecného hospodářského zájmu, jejichž poskytováním byly oba dva podniky pověřeny.

K namítané kompenzaci strukturálních nevýhod (věc T-254/00, T-270/00 a T-277/00)

- 179 Podle žalobců a Italské republiky vystupující na podporu návrhových žádání společnosti Italgas neposkytují dotčené úlevy na sociálních příspěvcích žádné konkurenční zvýhodnění podnikům, které jsou jejich příjemci, ale částečně kompenzují nepříznivou konkurenční situaci. Podniky usazené na ostrovech laguny totiž nesou dodatečné náklady spojené zejména se nabýváním a údržbou budov, vzhledem k vysokým nájmům a kupním cenám, omezením spojeným s vlhkostí a velkými přílivy (acqua alta) a povinnostmi vyžadovanými nutností chránit historické a krajinné dědictví, jakož i dodatečné náklady na přepravu a převoz zásob a zboží. Náklady na zboží a služby jsou navíc z důvodu turistického charakteru Benátek rovněž vyšší.
- 180 Taková argumentace již byla uvedena italskými orgány, jakož i městskou správou Benátek a výborem na základě dvou studií COSES ve správním řízení (viz bod 9 výše).
- 181 Komise v napadeném rozhodnutí (body 52 až 54 odůvodnění) zpochybňuje tuto argumentaci z důvodu, že kompenzační charakter opatření nevylučuje, že je státní podporou, ale může v některých případech být zohledněn pro účely posouzení slučitelnosti podpory se společným trhem. V podstatě vysvětluje, že Smlouva nesměřuje k zajištění bezvadné teoretické rovnosti mezi podniky. Tyto podniky jsou činné na skutečném trhu, a nikoliv na bezvadném trhu, na kterém by byly podmínky, kterým podléhají, zcela shodné. Namítané dodatečné náklady navíc nebyly vypočteny vzhledem k průměrným nákladům evropských podniků, ale vzhledem k nákladům, které by dotčené podniky nemusely nést, kdyby se přemístily na pevninu.

182 Tato analýza Komise je v souladu s judikaturou. Soudní dvůr totiž ve svém rozsudku ze dne 29. dubna 2004, *Itálie v. Komise*, bod 53 výše (bod 61), když potvrdil rozsudek *Alzetta a další v. Komise*, bod 45 výše, připomněl, že okolnost, že se členský stát snaží jednostrannými opatřeními přiblížit podmínky hospodářské soutěže existující v určitém hospodářském odvětví podmínkám převládajícím v jiných členských státech, nemůže těmto opatřením odejmout charakter státních podpor. Namítané znevýhodnění bylo v této věci zejména spojeno se zeměpisnou situací vystavující zejména příjemce dotčeného režimu regionálních podpor hospodářské soutěži ze strany subjektů usazených ve třetích zemích, které byly příjemci státních podpor a nesly menší daňové zatížení (viz rozsudek *Alzetta a další v. Komise*, bod 45 výše, body 64 a 101).

183 Oproti tvrzením společnosti *Hotel Cipriani* se tato judikatura netýká pouze opatření určených ke kompenzaci soutěžního znevýhodnění spojeného s makroekonomickými faktory, jako jsou úvěrové náklady, daně nebo měnové podmínky.

184 V tomto ohledu je třeba připomenout, že stejně jako ostatně celé právo hospodářské soutěže Společenství, pravidla Smlouvy týkající se státních podpor směřují k zajištění nikoliv bezvadné hospodářské soutěže, avšak skutečné nebo účinné hospodářské soutěže, jak zdůrazňuje Komise v napadeném rozhodnutí (viz bod 181 výše).

185 Za těchto podmínek kompenzace strukturálních nevýhod umožňuje pouze odmítnout kvalifikaci jako státní podpora v některých specifických situacích. ZprvÉ podle ustálené judikatury není zvýhodnění poskytnuté podniku za účelem napravení nepříznivé soutěžní situace státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, jestliže je odůvodněno hospodářskými důvody a nezavádí diskriminaci mezi hospodářskými subjekty usazenými v jednotlivých členských státech. Soud Společenství v tomto typu situace ve skutečnosti uplatňuje kritérium soukromého subjektu v tržním hospodářství (viz rozsudek *Alzetta a další v. Komise*, bod 45 výše, bod 99). Tak tomu bylo například v případě preferenčního tarifu pro zemní plyn poskytnutého pěstitelům květin ve sklenících společností *Gasunie* kontrolovanou nizozemskými orgány v rozsahu, ve

kterém tento tarif byl objektivně odůvodněn nutností uplatňovat soutěžní ceny vzhledem k jiným zdrojům energie v kontextu dotčeného trhu (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 2. února 1988, *Kwekerij van der Kooy a další v. Komise*, bod 50 výše, bod 30).

186 Z judikatury zadruhé rovněž vyplývá, že zvýhodnění poskytnuté podniku, které snižuje zátěž, již obvykle nese rozpočet podniku, není státní podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, jestliže toto zvýhodnění směřuje k nápravě skutečnosti, že podnik, který je příjemcem podpory, je vystaven dodatečným nákladům vyplývajícím z režimu výjimky, kterým nejsou vystaveny konkurenční podniky podléhající obecnému právu za obvyklých tržních podmínek. Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 23. března 2006, *Enirisorse (C-237/04, Sb. rozh. s. I-2843, bod 32)*, tedy rozhodl, že italská právní úprava omezující nárok na proplacení v případě výjimečného vystoupení společníků ze společnosti *Sotacarbo SpA* – a zabavující z tohoto důvodu tuto společnost zatížení, které by měla obvykle nést – se ve skutečnosti spokojila s neutralizací zvýhodnění poskytnutého společníkovi *Enirisorse SpA* v podobě výjimečné možnosti vystoupení, odchýlně od obecného práva. Soudní dvůr z toho vyvodil, že účinkem tohoto zákona nikterak nebylo vytvořit hospodářské zvýhodnění ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES ve prospěch společnosti *Sotacarbo*.

187 Soud ve stejné názorové linii ve svém rozsudku ze dne 16. března 2004, *Danske Busvognmaed v. Komise (T-157/01, Recueil, s. II-917, bod 57)*, rozhodl, že při privatizaci podniku autobusové přepravy *Combus A/S* nebylo vyplacení Dánským královstvím jediné odměny ve prospěch úředníků, kteří byli zaměstnání touto společností, jako kompenzace jejich vzdání se práv vyplývajících z jejich statutu úředníka při přechodu na statut smluvního zaměstnance u společnosti *Combus*, státní podporou. Soud totiž v tomto ohledu připustil, že dotčené opatření směřuje k nahrazení výsadního a nákladného postavení úředníků zaměstnaných společností *Combus* statutem smluvního zaměstnance srovnatelným se statutem zaměstnanců jiných podniků autobusové přepravy, a tedy k osvobození společnosti *Combus* od strukturální nevýhody vyplývající z výsadního postavení úředníků vzhledem k jeho soukromým soutěžitelům. Soudní dvůr naopak ve svém rozsudku *Francie v. Komise*, bod 149 výše (body 46 a 47), uvedeném Italskou republikou, rozhodl, že skutečnost, že dotčená státní opatření směřovala ke kompenzaci dodatečných nákladů, které podniky některých odvětví nesly v důsledku uzavření a provádění odvětvových kolektivních smluv,

nemohla vést k jejich vynětí z kvalifikace jako státní podpory z důvodu, že dohody, které uzavírají sociální partneři, jsou celkem, který je plodem kompromisu, pro který každá strana činí ústupky v některých oblastech za zvýhodnění v jiných oblastech, takže za okolností projednávaného případu bylo nemožné posoudit s nezbytnou přesností konečný náklad takových smluv pro podniky. Oproti tvrzením Italské republiky nespočívá rozhodující prvek tohoto rozsudku v konsensuálním charakteru dotčených kolektivních dohod, ale v rovnováze konečných nákladů nesených sociálními partnery a nemožnosti přesným způsobem posoudit náklady vyplývající z těchto smluv pro podniky.

188 V projednávaném případě z jejich povahy zjevně vyplývá, že dotčené úlevy na sociálních příspěvcích směřující k částečné kompenzaci strukturálních nevýhod spojených s dodatečnými náklady nesenými podniky z důvodu jejich usazení na ostrovech laguny (viz bod 179 výše), nejsou odůvodněny ani objektivními hospodářskými úvahami, ani požadavky spojenými se soudržností platného právního režimu a rovnováhou práv a povinností – vzhledem k obecnému právu, kterému podléhají konkurenční podniky – jako jsou ty, které byly zohledněny v judikatuře přezkoumané v předchozích bodech.

189 V projednávaném případě kromě toho neexistuje na rozdíl od okolností dotčených v rozsudcích *Enirisorse*, bod 186 výše, a *Danske Busvognmaend v. Komise*, bod 187 výše, přímá souvislost mezi dotčeným režimem úlev na sociálních příspěvcích a tvrzenými cíli, směřujícími v projednávaném případě ke kompenzaci dodatečných nákladů spojených se specifickými strukturálními problémy vyplývajícími ze situace laguny Benátek a Chioggia. Dotčené úlevy na sociálních příspěvcích stanovené ve prospěch všech podniků v Benátkách a Chioggia a směřující k podpoře zaměstnanosti odlehčením břemen zaměstnavatelů, zejména specificky nesměřují ke kompenzaci namítaných strukturálních znevýhodnění, jako jsou dodatečné náklady spojené například s nabýváním a údržbou budov nebo omezeními vyplývajícími z vlhkosti a velkých přílivů (viz bod 179 výše). V tomto ohledu není prokázáno, že odvětví nejvíce postižená namítanými strukturálními nevýhodami jsou ta, která generují nejvíce zaměstnanosti, a mají z tohoto důvodu největší prospěch z částečné kompenzace svých dodatečných nákladů. Žalobci vycházející v tomto bodě z výše uvedených studií COSES, se však dovolávají pracovní nestability na ostrovním území. Studie COSES

z února 1998 (bod 1.2.4) skutečně potvrzuje, že podniky jsou z důvodu ostrovní polohy často nuceny nést náklady přepravy a stravování svých zaměstnanců a jsou vystaveny jejich zpožděním nebo jejich nepřítomnosti z důvodu mlhy a jevu velkých přílivů. I přes připuštění tohoto vysvětlení však musí existovat přímý vztah mezi výší nesených dodatečných nákladů a výší kompenzace, i když je pouze částečná, jak namítají žalobkyně.

190 Skutečnosti uvedené žalobci v projednávaném případě však neumožňují předpokládat existenci přímého vztahu mezi dodatečnými náklady skutečně nesenými a výší podpory, kterou obdržely jednotlivé subjekty v hlavních odvětvích hospodářské činnosti. Žalobci zejména neuvedli žádnou skutečnost umožňující předpokládat, že většina odvětví činnosti je vystavena ve srovnatelné míře tvrzeným hospodářským znevýhodněním spojeným s polohou ostrova. V tomto ohledu ze studie COSES z února 1998 (bod 1.1.3) naopak vyplývá, že aktivity spojené s turismem a některými odvětvím obchodu mohou převážit nevýhody spojené s polohou ostrova atraktivním image (il forte richiamo di immagine) Benátek. Studie COSES z března 1998 (bod 1.3) zejména uvádí, že lokalizace v historickém centru Benátek nebo na ostrovech laguny může hotelům nabídnout velkou volnost ve stanovení cen a být významnou soutěžní výhodou. V odvětví hoteliérství jsou například nesené dodatečné náklady tedy kompenzovány vyššími cenami, jak ostatně uvedla společnost Hotel Cipriani.

191 Tedy i za obecnějšího předpokladu – jestliže opatření směřuje ke kompenzaci některých specifických strukturálních znevýhodnění – že by taková kompenzace mohla v některých případech být zohledněna za účelem zjištění, zda toto opatření hospodářsky zvýhodňuje své příjemce, je třeba konstatovat, že podmínky pro zohlednění takové kompenzace nejsou v projednávaném případě splněny.

192 Krom toho a každopádně je třeba konstatovat, že italské orgány a zúčastněné strany odkázaly na dodatečné náklady nesené podniky usazenými na pevnině, jak zdůraznila Komise v napadeném rozhodnutí (viz bod 181 výše). Oproti tvrzením žalobců mohou být zohledněny při posouzení existence zvýhodnění ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, jak Komise uvedla v napadeném rozhodnutí, pouze specifická strukturální znevýhodnění způsobující dodatečné náklady vzhledem k „typické“ situaci, které mohou hospodářské subjekty být běžně vystaveny na trhu charakterizovaném podmínkami účinné hospodářské soutěže (viz bod 184 výše). V projednávaném případě pouhá skutečnost, že podniky usazené v Benátkách nebo Chioggia jsou vystaveny dodatečným nákladům vzhledem k nákladům, které by nesly, kdyby se přemístily na pevninu, neumožňuje mít za to, že dotčený režim je nezvýhodňuje, a nezavádí tak diskriminaci vzhledem k jejich soutěžitelům v Itálii nebo jiných členských státech. V tomto bodě tedy Komise nepřekročila meze své posuzovací pravomoci tím, že měla za to, že namítané dodatečné náklady měly být posouzeny vzhledem k průměrným nákladům podniků Společenství.

193 Navíc vnitrostátním orgánům nebo zúčastněným stranám ve správním řízení příslušelo předložit důkaz dodatečných nákladů údajně nesených vzhledem k průměrným nákladům podniků Společenství, aby byla prokázána existence specifického strukturálního znevýhodnění odůvodňujícího dotčené kompenzační opatření. Oproti tvrzením žalobců tedy Komisi nenáleží prokázat, že náklady nesené podniky působícími na pevnině, kterých se dovolávají italské orgány pro účely srovnání, představují příznivější situaci, než je situace odpovídající průměrným nákladům podniků Společenství, které jí nebyly sděleny ve správním řízení.

194 Z toho, co předchází, vyplývá, že žalobci neprokázali, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že měla za to, že i přes jeho účel směřující k částečné kompenzaci strukturálních znevýhodnění spojených s ostrovní polohou dotčený režim úlev na sociálních příspěvcích soutěžně zvýhodnil své příjemce.

195 V tomto kontextu argument společnosti Coopservice a výboru, podle kterého Komise měla zohlednit prohlášení č. 30 o ostrovních regionech přiložené k závěrečnému aktu Amsterodamské smlouvy a pravidla hospodářské a sociální soudržnosti, aby posoudila existenci soutěžního zvýhodnění (viz body 153 a 155 výše), musí být zamítnut. Postačí připomenout, že čl. 87 odst. 1 ES v tomto ohledu nerozlišuje podle důvodů nebo cílů opatření, které má snížit zátěž, již má podnik obvykle nést, ale definuje toto opatření podle jeho účinků (rozsudky Soudního dvora ze dne 2. července 1974, *Itálie v. Komise*, 173/73, Recueil, s. 709, bod 27, a ze dne 17. června 1999, *Belgie v. Komise*, zvaný „Maribel a/b“, C-75/97, Recueil, s. I-3671, bod 25). Opatření směřující ke kompenzaci strukturálního znevýhodnění nemůže tedy být jen kvůli svému účelu vyjmuta z působnosti čl. 87 odst. 1 ES, jestliže zvýhodňuje své příjemce ve smyslu tohoto článku. V projednávaném případě z předchozího přezkumu přitom vyplývá, že i když dotčený režim úlev na sociálních příspěvcích směřoval k částečné kompenzaci specifických strukturálních znevýhodnění spojených s ostrovní situací Benátek a Chioggia, žalobci neprokázali, že tento režim z důvodu svého kompenzačního charakteru soutěžně nezvýhodňoval své příjemce, a tedy nezaváděl diskriminaci mezi hospodářskými subjekty. Krom toho je třeba poznamenat, že cíle hospodářské a sociální soudržnosti, kterých se žalobci dovolávají, mohou být zohledněny pro účely prohlášení slučitelnosti režimu podpory se společným trhem, jestliže podmínky takové výjimky definované Smlouvou a jejími prováděcími pravidly jsou splněny.

196 Komise ze všech těchto důvodů neporušila ustanovení čl. 87 odst. 1 ES tím, že měla v napadeném rozhodnutí za to, že kompenzování strukturálních znevýhodnění, kterých se dovolává Italská republika a zúčastněné strany, které se účastnily řízení, nevylučovalo, že tato opatření jsou státní podporou.

197 Napadené rozhodnutí je v tomto bodě krom toho dostatečně odůvodněno (viz bod 181 výše). Vyplývá z něj totiž, že Komise měla za to, že kompenzace namítaných strukturálních znevýhodnění prostřednictvím dotčeného opatření nevylučovala zvýhodnění ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES a že v každém případě nebyla existence dodatečných nákladů vzhledem k „typické“ situaci za existence účinných podmínek hospodářské soutěže v projednávaném případě prokázána.

198 Z toho vyplývá, že žalobní důvody vycházející z porušení čl. 87 odst. 1 ES a nedostatku odůvodnění namítané ve vztahu s tvrzenou kompenzací strukturálních znevýhodnění musí být zamítnuty jako neopodstatněné.

K namítané kompenzaci řízení veřejné služby (věci T-270/00 a T-277/00)

199 Společnost Italgas ve věci T-270/00 tvrdí, že při poskytnutí dotčených podpor společnost Veneziana Gas, která byla později začleněna do společnosti Italgas, byla pověřena službou obecného hospodářského zájmu distribuce plynu v obci Benátky. Veneziana Gas tedy měla být příznána výjimka na základě čl. 86 odst. 2 ES.

200 Žalobkyně Komisi v podstatě vytýká, že se v napadeném rozhodnutí omezila na zohlednění individuální situace obecních podniků, v jejichž prospěch italské orgány žádaly o výjimku podle čl. 86 odst. 2 ES. Komise neuskutečněním podobného individuálního přezkumu, co se týče ostatních podniků nacházejících se v podobných situacích, porušila zásadu zákazu diskriminace a odůvodnila napadené rozhodnutí rozporuplně. Žalobkyně zejména tvrdí, že stejně tak jako v bodě 92 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise připustila kompenzační charakter dotčených úlev na sociálních příspěvcích ve prospěch společnosti ASPIV, pověřené službou obecného hospodářského zájmu řízení integrovaného oběhu vody, měla v tomto rozhodnutí zohlednit dodatečné náklady vyplývající pro Veneziana Gas z plnění jejího úkolu veřejné služby na území laguny.

201 Společnost Coopservice a výbor ve věci T-277/00 rovněž tvrdí, že tato společnost byla pověřena poskytováním služby obecného hospodářského zájmu.

202 Komise namítá, že jí ve správním řízení nebyla předložena žádná informace týkající se individuální situace žalujících podniků.

203 V tomto ohledu je třeba úvodem uvést, že přezkum všech vyjádření italských orgánů a zúčastněných stran, které uplatnily své stanovisko – tedy výboru a obce Benátky – jež byly zaslány Komisi během správního řízení a předloženy tímto orgánem na žádost Soudu, jakož i přezkum obou dvou zpráv COSES potvrzuje, že pozornost Komise nebyla upoutána dodatečnými náklady nesenými Venezia Gas nebo podniky údržby a úklidu jako Coopservice. I když je pravda, že italské orgány ve svém vyjádření ze dne 23. ledna 1999 uvedly bez dalšího upřesnění služby obecného hospodářského zájmu mezi odvětvími, ve kterých se podniky dle těchto orgánů nemohly účastnit obchodu, nezmínily však žádný z těchto podniků ani neuvedly indikaci, která by umožnila je identifikovat nebo vymezit dotčené činnosti veřejné služby.

204 Mezi účastníky řízení je naopak nesporné, že Italská republika a obec Benátky žádaly o výjimku na základě čl. 86 odst. 2 ES ve prospěch obecních podniků. Oproti tvrzením žalobců na jednání byly tyto obecní podniky, které jsou omezeného počtu, jasně identifikovány svými samotnými stanovami ve vyjádřeních předložených Komisi. Byly zejména jmenovitě určeny ve vyjádření italské vlády ze dne 27. července 1999, které uvádělo jejich odvětví činnosti a podmínky výkonu této činnosti.

205 Kromě toho, co se týče obecních podniků, jediné indikace sdělené Komisi ve správním řízení, aby byl podložen kompenzační charakter dotčeného režimu podpory, se týkaly dodatečných nákladů obecně nesených podniky vykonávajícími svou činnost na ostrovech laguny. Zvláštní postavení Venezia Gas nebo postavení úklidových podniků jako Coopservice nebylo nikdy uvedeno.

- 206 Podle společnosti Italgas nicméně dodatečné náklady nesené společností Veneziana Gas vzhledem k nákladům neseným ostatními podniky distribuce plynu, na které se uplatní stejný tarifní systém definovaný na celostátní úrovni, měly být zohledněny pro posouzení kompenzačního charakteru dotčených úlev na sociálních příspěvcích vzhledem k tomuto podniku.
- 207 Italgas v tomto ohledu namítá, že uplatnění jediné tarifní metody vedlo ke stanovení rozlišených tarifů dodávek plynu dle oblastí podle standardního nákladu a jednotných parametrů pro celou Itálii, které nezohledňovaly skutečný rámec, ve kterém docházelo k distribuci plynu v oblasti laguny a dodatečné náklady skutečně nesené Veneziana Gas.
- 208 V tomto ohledu je třeba nejprve připomenout, že pokud Komise rozhodne o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, je na členském státě nebo příjemcích posuzovaného opatření, aby uplatnili své argumenty, které mají prokázat, že dotyčné opatření není státní podporou nebo že je slučitelné se společným trhem, neboť účelem formálního řízení je právě objasnit Komisi veškeré údaje ve věci (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 18. listopadu 2004, *Ferriere Nord v. Komise*, T-176/01, Sb. rozh. s. II-3931, bod 93). Dotyčnému členskému státu zejména za účelem dosažení schválení pozměněných nebo nových podpor výjimkou z pravidel Smlouvy přísluší na základě jeho povinnosti spolupráce s Komisí poskytnout všechny informace, které tomuto orgánu umožní ověřit, že podmínky pro výjimku jsou splněny (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 1993, *Itálie v. Komise*, C-364/90, *Recueil*, s. I-2097, bod 20, a rozsudky Soudu ze dne 15. června 2005, *Regione autonoma della Sardegna v. Komise*, T-171/02, Sb. rozh. s. II-2123, bod 129, a ze dne 6. dubna 2006, *Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke v. Komise*, T-17/03, Sb. rozh. s. II-1139, bod 48).
- 209 Krom toho v případě režimu podpory není Komise v zásadě povinna provést analýzu podpor poskytnutých v konkrétních případech (viz bod 73 výše). Může se omezit na zkoumání všeobecných vlastností dotčeného režimu, aniž by byla povinna přezkoumat každý konkrétní případ použití (viz rozsudky Soudního dvora *Italie a Sardegna Lines*

v. Komise, bod 52 výše, bod 51; ze dne 29. dubna 2004, Řecko v. Komise, C-278/00, Recueil, s. I-3997, bod 24; ze dne 15. prosince 2005, Itálie v. Komise, C-66/02, Sb. rozh. s. I-10901, body 91 a 92, a ze dne 15. prosince 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, Sb. rozh. s. I-11137, body 67 a 68).

210 Komise však podle judikatury musí v zájmu řádného uplatňování základních pravidel Smlouvy týkajících se státních podpor provést v rámci článku 88 ES pečlivý a nestranný přezkum posuzovaného opatření podpory (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 62, a Soudu ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, Recueil, s. II-435, bod 167). Ve formálním vyšetřovacím řízení zásada řádné správy, která je součástí obecných zásad právního státu společných ústavním tradicím členských států, ukládá Komisi zejména dodržet zásadu rovného zacházení se zúčastněnými stranami (viz v tomto smyslu usnesení předsedy Soudu ze dne 4. dubna 2002, Technische Glaswerke Ilmenau v. Komise, T-198/01 R, Recueil, s. II-2153, bod 85).

211 V tomto právním rámci je případné uznání povinnosti Komise individuálně posoudit situaci některých příjemců při přezkumu režimu podpory vázáno jednak na dodržení procesních povinností, které má Komise a dotčený členský stát, a jednak na obsah specifických informací týkajících se uvedených příjemců sdělených vnitrostátními orgány nebo zúčastněnými stranami Komisi.

212 Komise je zejména podle judikatury oprávněna přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací, pokud jí členský stát v rozporu se svou povinností spolupracovat, vyplývající z článku 10 ES, neposkytne informace, které od něho požadovala za účelem přezkumu kvalifikace posuzovaného opatření vzhledem k ustanovením čl. 87 odst. 1 ES a případného posouzení slučitelnosti podpory se společným trhem. Komise

však musí před přijetím takového rozhodnutí členskému státu přikázat, aby jí poskytl ve lhůtě, kterou sama stanoví, všechny dokumenty, informace a údaje nezbytné pro její přezkum. Pouze pokud členský stát navzdory příkazu Komise neposkytne požadované informace, může Komise ukončit řízení a přijmout popřípadě rozhodnutí konstatující existenci podpory a slučitelnost nebo neslučitelnost této podpory se společným trhem na základě dostupných informací (viz v tomto smyslu rozsudky Soudu ze dne 19. října 2005, *Freistaat Thüringen v. Komise*, T-318/00, Sb. rozh. s. II-4179, bod 73, a ze dne 12. září 2007, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. Komise*, T-68/03, Sb. rozh. s. II-2911, bod 36 a citovaná judikatura).

213 Tyto zásady byly potvrzeny čl. 5 odst. 2 a 3, čl. 10 odst. 3 a čl. 13 odst. 1 nařízení č. 659/1999. Posledně uvedený článek zejména uvádí, že nesplní-li členský stát příkaz k poskytnutí informací, je rozhodnutí Komise ukončit formální vyšetřovací řízení na základě článku 7 téhož nařízení přijato na základě dostupných informací.

214 Komise v projednávaném případě zcela splnila své procesní povinnosti jak vůči dotčenému členskému státu, tak vůči příjemcům posuzovaného režimu podpory jako zúčastněným stranám. Zúčastněné strany totiž byly vyzvány k podání připomínek ohledně posuzovaného režimu podpory oznámením zveřejněným v Úředním věstníku ze dne 18. února 1998 podle čl. 88 odst. 2 ES. Toto oznámení uvádělo znění dopisu, kterým Komise informovala Italskou republiku o svém rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení a ve kterém jí přikázala, aby jí poskytla zejména všechny dokumenty, informace a údaje, které považovala za užitečné pro posouzení této věci. Dopisem ze dne 17. března 1998 předal výbor Komisi zprávu doprovázenou studií COSES z března 1998. Obec Benátky podala Komisi své připomínky dopisem ze dne 18. května 1998. Uvedla v tomto dopise, že obecní podniky byly pověřeny poskytováním veřejné služby, a dovolávala se použití čl. 86 odst. 2 ES. Žalující podniky připomínky nepodaly. Výše uvedené připomínky výboru a obce Benátky byly předány italské vládě, která zaslala své vyjádření Komisi dopisem ze dne 23. ledna 1999 a dopisem ze dne 10. června 1999 se postavila za žádost o výjimku na základě čl. 86 odst. 2 ES ve prospěch obecních podniků. Vzhledem k tomu, že Komise měla za to, že jí Italská republika neposkytla všechny

nezbytné informace pro posouzení opatření ve prospěch obecních podniků, přikázala jí rozhodnutím ze dne 23. června 1999, aby jí poskytla všechny dokumenty, informace a údaje nezbytné pro posouzení slučitelnosti těchto opatření se společným trhem na základě čl. 86 odst. 2 ES. Italské orgány odpověděly výše uvedeným dopisem ze dne 27. července 1999.

215 Za těchto podmínek a při neexistenci sebemenší informace týkající se žalujících podniků v připomínkách a dokumentech sdělených Komisi (viz body 207 a 209 výše), nemůže tomuto orgánu být vytýkáno, že nepřezkoumal jejich individuální situaci.

216 V případě neexistence jakýchkoli informací k tomuto bodu nepřislušelo Komisi zejména ověřit, zda dotčené úlevy na sociálních příspěvcích poskytnuté Veneziana Gas a Coopservice představovaly finanční kompenzaci povinností veřejné služby a nezhodňovaly je ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

217 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že napadené rozhodnutí bylo přijato dříve než rozsudky Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2001, Ferring (C-53/00, Recueil, s. I-9067, bod 27), a Altmark, bod 107 výše, což vysvětluje, že Komise v bodě 92 odůvodnění tohoto rozhodnutí přezkoumala kompenzaci řízení veřejné služby obecním podnikem ASPIV na základě výjimky stanovené čl. 86 odst. 2 ES, a nikoliv v rámci posouzení podmínek uplatnění čl. 87 odst. 1 ES.

- 218 Kritéria uvedená v rozsudku Altmark, bod 107 výše, vyplývající z výkladu čl. 87 odst. 1 ES jsou však plně uplatnitelná na skutkový a právní stav projednávané věci, jak se Komisi jevil v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 12. února 2008, BUPA a další v. Komise, T-298/03, Sb. rozh. s. II-81, bod 158). V rozsahu, ve kterém však toto rozhodnutí bylo přijato několik let před tímto rozsudkem, je třeba případně přezkoumat, zda celkový přístup Komise v napadeném rozhodnutí je slučitelný s podstatou kritérií uvedených v rozsudku Altmark, bod 107 výše, spíše než tato kritéria uplaňovat doslovně (viz v tomto smyslu závěry generální advokátky E. Sharpston předcházející rozsudku Soudního dvora ze dne 1. července 2008, Chronopost a La Poste v. Ufex a další, C-341/06 P a C-342/06 P, Sb. rozh. s. I-4777, bod 94).
- 219 Společnost Italgas se ostatně v projednávaném případě dovolává rozsudku Soudního dvora ze dne 27. listopadu 2003, Enirisorse (C-34/01 až C-38/01, Recueil, s. I-14243, body 31 až 40), který přejímá podmínky uvedené rozsudkem Altmark, bod 107 výše.
- 220 Vzhledem k tomu, že Komise nebyla povinna s ohledem na dostupné informace přezkoumat individuální situaci Veneziana Gas a Coopservice (viz bod 215 výše), je třeba konstatovat, že napadené rozhodnutí v tomto ohledu neporušuje čl. 87 odst. 1 ES a není stíženo ani porušením zásady zákazu diskriminace, ani rozporem v odůvodnění v rozsahu, ve kterém se omezuje na přezkum individuální situace obecních podniků.
- 221 Ze všech těchto důvodů musí být všechny žalobní důvody a argumenty žalobkyně a Italské republiky vztahující se k údajně kompenzačnímu charakteru dotčeného opatření zamítnuty jako neopodstatněné.

K namítané neexistenci ovlivnění obchodu mezi členskými státy a k dopadu na hospodářskou soutěž

222 Podle žalobců a Italské republiky vystupující na podporu návrhových žádání společnosti Italgas náleželo Komisi přezkoumat, zda posuzovaný režim podpory mohl ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít dopad na hospodářskou soutěž v hlavních dotčených odvětvích činnosti. Komisi zejména vytýká, že nezohlednila místní charakter dotčených trhů. Napadené rozhodnutí je tedy nedostatečně odůvodněno a porušuje čl. 87 odst. 1 ES. Komise tím, že krom toho zohlednila pouze místní charakter činnosti obecních podniků, porušila zásadu zákazu diskriminace a rozporuplně napadené rozhodnutí odůvodnila.

223 Napadené rozhodnutí uvádí v bodě 49 odůvodnění:

„[H]ospodářská soutěž a obchod mezi členskými státy jsou narušeny z důvodu, že úlevy na sociálních příspěvcích jsou poskytnuty všem podnikům, mezi nimiž jsou podniky, které vykonávají hospodářské činnosti, které jsou předmětem obchodu mezi těmito státy. Na základě informací poskytnutých italskými orgány se konstatuje, že podniky, které byly příjemci, jsou činné zejména v odvětvích, která jsou předmětem intenzivního obchodu, jako například odvětví řemeslné výroby a odvětví služeb.“ *(neoficiální překlad)*

224 Vzhledem k tomuto stručnému odůvodnění je třeba konstatovat – což uvádějí i žalobci – že Komise na základě údajů týkajících se některých odvětví, které jí byly předány vnitrostátními orgány, vycházela v projednávaném případě z obecné domněnky v rozsahu, ve kterém posuzovaný režim podpory zahrnoval všechna odvětví činnosti ve vymezené zeměpisné oblasti.

- 225 Je třeba ověřit, zda takový přístup může být považován za slučitelný s ustanoveními čl. 87 odst. 1 ES a povinností uvést odůvodnění.
- 226 Žalobci se k prokázání, že Komise byla povinna provést analýzu dotčených trhů, dovolávají zejména rozsudků Soudního dvora ze dne 14. října 1987, Německo v. Komise (248/84, Recueil, s. 4013); ze dne 24. října 1996, Německo a další v. Komise zvaného „Bremer Vulkan“ (C-329/93, C-62/95 a C-63/95, Recueil, s. I-5151); Maribel a/b, bod 195 výše, Itálie a Sardegna Lines v. Komise, bod 52 výše, ze dne 7. března 2002, Itálie v. Komise, bod 101 výše, a rozsudku Soudu Alzetta a další v. Komise, bod 45 výše, a ze dne 6. září 2006, Itálie a Wam v. Komise (T-304/04 a T-316/04, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí) ke kasačnímu opravnému prostředku.
- 227 Z přezkumu judikatury vyplývá, že požadavky týkající se povinnosti uvést odůvodnění a analýza dopadu opatření podpory na obchod mezi členskými státy a hospodářskou soutěž provedená Komisí se velmi logicky liší podle individuální nebo obecné povahy tohoto opatření.
- 228 Co se týče individuálních podpor, soud Společenství ověřuje, zda odůvodnění napadeného rozhodnutí vychází za účelem prokázání, že zkoumané opatření může ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít dopad na hospodářskou soutěž, z konkrétních skutečností, jako je zejména velikost podniku příjemce, jeho vývozní aktivity, výše podpory (viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 17. října 1980, Philip Morris Holland v. Komise, 730/79, Recueil, s. 2671, body 10 a 11). Vyžaduje konkrétní hospodářskou analýzu situace trhu Komisí (viz rozsudek Bremer Vulkan, bod 226 výše, bod 53, rozsudky Soudu ze dne 22. února 2006, Le Levant 001 a další v. Komise, T-34/02, Sb. rozh. s. II-267, body 123 a 124, a Itálie a Wam v. Komise, bod 226 výše, bod 73).

229 Komise se při přezkumu odvětvových režimů podpor rovněž nemůže omezit na abstraktní analýzu. Soud Společenství rovněž ověřuje, zda vycházela z konkrétních skutečností týkajících se například charakteristik režimu podpory nebo dotčeného trhu pro účely posouzení dopadu podpory (viz například rozsudek *Alzetta a další v. Komise*, bod 45 výše, bod 87, a rozsudek *Itálie a Sardegna Lines v. Komise*, bod 52 výše, bod 69, ve kterém Soudní dvůr zrušil napadené rozhodnutí pro nedostatečné odůvodnění z důvodu, že Komise nezohlednila neexistenci liberalizace dotčeného odvětví kaboťáže se středomořskými ostrovy během dotčeného období).

230 Naopak, co se týče víceodvětvových režimů podpory, z judikatury vyplývá, že Komise se může omezit na prostudování charakteristik dotčeného programu, aby posoudila, zda z důvodu vysokých částek nebo procentních podílů podpor, charakteru podporovaných investic nebo jiných podmínek, které tento program stanoví, zajišťuje příjemcům podstatnou výhodu vzhledem k jejich soutěžitelům a může podstatně prospět podnikům, které se účastní obchodu mezi členskými státy (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 14. října 1987, *Německo v. Komise*, bod 226 výše, bod 18, *Maribel a/b*, bod 195 výše, bod 48, a ze dne 7. března 2002, *Itálie v. Komise*, bod 104 výše, body 89 a 91).

231 Z toho vyplývá, že v případě režimu podpory vztahujícího se, jako v projednávaném případě, na všechny podniky usazené na vymezeném území, nemůže být po Komisi požadováno, aby prokázala na základě přezkumu situace trhů, byť stručného, předvídatelný dopad tohoto režimu na obchod mezi členskými státy a hospodářskou soutěž ve všech dotčených odvětvích činnosti.

232 V tomto ohledu je totiž třeba připomenout, že v oblasti státní podpory podléhá rozložení důkazního břemene dodržení procesních povinností Komisí a dotčným členským státem v rámci výkonu tímto orgánem pravomoci, kterou má k tomu, aby členský stát přiměl, aby mu poskytl všechny nezbytné informace (viz rozsudek *Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. Komise*, bod 212 výše, bod 35).

- 233 Dotčenému členskému státu zejména na základě jeho povinnosti spolupráce s Komisí a zúčastněným stranám, které byly náležitě vyzvány k podání připomínek v souladu s čl. 88 odst. 2 ES, přísluší, aby uplatnily své argumenty a poskytly Komisi všechny informace, které jí mohou objasnit veškeré údaje ve věci (viz bod 208 výše).
- 234 Komise je právě na základě argumentů a údajů, které jí takto byly předloženy, povinna – za dodržení svých procesních povinností (viz bod 212 výše) – pečlivě a nestranně ověřit zejména to, zda posuzované opatření může ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít dopad na hospodářskou soutěž. Neexistuje totiž povinnost Komise přezkoumat bez návrhu a odhadem, jaké jsou skutkové a právní okolnosti, které jí mohly být sděleny ve správním řízení (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, bod 210 výše, bod 60, a rozsudek Soudu ze dne 14. ledna 2004, Fleuren Compost v. Komise (T-109/01, Recueil, s. II-127, bod 49).
- 235 Komise tedy v případě víceodvětvového režimu podpory musí na základě konkrétních skutečností pouze kontrolovat, zda dotčené opatření v určitých vymezených odvětvích splňuje obě dvě výše uvedené podmínky uplatnění čl. 87 odst. 1 ES, jestliže jí za tímto účelem byly ve správním řízení poskytnuty dostatečné relevantní informace. Komise může v případě neexistence dostatečných informací v souladu s judikaturou uplatnit domněnku založenou na analýze charakteristik dotčeného režimu podpory (viz bod 230 výše).
- 236 Podle ustálené judikatury krom toho musí být otázka, zda odůvodnění rozhodnutí splňuje požadavky článku 253 ES, posouzena vzhledem nejen k jeho znění, ale i k jeho kontextu, a všem právním pravidlům upravujícím danou oblast. I když Komise není povinna v odůvodnění rozhodnutí odpovědět na všechny skutkové a právní otázky uvedené dotčeným členským státem nebo zúčastněnými stranami ve správním řízení, musí nicméně zohlednit všechny okolnosti a všechny relevantní skutečnosti

projednávaného případu, aby soudu Společenství umožnila vykonat jeho přezkum legality a seznámila jak členské státy, tak jejich zúčastněné příslušníky s podmínkami, za kterých uplatnila Smlouvu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 25. června 1998, *British Airways a další v. Komise* (T-371/94 a T-394/94, Recueil, s. II-2405, bod 94, a citovaná judikatura).

²³⁷ Z toho vyplývá, že rozsah povinnosti uvést odůvodnění, který má Komise v případě víceodvětvového režimu podpory, závisí, co se týče zejména dopadu tohoto režimu na obchod mezi členskými státy a hospodářskou soutěž, na údajích a skutečnostech sdělených tomuto orgánu v kontextu správního řízení.

²³⁸ Konečně je nutno legalitu rozhodnutí Komise posuzovat na základě pouze informací, kterými Komise disponovala v době jeho přijetí, a nikoliv na základě argumentů týkajících se skutkových okolností, které byly Komisi neznámé a které jí nebyly sděleny v průběhu správního řízení (viz rozsudek *Olympiaki Aeroporia Ypiresies v. Komise*, T-68/03, bod 212 výše, body 72 a 73).

²³⁹ V projednávaném případě je tedy třeba ve světle dostupných údajů, které byly Komisi sděleny italskými orgány, výborem a obcí Benátky ve správním řízení a předloženy Komisi na žádost Soudu, posoudit, zda tento orgán právně dostačujícím způsobem prokázal, že dotčené úlevy na sociálních příspěvcích mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít dopad na hospodářskou soutěž, a zda je napadené rozhodnutí v tomto bodě dostatečně odůvodněno.

240 V projednávaném případě, jak zdůraznili žalobci na jednání, italské orgány ve svém dopise ze dne 23. ledna 1999 uvádí, že podniky činné v odvětví stavebnictví, obchodu, hoteliérství a služeb obecného hospodářského zájmu se nemohly účastnit obchodu. Toto tvrzení však nebylo podloženo žádným právním nebo skutkovým argumentem. Zejména tabulky INPS (Institut pour la prévoyance sociale), přiložené k tomuto dopisu a uvedené v napadeném rozhodnutí (bod 6 odůvodnění), obsahovaly pouze informace týkající se provádění dotčeného opatření pro každé odvětví činnosti a za každý rok, týkající se počtu a velikosti podniků příjemců, jakož i počtu dotčených zaměstnanců. Nezahrnovaly krom toho žádnou skutečnost ani údaj umožňující prokázat striktně místní charakter trhů, zejména v odvětvích uvedených italskými orgány ve výše uvedeném dopise.

241 Místní charakter zejména odvětví činnosti, ve kterých jsou činné žalobkyně, nevyplýval ani z vyjádření výboru ze dne 17. března 1998, ani studií COSES, zejména studie z března 1998, která obsahovala analýzu soutěžní situace zejména v odvětvích obchodu spojených s turismem, hoteliérstvím a restaurátérstvím, službami a tradiční řemeslnou výrobou, jako je muránské sklo. V této studii totiž byla zkoumána pouze hospodářská soutěž se subjekty usazenými na pevnině, co se týče všech studovaných odvětví. Naopak otázka týkající se dopadu dotčeného opatření na obchod mezi členskými státy a soutěžní postavení příjemců vzhledem k subjektům usazeným v jiných členských státech nebo na jiných územích v Itálii v ní zkoumána nebyla. Krom toho nebyla analyzována odvětví služeb údržby a úklidu, ve kterých je činná Coopservice, a distribuce plynu, ve kterém je činná Veneziana Gas. Co se týče zejména služeb, výše uvedená studie odkazovala pouze obecně na „terciální odvětví“ (bod 1.4).

242 Z toho vyplývá, že vyjádření a dokumenty předložené Komisi ve správním řízení neobsahovaly žádnou skutečnost ani konkrétní údaj, který by upoutal pozornost tohoto orgánu na zvláštní situaci některých odvětví a umožnil mu zejména zjistit, že v těchto odvětvích nemohly dotčené úlevy na sociálních příspěvcích ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít dopad na hospodářskou soutěž.

243 Za těchto okolností Komisi, která se zcela splnila své procesní povinnosti (viz bod 214 výše), nenáleží shromažďovat od vnitrostátních orgánů další informace, aby ověřila, zda podmínky uplatnění čl. 87 odst. 1 ES týkající se ovlivnění obchodu mezi členskými státy a dopadu na hospodářskou soutěž byly splněny v jednotlivých dotyčných odvětvích činnosti, a zejména v odvětvích hoteliérství, distribuce plynu a služeb údržby a úklidu, ve kterých jsou činné žalobkyně.

244 V tomto ohledu oproti tvrzením žalujících podniků na jednání se jejich situace a situace ostatních příjemců dotčeného režimu podpory odlišuje od situace obecních podniků, které byly identifikovány a ohledně kterých byly Komisi poskytnuty přesné informace ve správním řízení (viz bod 202 výše). Žalobní důvody vycházející z porušení zásady zákazu diskriminace a rozporu v odůvodnění tedy musí být zamítnuty.

245 Krom toho není přípustné, aby se žalobci dovolávali v rozsahu, ve kterém vyplývá z dokumentů předložených Komisi, že tento orgán neměl k dispozici žádnou konkrétní informaci týkající se zvláštní povahy jejich odvětví činnosti, této povahy, aby prokázali, že jsou činní na striktně místním trhu, nebo – co se týče Italgas – že odvětví distribuce plynu nebylo v rozhodné době otevřeno hospodářské soutěži.

246 Krom toho nemohou být přijaty argumenty žalobců týkající se nízké částky dotčené podpory a skutečnosti, že většina podniků příjemců vykonávala svou činnost na výlučně místní úrovni.

247 Konečně, poměrně malá výše podpory nebo poměrně malá velikost podniku, který je příjemcem, totiž nevyklučuje *a priori* možnost, že je obchod mezi členskými státy ovlivněn. Podpora v poměrně malé výši může tento obchod ovlivnit, zvláště pokud v odvětví, v němž působí podniky, které jsou jejími příjemci, panuje silná konkurence. Pokud se tedy odvětví vyznačuje velkým počtem malých podniků, podpora, i když v jednotlivých případech poměrně malá, ale potenciálně dostupná všem podnikům v odvětví nebo velmi vysokému počtu těchto podniků, může mít dopad na obchod mezi členskými státy (viz například rozsudek Xunta de Galicia, bod 107 výše, body 41 až 43 a citovaná judikatura). Komise navíc v projednávaném případě výslovně v napadeném rozhodnutí vyloučila opatření dodržující pravidlo *de minimis* z působnosti čl. 87 odst. 1 ES (viz bod 103 výše).

248 Dokonce i za předpokladu, že většina podniků, které jsou příjemci, svou činnost vykonávala pouze na místní úrovni, což není prokázáno, tato okolnost by každopádně nebyla relevantní. Podle ustálené judikatury může podpora ovlivnit obchod mezi členskými státy a narušit hospodářskou soutěž, i když podniky, které jsou jejími příjemci, nacházející se v hospodářské soutěži s výrobci jiných členských států vykonávají svou činnost výlučně na místní úrovni. Pokud totiž členský stát poskytne podniku podporu, může zůstat tuzemská produkce zachována nebo může být zvýšena s tím důsledkem, že možnosti podniků usazených v jiných členských státech vyvážet jejich výrobky na trh tohoto členského státu jsou sniženy (viz v tomto smyslu rozsudky Itálie v. Komise, bod 104 výše, bod 84, Xunta de Galicia, bod 107 výše, bod 40, a ze dne 15. prosince 2005, Itálie v. Komise, bod 209 výše, bod 117, a Alzetta a další v. Komise, bod 45 výše, bod 91).

249 Ze všech těchto důvodů s ohledem jednak na charakteristiky dotčeného režimu podpory, který stanoví úlevy na sociálních příspěvcích ve prospěch všech podniků usazených v Benátkách nebo Chioggia, a jednak na skutečnosti a údaje, které byly Komisi sděleny ve správním řízení, neporušil tento orgán čl. 87 odst. 1 ES tím, že se domníval, že takový režim prospíval podnikům činným v odvětvích, která byla

předmětem intenzivního obchodu, jako je odvětví řemeslné výroby nebo služeb, aniž by odkázal, a to i stručně, na konkrétní trhy a aniž by se opíral o konkrétní charakteristiky některých z těchto trhů.

- 250 Komise, která takto odůvodnila napadené rozhodnutí (viz bod 223 výše), krom toho stručně ale jasně v napadeném rozhodnutí uvedla důvody, ze kterých dotčené úlevy na sociálních příspěvcích mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy a mít vliv na hospodářskou soutěž.
- 251 Oproti tvrzením žalobců bylo toto odůvodnění dostačující k tomu, aby italským orgánům umožnilo určit podniky, které jsou povinny podle tohoto rozhodnutí navrátit přijaté podpory. Jak již bylo rozhodnuto (viz body 100 až 111 výše), těmto orgánům totiž při výkonu napadeného rozhodnutí nepřísluší ověřit v každém jednotlivém případě, zda podmínky uplatnění čl. 87 odst. 1 ES byly splněny.
- 252 Z toho vyplývá, že napadené rozhodnutí je samo o sobě postačující a nemá ani potřebu, ani nebylo předmětem doplňujícího odůvodnění. V tomto ohledu odpovědi Komise ze dne 29. srpna a 29. října 2001, kterých se žalobci dovolávají – na žádosti o objasnění podmínek výkonu tohoto rozhodnutí, které jí byly zaslány vnitrostátními orgány, zapadají pouze do rámce loajální spolupráce mezi tímto orgánem a vnitrostátními orgány.
- 253 Ze všech těchto důvodů musí být žalobní důvody vycházející z porušení čl. 87 odst. 1 ES a nedostatku odůvodnění zamítnuty jako neopodstatněné.

2. K namítanému porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES a údajnému nedostatku odůvodnění

a) Argumenty účastníků řízení

Argumenty žalobců

– Věc T-254/00

²⁵⁴ Žalobkyně, společnost Hotel Cipriani, podotýká, že čl. 87 odst. 3 písm. c) ES musí být vykládán v souladu s cíli hospodářské a sociální soudržnosti uvedenými v článku 2 ES a zvláště prováděn článkem 158 ES a následujícími. Uskutečňování jednotného trhu a ochrany hospodářské soutěže totiž nejsou cíli samy o sobě, ale směřují k uskutečňování podstatných cílů Smlouvy. Regionální podpory jsou podstatným nástrojem při sledování těchto cílů, které nejsou „apanáží“ strukturálních fondů. Komisi tedy v rámci její diskreční pravomoci přísluší uplatnit ustanovení týkající se regionálních podpor pružně, stanovením v některých případech odlišných řešení, aby zohlednila objektivní zvláštnost dotčených situací tak, aby zajistila užitečný účinek těchto ustanovení a uskutečňování jejich cílů.

²⁵⁵ Podmínky pro výjimku podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES jsou v projednávaném případě splněny. Napadené rozhodnutí je zejména stíženo zjevně nesprávným posouzením a nedostatkem odůvodnění v rozsahu, ve kterém vylučuje celé území Benátek z prospěchu této výjimky.

256 Žalobkyně zaprvé namítá, že dotčená opatření určená k zachování socioekonomické sítě města Benátky, se plně shodují s cíli režimu regionálních podpor Společenství. Část území Benátek, zejména ostrovy laguny – mezi nimi ostrov Giudecca, na kterém se nachází společnost Hotel Cipriani – je totiž uvedena mezi italskými regiony, které mohou být příjemci podpor na základě cíle č. 2 strukturálních fondů, jakož i na mapě italských regionů, kterým může být přiznána výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES.

257 Na celé území Benátek se krom toho vztahuje působnost výše uvedených pokynů Společenství ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech (bod 127 výše), neboť je zahrnuto v iniciativě Společenství „Urban“ (bod 7 rámcu). Splňuje krom toho ostatní alternativní kritéria způsobilosti. Oproti tvrzením Komise (bod 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí) byly tyto pokyny pojaty jako nástroj určený k doplnění ostatních režimů Společenství, které směřují k ochraně hospodářské a sociální soudržnosti, a kterým Komise přiznala částečný a neodpovídající charakter (bod 1 pokynů). Odpovídají tedy potřebě zohlednit jiné socioekonomické indikátory vlastní městské realitě (bod 7 rámcu). V projednávaném případě uplatnění zvláštních kritérií v případě Benátek, jako jsou ta, která jsou stanovena výše uvedenými pokyny, jsou objektivně odůvodněna dodatečnými náklady spojenými s ostrovní polohou a nebezpečím, že se z Benátek stane „město-muzeum“ zbavené autentické hospodářské a sociální sítě. Komise ve svém sdělení ze dne 22. května 2002 o uplynutí platnosti těchto pokynů Společenství ostatně zdůraznila, že podpory ve prospěch znevýhodněných městských oblastí mohou být považovány za slučitelné „dle jednotlivého případu a podle zvláštních okolností vztahujících se k záměru podpory, přímo na základě čl. 87 odst. 3 [písm.] c) [ES]“.

258 Situace Benátek je tedy z důvodu ostrovní polohy absolutně specifická, což odůvodňuje pružnější přístup ze strany Komise, co se týče uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, jak ji k tomu Evropský parlament výslovně vyzval ve své rezoluci ze dne 16. dubna 1999 o krizové situaci v Benátkách (Úř. věst. C 219).

259 Žalobkyně zadruhé tvrdí, že dotčená opatření pouze velmi částečně kompenzovala dodatečné náklady, jejichž existenci Komise v napadeném rozhodnutí nezpochybňuje (bod 78 odůvodnění). Jsou tedy přiměřená sledovanému cíli regionálního rozvoje, a tudíž nenarušují podmínky obchodu v rozsahu neslučitelném s obecným zájmem. To platí *a fortiori* pro odvětví hoteliérství a restaurátérství.

– Věc T-270/00

260 Žalobkyně, Italgas, připomíná, že Komise, aby se vyhnula zacházení s podobnými situacemi diskriminačním způsobem, je povinna uplatnit čl. 87 odst. 3 písm. c) ES podle objektivních kritérií, která obecně sama definuje ve výkladových sděleních, která její praxi dávají kontinuitu a předvídatelnost vyžadovanou zásadou právní jistoty. Tato sdělení však neumožňují uvést vyčerpávající seznam zásahů, kterým může být přiznána regionální výjimka uvedená v tomto článku. Nezavazují tedy Komisi povinnosti, aby ověřila, zda si jiné zásahy určené k nápravě zvláštních místních problémů zasluhují, aby byly povoleny na základě tohoto článku. Soud v tomto ohledu rozhodl, že opatřením, na která se nevztahují pokyny Společenství týkající se uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, může být přiznána výjimka uvedená tímto článkem, jestliže podmínky obchodu nejsou narušeny v míře, jaká je v rozporu se zájmem Společenství (rozsudek Soudu ze dne 4. dubna 2001, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia v. Komise, T-288/97, Recueil, s. II-1169, bod 72).

261 Tento výklad rovněž vyplývá z výše uvedených pokynů Společenství ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech, ve kterých Komise připustila, že některé zvláštní místní okolnosti – i když neodpovídají strukturálním kritériím definovaným v pokynech pro regionální podpory zveřejněných v roce 1998 (Úř. věst. 1998, C 74, s. 9; dále jen „pokyny z roku 1998“) – však rovněž odůvodňují poskytnutí státní podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Komise v těchto pokynech

z roku 1998 (bod I a III) zdůraznila neodpovídající charakter výše uvedených pokynů jako odpověď na obtíže spojené s dodatečnými náklady nesenými podniky ve znevýhodněných městských oblastech.

262 Komise v projednávaném případě opomenula zohlednit stejná kritéria posouzení, aby uznala existenci výjimečné situace vlastní Benátkám, která, i když není uvedena ve výše uvedených pokynech, by odůvodnila povolení státního zásahu podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Italské orgány a obec Benátky se však ve správním řízení dovolávaly možnosti takového povolení s ohledem na ojedinělou situaci oblasti laguny, pro kterou požadovaly řešení *ad hoc*, nezávisle na údajích poskytnutých obvyklými strukturálními indikátory a režimu regionálních podpor, jehož uplatnění ani změnu nepožadovaly.

263 Komise se nicméně v napadeném rozhodnutí (bod 74 odůvodnění) omezila na dovolávání se neexistence „nových skutečností“, které by odůvodňovaly požadovanou výjimku, aniž by však uváděla důvody, ze kterých měla za to, že skutečnosti uvedené italskými orgány nebyly dostačující, aby takovou výjimku odůvodnily.

264 Žalobkyně krom toho uvádí, že sporné podpory byly poskytnuty před reformou zavedenou pokyny pro regionální podpory z roku 1998. Komise v tomto kontextu

neuvedla skutkové a právní důvody svého odmítnutí povolit požadovanou výjimku. Nevysvětlila, proč kritéria definovaná v pokynech platných v tehdejší době bránila zohlednění zvláštní situace Benátek na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES.

²⁶⁵ Komise je však dle judikatury povinna zohlednit všechny relevantní okolnosti pro účely posouzení slučitelnosti podpory na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES (rozsudky Soudního dvora Philip Morris Holland v. Komise, bod 228 výše, bod 17, a ze dne 21. března 1990, Belgie v. Komise, zvaný „Tubemeuse“, C-142/87, Recueil, s. I-959, bod 56; rozsudek Soudu ze dne 11. července 2002, HAMSA v. Komise, T-152/99, Recueil, s. II-3049, bod 48). Její rozhodnutí mělo obsahovat odůvodnění srozumitelné pro své adresáty (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 40/85, Recueil, s. 2321, bod 21).

²⁶⁶ Napadené rozhodnutí je tedy v projednávaném případě stíženo vážným nedostatkem odůvodnění z důvodu neexistence zohlednění vyjádření italské vlády a zúčastněných stran. Tento nedostatek odůvodnění je zjevnější vzhledem k prohlášení č. 30 o ostrovních regionech přiloženému k závěrečnému aktu Amsterodamské smlouvy, které uvádí, že právní předpisy Společenství musí zohlednit strukturální nevýhody spojené s jejich ostrovní polohou a že mohou být ve prospěch těchto regionů přijata „zvláštní opatření“. Komise se však v napadeném rozhodnutí (poznámka 30 k bodu 78 odůvodnění) omezila na uvedení, že údajné strukturální obtíže, kterých se dovolává, nejsou spojeny s ostrovní polohou laguny, a tedy nepředstavují strukturální nevýhody, kterých se týká výše uvedené prohlášení č. 30.

²⁶⁷ Žalobkyně krom toho zdůrazňuje, že sporné úlevy jsou podporami zaměstnanosti rozšiřující na území Benátek a Chioggia působnost zásad, kterými se řídí politika zaměstnanosti Mezzogiorna. Okolnost, že Benátky nesplňují kritéria definovaná v bodě 22 pokynů o podporách zaměstnanosti, není překážkou uplatnění regionální výjimky podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES v její prospěch. Komise totiž volně mění svou praxi evolutivním způsobem s výhradou dodržení výše uvedených kritérií v případech

výslovně stanovených pokyny, které je uvádějí. Mohla by zejména uplatnit obdobně na jiné případy zásady vedoucí k těmto pokynům, nezávisle na přijetí sdělení směřujícího ke konkrétní úpravě projednávaného případu.

268 Napadené rozhodnutí je konečně každopádně stíženo nesprávným právním posouzením v rozsahu, ve kterém v čl. 1 druhém pododstavci stanoví, že podpory stanovené článkem 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 jsou podporami neslučitelnými se společným trhem, pokud byly poskytnuty podnikům, které nejsou malými a středními podniky a které nejsou usazeny v oblastech, které mohou být předmětem výjimky stanovené v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Vzhledem k tomu, že tyto podpory směřují k vytvoření nových pracovních míst, měla by jim podle bodu 20 pokynů o podporách zaměstnanosti svědčit výjimka uvedená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, jestliže se jedná o podpory určené k „usnadnění rozvoje některých činností“. Podpory určené k vytvoření nových pracovních míst by v tomto kontextu měly být prohlášeny za slučitelné, i když byly poskytnuty podnikům, které se nenacházejí v oblastech, na které se může vztahovat regionální výjimka uvedená ve výše uvedeném článku.

269 Italská republika vstupující do řízení na podporu návrhových žádání společnosti Italgas uvádí, že sama Komise připustila v žalobní odpovědi (bod 191), že nástroj regionální výjimky stanovené čl. 87 odst. 3 písm. c) ES by vhodným způsobem mohl reagovat na požadavky, jako jsou ty, které byly předloženy společností Italgas ohledně Benátek, aniž by bylo nezbytné vytvořit právní úpravu *ad hoc*. Toto stanovisko bylo však italskými orgány hájeno ve správním řízení. Komise však, aniž by zpochybnila argumenty těchto orgánů týkající se nenapravitelného zhoršení ekonomické sítě oblastí laguny, nezohlednila jejich žádost směřující k uplatnění výjimky podle výše uvedeného článku, co se týče ostrovní části Benátek a části laguny Benátek. Napadené rozhodnutí (bod 74 odůvodnění) je tedy stíženo nedostatkem odůvodnění. Krom toho obava Komise, že vyvolá velký počet podobných žádostí o výjimku, není opodstatněná s ohledem zejména na zvláštnost ostrovní části Benátek a části laguny Benátek.

– Věc T-277/00

270 Žalobci, Coopservice a výbor, tvrdí, že napadené rozhodnutí je stíženo nesprávným odůvodněním a nedostatkem odůvodnění, neboť Komise při přezkumu, zda dotčenému režimu může být přiznána regionální výjimka podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES nezohledňuje ostrovní charakter území Benátek a Chioggia, který odůvodňuje poskytnutí dotčených opatření. Komise zejména bez odůvodnění a nesprávně nepoužila prohlášení č. 30 Amsterodamské smlouvy. Z tohoto prohlášení však vyplývá, že ostrovní poloha odůvodňuje povolení podpory na základě domněnky týkající se strukturálních nevýhod, kterými jsou stíženy ostrovní regiony z pouhého důvodu jejich ostrovní polohy.

Argumenty Komise

271 Komise tvrdí, že z důvodu svého charakteru výjimky musí být čl. 87 odst. 3 písm. c) ES být vykládán restriktivně. Výjimečný charakter regionálních výjimek jasně vyplývá z výše uvedených pokynů pro regionální podpory zveřejněných v roce 1998 (bod 1 čtvrtý pododstavec), které nahradily sdělení Komise o způsobu uplatnění čl. [87] odst. 3 písm. a) a c) [ES] na regionální podpory ze dne 12. srpna 1988 (Úř. věst. 1988, C 212, s. 2, dále jen „sdělení ze dne 12. srpna 1988“). Pravidly uvedenými v těchto pokynech je Komise vázána.

272 Komise připomíná v tomto ohledu, že oblasti každého členského státu, kterým může být poskytnuta regionální výjimka, jsou uvedeny na mapě regionálních podpor schválené tímto orgánem na základě společným kritérií a záměru oznámeného členským státem v souladu s postupem stanoveným uvedenými pokyny z roku 1998 (zejména bod 3.10).

273 Dotčený režim podpory je v projednávaném případě rovněž určen podnikům usazeným v oblastech, kterým nemůže být přiznána výjimka uvedená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Jak Komise uvedla v napadeném rozhodnutí (bod 68 odůvodnění), tato okolnost by postačovala k odůvodnění toho, že tomuto režimu nemůže být poskytnuta regionální výjimka. Komise totiž při přezkumu režimu podpory není povinna analyzovat individuální situaci každého podniku, který je příjemcem. Napadené rozhodnutí tedy oproti tvrzením Hotelu Cipriani není stíženo nedostatkem odůvodnění v rozsahu, ve kterém Komise nezohlednila skutečnost, že tato žalobkyně byla usazena v oblasti, na kterou se mohla vztahovat regionální výjimka.

274 Komise krom toho ze stejných důvodů oprávněně odmítla přijmout žádost italských orgánů směřující k získání povolení dotčeného režimu podpory podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES z důvodu zvláštní místní situace Benátek charakterizované nutností vyhnout se vylidnění města, zániku jeho průmyslových aktivit a jeho přeměně na město-muzeum, a údajně kompenzačním charakterem dotčených opatření (bod 67 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

275 Komise krom toho zpochybňuje, že na Benátky se vztahuje působnost pokynů ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech.

276 Krom toho podotýká, že právní úprava *ad hoc* týkající se Benátek není každopádně nezbytná, aby reagovala na požadavky, kterých se dovolává Itálie. Italská republika v tomto případě rozhodla nezahrnout celé území Benátek do svého návrhu týkajícího se seznamu oblastí, kterým může být přiznána regionální výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES.

- 277 Komise navíc uvádí, že v napadeném rozhodnutí (body 73 a 74 odůvodnění) uvedla důvody, ze kterých nehodlala změnit způsob uplatnění tohoto článku, aby jej přizpůsobila na případ Benátek, jak učinila při rozšíření Společenství na Švédsko a Finsko.
- 278 Komise konečně zpochybňuje tezi Italgas, podle které dotčený režim podpory stanovil opatření ve prospěch zaměstnanosti obdobná těm, která byla uvedena právní úpravou týkající se Mezzogiorna, která byla rozšířena na území Benátek a Chioggia.
- 279 Pokud jde o argument týkající se souladu dotčených opatření se zásadou proporcionality uvedenou Hotelem Cipriani, odkazuje na konkrétní situaci a vymezené odvětví činnosti, které nepodléhají přezkumu Komise při posouzení režimu podpory.

b) Závěry Soudu

- 280 Úvodem je třeba připomenout, že Komise v napadeném rozhodnutí (body 60 až 63 odůvodnění a čl. 1 první pododstavec) – vycházejíc z bodů 20, 21 a 23 pokynů o podporách zaměstnanosti, které se týkají pouze podpor zaměstnanosti, které nejsou spojeny s investicí (bod 10 pokynů) – prohlásila za slučitelné se společným trhem na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES úlevy na sociálních příspěvcích pro vytvoření pracovních míst stanovené článkem 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, pokud tyto úlevy byly poskytnuty podnikům, které jsou buď malými nebo středními podniky, nebo podniky usazenými v oblasti, pro kterou může být přiznána výjimka

stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, nebo podniky, které přijaly kategorie zaměstnanců, které mají zvláštní potíže začlenit se nebo se opětovně začlenit do pracovního trhu.

281 Komise naopak měla v čl. 1 druhém pododstavci a článku 2 napadeného rozhodnutí za to, že úlevy na sociálních příspěvcích pro vytvoření pracovních míst, které nesplňují jednu ze tří výše uvedených alternativních podmínek ani obecné snížení sociálních příspěvků stanovené článkem 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, které směřují k zachování zaměstnanosti (body 64 a 65 odůvodnění napadeného rozhodnutí), nesplňují kritéria uvedená výše uvedenými pokyny o podporách zaměstnanosti (bod 22), aby byly povoleny na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES jako odvětvové podpory určené k usnadnění vývoje některých činností, aniž by ovlivnily podmínky obchodu v míře, která je v rozporu s obecným zájmem.

282 Komise v bodech 67 až 78 odůvodnění napadeného rozhodnutí ověřila, zda by úlevám uvedeným v předchozím bodě mohla být – v případě, že by jim nemohla být udělena odvětvová výjimka na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES jako podpora zaměstnanosti – udělena regionální výjimka na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) nebo c) ES, jako regionální podpoře. V tomto ohledu výslovně vycházela ze sdělení o způsobu uplatnění čl. [87] odst. 3 písm. c) [ES] na regionální podpory ze dne 12. srpna 1988, které bylo použitelné během rozhodného období od roku 1995 do 1. prosince 1997, dni, ke kterému byl dotčený režim podpory pozastaven (bod 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

283 Tato metoda byla později nahrazena před přijetím napadeného rozhodnutí dne 25. listopadu 1999 pokyny pro regionální podpory z roku 1998, které byly přijaty dne 16. prosince 1997 jako „vhodná opatření“ uvedená v čl. 88 odst. 1 ES (rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 2002, Německo v. Komise, C-242/00, Recueil, s. I-5603, bod 30), a zveřejněny v *Úředním věstníku Evropských společenství* ze dne 10. března 1998.

284 Je tedy třeba ověřit, zda výše uvedené pokyny, zveřejněné v roce 1998, byly použitelné v projednávaném případě. V tomto ohledu je třeba uvést, že tyto pokyny (bod 6.1) uvádí, že Komise posoudí slučitelnost regionálních podpor se společným trhem na základě uvedených pokynů od okamžiku jejich přijetí. Upřesňují však, že záměry podpory oznámené před sdělením členským státům uvedených pokynů budou posouzeny na základě kritérií platných v době oznámení. Přitom v projednávaném případě byl posuzovaný režim podpory považován za protiprávně prováděný od roku 1995. Ustanovení zákona č. 30/1997, která tento režim prodloužila pro rok 1997 ve prospěch podniků usazených na území Benátek a Chioggia, jakož i v regionech Mezzogiorna, byla navíc Komisi oznámena dopisem ze dne 10. června 1997 podle rozhodnutí Komise 95/155 ze dne 1. března 1995, které za určitých podmínek povoluje výše uvedený režim snížení sociálních příspěvků v Mezzogiornu, a nikoliv jako formální oznámení záměru podpory ve prospěch podniků Benátek a Chioggia v souladu s čl. 88 odst. 3 ES v rozsahu, ve kterém byl dotčený režim podpory již prováděn. Takové oznámení tedy nemůže být kvalifikováno jako oznámení umožňující uplatnění kritérií platných v době tohoto oznámení na základě výše uvedeného bodu 6.1 pokynů z roku 1998. Nicméně na základě přechodných ustanovení stanovených body 6.2 a 6.3 těchto pokynů z roku 1998 se Komise jednak za určitých podmínek mohla odchýlit od ustanovení uvedených pokynů, co se týče přezkumu způsobilosti seznamů podporovaných oblastí, a nadále v tomto ohledu vycházet z metody definované v jejím výše uvedeném sdělení ze dne 12. srpna 1988. Komise se dále za určitých podmínek mohla odchýlit od ustanovení těchto pokynů z roku 1998 týkajících se přezkumu slučitelnosti intenzity podpory a maximální výše kumulovaných podpor.

285 Z toho vyplývá, že Komise měla právo vycházet v napadeném rozhodnutí z mapy regionů, kterým může být udělena regionální výjimka, jakož i z maximální výše intenzity podpor a maximální výše kumulovaných podpor stanovených podle metody pro uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. a) a c) ES definované ve výše uvedeném sdělení ze dne 12. srpna 1988. Co se týče ostatních skutečností, pokyny zveřejněné v roce 1998 byly uplatnitelné.

286 Krom toho, jak připomněl Soud ve svém rozsudku HANSA v. Komise, bod 265 výše (body 201 a 202), z výše uvedeného sdělení ze dne 12. srpna 1988 (bod 6 první pododstavec) vyplývá a bylo potvrzeno a upřesněno výše uvedenými pokyny pro regionální podpory z roku 1998 zveřejněnými v roce 1998 (body 1, 4.1 a 4.11), že

předmětem regionálních podpor, kterým může být udělena výjimka na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) a c) ES, je buď produktivní investice, nebo vytvoření pracovních míst souvisejících s uskutečněním investice. Naopak provozní podpory mohou být povoleny pouze výjimečně na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) nebo c) ES (bod 6 druhý pododstavec výše uvedeného sdělení ze dne 12. srpna 1988, a body 4.15 až 4.17 výše uvedených pokynů zveřejněných v roce 1998). I kdybychom měli mít za to, že ustanovení týkající se podpor pro vytváření pracovních míst souvisejících s uskutečněním investice a ustanovení týkající se provozních podpor obsažená v pokynech zveřejněných v roce 1998 se neuplatní *rationae temporis* – což vyvrací výše uvedený bod 6.1, který uvádí, že tyto pokyny jsou uplatnitelné od jejich přijetí s výjimkou přechodných ustanovení stanovených výše uvedenými body 6.2 a 6.3 – význam kritéria souvislosti s investicí a výjimečný charakter provozních podpor jasně vyplývají z uvedeného sdělení ze dne 12. srpna 1988. Takový výklad sdělení ze dne 12. srpna 1988 je navíc nutný v rozsahu, ve kterém je plně v souladu s cílem sledovaným regionálními výjimkami na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, který směřuje k usnadnění vývoje některých hospodářských regionů, aniž by ovlivnil podmínky obchodu v míře, která je v rozporu s obecným zájmem.

287 Komise tedy v napadeném rozhodnutí (body 68 a 69 odůvodnění) správně připomíná, že kritéria způsobilosti oblasti pro regionální výjimku na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, druhy podpory, které mohly být poskytnuty, jakož i intenzita podpor byly vymezeny ve výše uvedeném sdělení ze dne 12. srpna 1988 o metodě pro uplatnění čl. [87] odst. 3 písm. a) a c) [ES] na regionální podpory. Komise měla v tomto kontextu za to, že posuzovaným opatřením nemohla být přiznána taková výjimka ze dvou důvodů. Zaprvé uvedla, že pouze jedna část území města Benátky byla zahrnuta v seznamu italských regionů, kterým mohla být přiznána regionální výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Zadruhé tvrdila, že v souladu s výše uvedeným sdělením z roku 1998 je cílem regionálních podpor buď produktivní investice, nebo vytvoření pracovních míst souvisejících s investicí. Vzhledem k tomu, že dotčené úlevy ve prospěch vytváření pracovních míst jsou provozními podporami, mohly být poskytnuty pouze na základě bodů 4.15 až 4.17 pokynů z roku 1998, při dodržení velmi přísných podmínek, podnikům činným v regionech, kterým může být přiznána výjimka stanovená čl. 87 odst. 3 písm. a) ES, ke kterým Benátky a Chioggia nepatřily. Komise tedy měla za to, že nemohly být kvalifikovány jako regionální podpory (body 68 až 70 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Konečně, co se týče namítaného cíle regionál-

ního rozvoje, Komise uvedla, že s ohledem na charakteristiky dotčeného režimu podpory, neexistoval žádný vztah mezi režimem a uvedenými strukturálními obtížemi (bod 78 odůvodnění).

288 Komise poté v napadeném rozhodnutí (body 71 až 77) odmítla argumenty, kterých se dovolávaly italské orgány, výbor a obec Benátky ve prospěch uplatnění kritérií pružnějších, než byla kritéria uvedená ve výše uvedeném sdělení ze dne 12. srpna 1988. Zejména zpochybnila, že uplatnila pravidla, která byla výjimkou z kritérií uvedených v tomto sdělení, zejména v pokynech ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech ze dne 14. května 1997, ve svém sdělení o změně metody pro uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. c) [ES] na regionální podpory v perspektivě přistoupení severských zemí ze dne 20. prosince 1994 (Úř. věst. C 364, s. 8) a ve svém rozhodnutí 94/455 (viz bod 2 výše).

289 Žalobci a Italská republika vstupující do řízení na podporu návrhových žádání společnosti Italgas, které se postavily za argumentaci uvedenou před Komisí ve správním řízení, tvrdí, že napadené rozhodnutí porušuje čl. 87 odst. 3 písm. c) ES a je nedostatečně odůvodněno v rozsahu, ve kterém Komise náležitě nezohlednila zvláštní obtíže spojené zejména s ostrovní polohou charakterizující území Benátek pro účely udělení regionální výjimky ve prospěch úlev na sociálních příspěvcích prohlášených v napadeném rozhodnutí za neslučitelné.

290 Je třeba připomenout, že podle judikatury má Komise pro účely uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. c) ES širokou posuzovací pravomoc, jejíž provádění zahrnuje komplexní ekonomická a sociální posouzení, která musí být uskutečněna v kontextu Společenství. Soudní přezkum výkonu této posuzovací pravomoci se omezuje na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, jakož i věcné správnosti skutkových zjištění, neexistence zjevně nesprávného právního posouzení, zjevně

nesprávného posouzení skutkových okolností a zneužití pravomoci (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. února 2003, Španělsko v. Komise, C-409/00, Recueil, s. I-1487, bod 93, a rozsudek Soudu ze dne 14. října 2004, Pollmeier Malchow v. Komise, T-137/02, Sb. rozh. s. II-3541, bod 52).

291 Navíc ze samotného znění čl. 87 odst. 3 písm. c) ES a článku 88 ES vyplývá, že Komise „může“ považovat za slučitelné se společným trhem podpory uvedené v prvním z těchto ustanovení. Tudíž, i když Komisi vždy přísluší, aby se vyjádřila ke slučitelnosti státních podpor, nad kterými vykonává kontrolu, se společným trhem, ačkoliv jí nebyly oznámeny, není povinna prohlásit tyto podpory za slučitelné se společným trhem (rozsudky Španělsko v. Komise, bod 290 výše, bod 94, a Pollmeier Malchow v. Komise, bod 290 výše, bod 53).

292 Komise si může uložit orientační pravidla pro výkon svých posuzovacích pravomocí akty, jako jsou rámce, sdělení nebo pokyny v rozsahu, ve kterém tyto akty obsahují indikativní pravidla, jakým směrem bude tento orgán postupovat, a ve kterém se neodchylují od ustanovení Smlouvy. Když Komise přijme takové akty určené k tomu, aby v souladu se Smlouvou upřesnily kritéria, která hodlá uplatňovat v rámci výkonu své posuzovací pravomoci, vyplývá z toho vlastní omezení této pravomoci v rozsahu, v němž jí přísluší dodržovat indikativní pravidla, která si sama stanovila. Soudu v tomto kontextu náleží ověřit, zda tato pravidla byla Komisí dodržena (viz rozsudek Soudu ze dne 1. prosince 2004, Kronofrance v. Komise, T-27/02, Sb. rozh. s. II-4177, bod 79 a citovaná judikatura; viz rovněž rozsudky Španělsko v. Komise, bod 290 výše, bod 95, a Pollmeier Malchow v. Komise, bod 290 výše, bod 54).

293 Komise si v rámci své posuzovací pravomoci podle čl. 87 odst. 3 ES zachovává svou pravomoc zrušit nebo změnit své rámce, sdělení nebo pokyny, vedou-li k tomu

okolnosti. Tyto akty se navíc týkají vymezeného odvětví a jsou odůvodněny snahou provádět politiku, kterou Komise vymezila (rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 1998, *Vlaams Gewest v. Komise*, T-214/95, Recueil, s. II-717, bod 89).

²⁹⁴ Z judikatury zejména vyplývá, že nelze mít za to, že Komise ztratila pravomoc uznat slučitelnost podpor přímo na základě čl. 87 odst. 3 ES, pokud výslovně nepřijala stanovisko k dotčené otázce v příslušném sdělení, pokynech nebo rámci. Tak je tomu zejména v případě, když použitelný rámec výslovně nezakazuje nebo jeho účelem není zakázat druh podpory poskytnuté v projednávaném případě (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 20. září 2007, *Fachvereinigung Mineralfaserindustrie v. Komise*, T-375/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 143 a 144).

²⁹⁵ Z judikatury rovněž vyplývá, že takové rámce, sdělení nebo pokyny nemohou být chápány pouze s ohledem na jejich znění. Je třeba je vykládat ve světle článku 87 ES a cíle uvedeného tímto ustanovením, tedy cíle nenarušené hospodářské soutěže na společném trhu. Soud v rozsudku *Kronofrance v. Komise*, bod 292 výše (bod 89), uvedl, že víceodvětvový rámec pro regionální podpory ve prospěch velkých investičních plánů mohl být chápán ve smyslu uvedeném Komisí, že pro účely posouzení faktoru týkajícího se stavu hospodářské soutěže je přezkum kritéria týkajícího se trhu v propadu povolen pouze podpůrně, když jsou údaje týkající se míry užívání kapacit dotčeného odvětví nedostatečné. Soud však měl za to, že tento rámec měl být chápán v tom smyslu, že v případě, že by údaje týkající se využívání kapacit dotčeného odvětví nevedly Komisi k závěru, že toto odvětví trpí nadměrnou strukturální kapacitou, musí přezkoumat, zda je relevantní trh v propadu, neboť tento výklad je jediný v souladu s cílem nenarušené hospodářské soutěže.

²⁹⁶ Soud ve stejném smyslu v rozsudku *Pollmeier Malchow v. Komise*, bod 290 výše, rozhodl, že ustanovení doporučení Komise ze dne 3. dubna 1996 týkající se definice malých a středních podniků mají být vykládána ve světle cíle kritéria hospodářské nezávislosti. I když tato ustanovení v podstatě stanovila, že nezávislé podniky jsou ty

podniky, které nejsou vlastněny nejméně z 25 % jedním nebo více podniky, které neodpovídají definici malých a středních podniků, Soud měl za to, že tato ustanovení nezměnila posuzovací pravomoc Komise, aby vymezila, zda podniky, které jsou součástí skupiny, tvoří hospodářskou jednotku pro účely uplatnění režimu státních podpor (viz zejména body 58 až 63 rozsudku).

297 Krom toho je třeba připomenout, že podle článku 253 ES musí Komise odůvodnit svá rozhodnutí, včetně těch, kterými odmítá prohlásit podpory za slučitelné se společným trhem na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Z odůvodnění vyžadovaného článkem 253 ES musí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu Společenství, jenž dotčený akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a případně hájit svá práva a příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum (rozsudek Španělsko v. Komise, bod 290 výše, body 95 a 98).

298 V projednávaném případě je tedy třeba ověřit, zda odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz body 287 a 288 výše) může být považováno za dostatečné a zda s ohledem na argumentaci účastnic řízení Komise nepřekročila meze posuzovací pravomoci, kterou má k dispozici v rámci příslušných sdělení, pokynů a rámců ve světle judikatury, která byla připomenuta.

299 Co se týče nejprve argumentu společnosti Hotel Cipriani, podle kterého by ustanovení týkající se regionálních vnitrostátních podpor měla být vykládána pružně ve světle cílů hospodářské a sociální soudržnosti, Komise správně zdůrazňuje, že zavedení nenarušené hospodářské soutěže na vnitřním trhu [čl. 3 odst. 1 písm. g) ES a články 81 ES až 89 ES] na straně jedné a posílení hospodářské a sociální soudržnosti [čl. 3 odst. 1 písm. k) ES a články 158 ES až 162 ES] na straně druhé jsou dvěma odlišnými

a samostatnými politikami Společenství. Strukturální fondy jsou hlavním nástrojem druhé z těchto politik, zatímco regionální výjimky stanovené čl. 87 odst. 3 písm. a) a c) ES patří do politiky Společenství hospodářské soutěže a mají své omezení v nutnosti vyhnout se jakémukoliv neoprávněnému narušení, které by bylo v rozporu s obecným zájmem. Komplementarita těchto dvou politik v oblasti regionálních podpor, která vyplývá ostatně již z výše uvedeného sdělení ze dne 12. srpna 1988 (čtvrtý pododstavec preambule), však neznamená hierarchii mezi cíli, které sledují. Okolnost uvedená v bodě 3 odůvodnění nařízení Komise, o blokové výjimce, č. 1628/2006 ze dne 24. října 2006 o použití článků 87 ES a 88 ES na vnitrostátní regionální investiční podporu (Úř. věst. L 302, s. 29), které se dovolává společnost Hotel Cipriani, že regionální státní podpory zlepšují hospodářskou, sociální a územní soudržnost členských států a Společenství jako celku, tedy nemůže mít dopad na výklad pravidel upravujících regionální státní podpory. Komise není zejména při výkonu své posuzovací pravomoci povinna uplatnit tato pravidla pružněji tak, aby dala přednost cílům politiky hospodářské a sociální soudržnosti před cíli politiky hospodářské soutěže. V praxi ostatně pokyny pro regionální státní podporu z roku 1998 obsahují zvláštní ustanovení (bod 3.10.5) upřednostňující soudržnost regionálních státních podpor se strukturálními fondy, přičemž zajišťují dodržení některých podmínek uvedených v těchto pokynech.

300 Je třeba dále přezkoumat argumenty týkající se rámců, sdělení a pokynů, kterých se žalobci dovolávají, aby prokázali, že Komise v projednávaném případě byla povinna prohlásit posuzované úlevy na sociálních příspěvcích za slučitelné se společným trhem na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES.

301 Zaprvé, jak Komise uvádí v napadeném rozhodnutí (bod 72 odůvodnění), pokyny Společenství ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech se netýkají poskytnutí regionálních výjimek, avšak udělení odvětvových výjimek na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. I když je totiž pravda, že co se týče intenzity obtíží odůvodňujících poskytnutí výjimky na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, bod 13 těchto

pokynů uvádí, že znevýhodněné městské oblasti představují jak na socioekonomické rovině, tak na rovině znevýhodnění a dodatečných nákladů nesených podniky, které se v nich nacházejí, obtíže intenzity srovnatelné s intenzitou v oblastech podporovaných na základě výše uvedeného článku, je však v bodě 10 zdůrazněno, že problémy, se kterými se podniky v těchto znevýhodněných městských oblastech setkávají, jsou problémy hlavně místní povahy, které neodůvodňují regionální zásah otevřený velkým podnikům. Navíc podle bodu 5 vyplývá neodpovídající charakter pravidel upravujících regionální podpory zejména jednak z kritérií způsobilosti přípustných oblastí, a jednak z nemožnosti poskytnout regionální podporu podnikům existujícím mimo rámec investiční operace.

302 Krom toho jedno z alternativních kritérií – definovaných v bodě 7 výše uvedených pokynů – kritérium způsobilosti oblastí pro státní podpory pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech spočívá v tom, že oblasti byly vybrány na základě iniciativy Společenství ve prospěch městských oblastí, nazvané iniciativa Urban, přijaté v rámci strukturálních fondů podle článku 11 nařízení (EHS) ze dne 20. července 1993 č. 2082/93, kterým se mění nařízení č. 4253/88 o prováděcích ustanoveních strukturálních fondů a jejich účinnosti a o koordinaci mezi jejich činnostmi navzájem a mezi těmito činnostmi a operacemi Evropské investiční banky a jinými stávajícími finančními nástroji (Úř. věst. L 193, s. 24) na jedné straně, a čl. 3 odst. 2 nařízení (EHS) č. 2083/93 ze dne 20. července 1993, kterým se mění nařízení (EHS) č. 4254/88 o prováděcích ustanoveních nařízení (EHS) č. 2052/88 týkajících se Evropského fondu regionálního rozvoje (Úř. věst. L 193, s. 34) na straně druhé. Sdělení členským státům, kterým se stanoví obecné směry pro operační programy, které členské státy mají zavést v rámci iniciativy Urban (Úř. věst 1994, C 180, s. 6) v bodě 14 stanoví, že podpora Společenství v podobě půjček nebo subvencí může být v rámci iniciativy Urban poskytnuta ve prospěch integrovaných programů rozvoje pro zeměpisně definovanou a omezenou část městské oblasti v obtížích. V tomto ohledu z pokynů ke státní podpoře pro podniky ve znevýhodněných městských oblastech (bod 2.1) vyplývá, že se týkají zejména státních podpor určených k doplnění úsilí strukturálních fondů.

303 Je třeba uvést, že podle bodu 4 těchto pokynů se hospodářské nevýhody, které vypuzují podniky ze znevýhodněných městských oblastí, vysvětlují konkrétně „přímými nebo nepřímými dodatečnými náklady spojenými s usazením v těchto oblastech (krádeže, výše pojistných částek, vandalismus...), jakož i strukturálními nevýhodami, které jsou vlastní těmto oblastem (obtíže nalézt kvalifikovanou pracovní sílu připravenou tam pracovat, celkové snížení hospodářské činnosti, nedostatek a zhoršení veřejných infrastruktur, nebezpečnost, finanční obtíže místních orgánů, problémy ‚dobrého jména ochranné známky‘)“. Tyto pokyny se týkají pouze podpor malým podnikům vykonávajícím místní činnost (bod 11), a ve své příloze 1 uvádí způsobilé aktivity, mezi kterými jsou uvedeny zejména hoteliérství a restaurátérství. Mezi „nedotčenými činnostmi,“ uvedenými v této příloze, je uvedena zejména distribuce plynu.

304 V projednávaném případě je třeba zdůraznit, že posuzovaný režim podpory svědčí naopak všem podnikům usazeným v Benátkách a Chioggia. Nestanoví žádné omezení své věcné působnosti.

305 Krom toho, i když společnost Hotel Cipriani tvrdí, že na území Benátek se zejména na základě iniciativy Urban (viz bod 299 výše) vztahuje působnost výše uvedených pokynů, nelze platně tvrdit, a žádný z žalobců to ostatně netvrdí, že specifická kritéria definovaná v těchto pokynech jsou posuzováním režimem podpory splněna. Takové pokyny tedy v projednávaném případě postrádají jakoukoli relevantnost. Komise v tomto ohledu totiž správně tvrdí, že výše uvedené pokyny nejsou příkladem zásahu, který by se vymykal kritériím uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, který by byl odůvodněn jedinečnými a výjimečnými podmínkami. Definují naopak obecná kritéria použitelná na všechny znevýhodněné městské oblasti pro účely poskytnutí odvětvové výjimky. Za těchto podmínek, oproti stanovisku žalobců, okolnost, že Komise zohlednila v těchto pokynech specifické hospodářské obtíže ve znevýhodněných městských oblastech, neumožňuje se domnívat, že měla zohlednit pro účely poskytnutí výjimky podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES zvláštní problémy existující v Benátkách, kterých se žalobci dovolávají a které nejsou ve vztahu s obtížemi znevýhodněných městských oblastí.

306 Zadruhé žalobci a Italská republika Komisi neopodstatněně vytýkají, že nezohlednila zvláštnost strukturálních problémů spojených s ostrovní polohou, kterých se dovolávaly italské orgány a zúčastněné strany ve správním řízení, k poskytnutí regionální výjimky na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES z důvodu, že posuzovaný režim podpory souhlasí s cíli regionálního rozvoje sledovanými režimem regionálních podpor a je přiměřený.

307 Z judikatury jistě vyplývá (viz body 294 až 296 výše), že Komise – jak tvrdí žalobci a Italská republika – je oprávněna při výkonu své diskreční pravomoci zohlednit specifické situace podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, aniž by bylo nutné za tímto účelem změnit režim regionálních podpor vyplývající z použitelných sdělení a pokynů nebo vytvořit právní předpisy *ad hoc*. V takovém případě Komisi náleží zvážit prospěšné účinky podpory a její negativní účinky na podmínky obchodu a zachování nenarušené hospodářské soutěže (rozsudky Philip Morris Holland v. Komise, bod 225 výše, body 24 a 26, a Alzetta a další v. Komise, bod 45 výše, bod 129).

308 V projednávaném případě nicméně argumenty uplatněné žalobci a Italskou republikou neumožňují prokázat, že Komise překročila meze své posuzovací pravomoci tím, že v bodech 68 a 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí (viz bod 287 výše) vycházela z kritérií pro posouzení definovaných ve sdělení ze dne 12. srpna 1988 a pokynů zveřejněných v roce 1998.

309 Žalobci zejména neprokázali, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že měla za to, že situace Benátek nevykazovala nové skutečnosti, a opřela se tedy o okolnost, že dotčené podpory nebyly spojeny s investicí, aby zakázala jejich povolení

na základě regionální výjimky (viz bod 288 výše). Navíc není žalobci a Italskou republikou zpochybněno, že pouze některé oblasti území Benátek byly zahrnuty v seznamu regionů, kterým mohla být poskytnuta regionální výjimka na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. K tomuto posledně uvedenému bodu je však třeba uvést, že oproti tvrzením Komise tato okolnost sama o sobě nevyklučovala celé území Benátek z možnosti poskytnutí regionální výjimky. Ve způsobilých oblastech však povaha posuzovaných podpor jako provozní podpory postačovala k odůvodnění odmítnutí Komise povolit je na základě regionálních podpor.

310 Krom toho je třeba zamítnout výtku Italgas a Italské republiky, podle které Komise tím, že se omezila na uplatnění v napadeném rozhodnutí (bod 74 odůvodnění) neexistence nových skutečností, které by mohly odůvodnit poskytnutí požadované výjimky *ad hoc*, nedostatečně odůvodnila své zamítnutí argumentů založených na jedinečné situaci oblasti laguny Benátek, které uplatňovaly italské orgány a třetí zúčastněné osoby ve správním řízení.

311 Komise totiž v bodě 74 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla důvody, pro které nehodlala v projednávaném případě změnit metodu uplatnění čl. 87 odst. 3 písm. c) ES ze dne 12. srpna 1988, aby ji přizpůsobila dotčenému případu, jak to učinila v perspektivě rozšíření Společenství o Švédsko a Finsko. Komise u této příležitosti totiž rozhodnutím ze dne 1. června 1994 pozměnila výše uvedenou metodu tím, že v podstatě stanovila další kritérium způsobilosti oblastí pro regionální výjimku a možnost povolit podpory určené k částečné kompenzaci přílišných nákladů na dopravu, aby zohlednila zeměpisné zvláštnosti nové pro Evropské společenství (extrémně severní polohu, drsné klimatické podmínky, velké vnitřní vzdálenosti, nízkou hustotu populace na některých částech území), které nebyly při vypracování metody zohledněny jako základní problémy (viz sdělení Komise ze dne 20. prosince 1994, výše uvedené, zaslané členskými státy a jiným zúčastněným stranám, týkající se změny části II sdělení ze dne 12. srpna 1988 o metodě uplatnění čl. [87] odst. 3 písm. a) a c) [ES] na regionální podpory, Úř. věst. 1994, 364, s. 8). Komise tím, že vysvětlila, že

situace Benátek nevykazuje nové skutečnosti a že posuzovaný režim podpory může narušit platný systém podpor – protože se jednalo o provozní podpory udělené v regionu, který nemá zvýšené problémy hospodářské a sociální soudržnosti – tedy dostatečně odůvodnila své odmítnutí odchýlit se v projednávaném případě od kritérií uvedených v použitelné metodě.

312 Zatřetí teze Italgas, podle které byla Komise oprávněna odchýlit se zejména od kritérií uvedených v bodě 22 pokynů o podporách zaměstnanosti, co se týče obecných úlev na sociálních příspěvcích směřujících k zachování zaměstnanosti stanovených článkem 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, musí být rovněž zamítnuta. Zatímco se totiž pokyny vztahují na odvětvové výjimky podle čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, omezuje se žalobkyně na dovolávání se výše uvedeného rozhodnutí 95/455 Komise ze dne 1. března 1995, ve kterém Komise poskytla regionální výjimku ohledně úlev na sociálních příspěvcích použitelných v Mezzogiorno za okolností zcela odlišných od okolností dotčených v projednávaném případě, jak uvádí v napadeném rozhodnutí (body 75 a 76 odůvodnění). Komise v tomto rozhodnutí z roku 1995 (bod 14 odůvodnění) konstatovala, že provozní podpory stanovené článkem 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 splňovaly v jiných regionech než Abbruzzes a Molise všechny podmínky pro poskytnutí regionální výjimky na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) ES. Co se naopak týče Abbruzzes a Molise, které již tyto podmínky nespĺňovaly, Komise zohlednila skutečnost, že tyto dva regiony byly pokryty výjimkou na základě čl. 87 odst. 3 písm. a) ES až do 31. prosince 1993. Měla tedy za to, že i když čl. 87 odst. 3 písm. c) ES nepokřývá provozní podpory, bylo vhodné a slučitelné se společným trhem, aniž by byly změněny podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu s obecným zájmem, povolit tyto podpory, které byly doplněny plánem jejich postupného odstranění, jakožto dočasná doprovodná opatření způsobem, který usnadní přizpůsobení podniků regionu méně výhodnému režimu stanovenému čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Komise ve svém rozhodnutí 94/455 (bod 15 odůvodnění) odůvodnila tuto výjimku z kritérií uvedených sdělením ze dne 12. srpna 1988 „obecnou

zásadou zohlednění objektivní zvláštnosti situací nesrovnatelných se situacemi regionů, kterým mohla být udělena výjimka na základě čl. [87] odst. 3 písm. c) [ES]“.

313 Začtvrté Komise v rozporu s tvrzeními Italgas jednala plně v souladu s kritérii, která definovala ve výše uvedených pokynech pro státní podporu zaměstnanosti, když prohlásila úlevy na sociálních příspěvcích pro vytvoření pracovních míst stanovené článkem 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 za neslučitelné s trhem, jestliže tyto úlevy nebyly uděleny ani malým a středním podnikům, ani podnikům usazeným v oblasti způsobilé pro regionální podpory, ani podniku umožňujícímu začlenění do pracovního trhu. Komise totiž jasně uvedla v bodě 21 těchto pokynů kritéria, podle kterých posuzuje, zda podpoře pro vytváření pracovních míst může být poskytnuta odvětvová výjimka na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES. Mezi těmito kritérii jsou přitom uvedeny tři výše uvedené alternativní podmínky, mezi nimi zejména podmínka týkající se umístění podniku, který je příjemcem podpory, v oblasti způsobilé pro poskytnutí regionální podpory. V rozsahu, ve kterém Italgas neuvádí žádnou skutečnost umožňující zpochybnit soudržnost těchto tří alternativních kritérií s cíli odvětvových výjimek na základě čl. 87 odst. 3 písm. c) ES týkajícími se podpor určených k usnadnění rozvoje určitých hospodářských činností, pokud nemění podmínky obchodu v míře, jež by byla v rozporu se zájmem Společenství, je třeba mít za to, že Komise byla dle ustálené judikatury (viz bod 292 výše) povinna dodržovat indikativní pravidla, která si sama stanovila. V každém případě nelze Komisi vytýkat, že uplatnila tato kritéria, jestliže není ani prokázáno, ani podloženo tvrzeno, že nejsou slučitelná s cílem sledovaným odvětvovými výjimkami (viz rozsudek Pollmeier Malchow v. Komise, bod 290 výše, a *contrario*).

314 Vzhledem ke všem výše uvedeným úvahám musí být žalobní důvody vycházející z porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES a nedostatku odůvodnění zamítnuty jako neopodstatněné.

3. *K namítanému porušení čl. 87 odst. 3 písm. d) ES a zásady rovného zacházení, jakož i údajným nedostatkům odůvodnění a rozporům v odůvodnění*

a) Argumenty účastníků řízení

Argumenty žalobců

– Věc T-254/00

³¹⁵ Žalobkyně, společnost Hotel Cipriani, zpochybňuje důvody odmítnutí Komise poskytnout kulturní výjimku. Tvrdí, že studie COSES předložená výborem potvrdila obecný charakter omezení vyplývajících v Benátkách z italských právních předpisů o ochraně kulturních památek a životního prostředí. Tato studie přesně uvedla dodatečné náklady vyplývající v Benátkách z takových omezení ve vztahu k nákladům způsobeným obdobnými omezeními v odlišných kontextech životního prostředí. Žalobkyně se dovolává zejména omezení uložených italským zákonem č. 1089/39, který zavedl režim ochrany historických a uměleckých památek a, co se týče konkrétněji Benátek, nařízení prezidenta republiky č. 791/73, kterým se zavádí zvláštní ustanovení týkající se restaurátorských zásahů a oprav budov architektonického, historického a uměleckého zájmu. Doplnuje, že výbor krom toho nabídl, že poskytne další informace, které Komise považuje za nezbytné. Za těchto podmínek, pokud by se ukázalo, že některé podniky nepodléhaly výše uvedeným dalším omezením, Komise – opírajíc se o všechny nezbytné informace – by byla pouze povinna vyloučit z kulturní výjimky podniky nepodléhající těmto omezením.

- 316 Žalobkyně dále uplatňuje, že vzhledem k významu dodatečných nákladů byla tedy omezená výše dotčených úlev na sociálních příspěvcích, které byly krom toho sestupné až do jejich úplného odstranění, přiměřená. V projednávaném případě porušuje zásadu proporcionality právě napadené rozhodnutí.
- 317 Komise ostatně udělila kulturní výjimku Consorzio Venezia Nuova, aniž by přezkoumala vztah mezi kulturním cílem této organizace a výší udělených podpor. Z tohoto pohledu je tedy napadené rozhodnutí rozporuplné a v rozporu se zásadou rovného zacházení.
- 318 Hoteliérská činnost žalobkyně, jejíž budovy podléhají velmi omezujícímu režimu použitelnému v historickém centru, je úzce spojena s identitou budov, které provozuje a jejichž původní účel musí být dle výše uvedeného nařízení č. 791/1993 zachován. Zaměstnávání dostatečného počtu zaměstnanců za tímto účelem tedy odpovídá nutnosti zachovat vzhled a historickou úlohu těchto budov ve městě.

– Věc T-277/00

- 319 Žalobci, Coopservice a výbor, vytýkají Komisi, že nevěděla o existenci obecných omezení týkajících se specificky území laguny a směřujících zejména k ochraně architektonického dědictví a životního prostředí. Komise konkrétně nezohlednila omezení uložená zejména nařízením prezidenta republiky č. 962/1973 k zajištění „zachování krajinného, historického, archeologického a uměleckého rámce města Benátky a jeho laguny“, podle cílů stanovených italským zákonem č. 171/1973, jakož i italským zákonem č. 431/1985, který směřuje ke sledování prvořadých cílů ochrany životního prostředí. Komise tedy pouze přezkoumala přímá omezení týkající se ochrany architektonických a nemovitých skvostů, kterých se týká zákon č. 1089/39.

Naopak ignorovala „nepřímá“ omezení, která směřují k ochraně podmínek týkajících se životního prostředí, rámce, perspektivy a osvětlení budov podléhajících přímým omezením.

320 Posuzované úlevy na sociálních příspěvcích směřují k podpoře kultury a zachování kulturního dědictví. Krom toho jsou přiměřené dodatečným nákladům vyplývajícím z výše uvedených omezení a nemění podmínky obchodu v rámci Společenství a hospodářské soutěže. Z těchto dvou hledisek je odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávné a nedostatečné.

Argumenty Komise

321 Komise namítá, že pouze uplatnila čl. 87 odst. 3 písm. d) ES. Konstatovala tedy neexistenci skutečné souvislosti mezi poskytnutým zvýhodněním a dodatečnými náklady týkajícími se zachování kulturního dědictví, k jejichž vyrovnání toto zvýhodnění směřuje.

b) Závěry Soudu

322 Soud zaprvé uvádí, že není prokázáno, že dodatečné náklady spojené se zachováním kulturního dědictví jsou nesený všemi podniky, kterým byly poskytnuty dotčené úlevy na sociálních příspěvcích. Zejména okolnost, které se dovolává společnost Hotel Cipriani, že architektonický, historický a umělecký zájem může být vymezen „pro celky budov definované podle parametrů vztahujících se k trase ulic, náměstí a kanálů“, jak

uvedl výbor, neprokazuje, že všechny budovy provozované podniky, kterým byly poskytnuty posuzované úlevy na sociálních příspěvcích, podléhají takovým dodatečným nákladům.

323 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že Komise neměla k dispozici informace nezbytné k tomu, aby v napadeném rozhodnutí rozlišovala mezi podniky, které provozují budovy podléhající omezením spojeným s ochranou kulturního dědictví a podniky, které tento druh budov neprovozují.

324 Obecněji z vyjádření a dokumentů, které jí byly předloženy ve správním řízení, vyplývá, že Komise neměla k dispozici žádnou relevantní informaci, aby mohla posoudit dosah případných architektonických a kulturních omezení, kterých se dovolávají společnost Hotel Cipriani, Coopservice a výbor, a přezkoumat možnost poskytnout případně výjimku na základě čl. 87 odst. 3 písm. d) ES. Z napadeného rozhodnutí (bodu 79 odůvodnění) zejména vyplývá, a žalobci není zpochybňováno, že italská vláda nikdy nežádala o kulturní výjimku, ale pouze hájila povahu dotčených úlev na sociálních příspěvcích jako regionální podpory. Výše uvedená studie COSES z února 1998 (bod 3.3) sdělená Komisi městem Benátky, se krom toho omezuje na vypracování seznamu zákonů a správních předpisů použitelných v Benátkách v oblasti životního prostředí, stavebnictví a urbanismu. I když je nesporné, že některé z těchto zákonů nebo těchto správních předpisů ukládají omezení „historického nebo uměleckého charakteru“, jak tvrdí žalobci, význam a působnost takových omezení nejsou specifikovány. Větší část citovaných právních předpisů se navíc obecněji týká omezení urbanistického charakteru, životního prostředí nebo krajinného charakteru, které v zásadě nemají být zohledněny jako podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, kterých se týká čl. 87 odst. 3 písm. d) ES. Pokud jde o studii COSES z března 1998 (bod 1.2 a 1.5) sdělenou Komisi výborem, neobsahuje žádný údaj týkající se nákladů nesených podniky usazenými v Benátkách nebo Chioggia v přímé souvislosti s ochranou kulturního dědictví.

325 Zadruhé je třeba poznamenat, že podmínky uplatnění posuzovaných úlev na sociálních příspěvcích neumožňují zajistit přiměřenost těchto opatření cíli sledovanému dovolávanou výjimkou, jak Komise uvádí v napadeném rozhodnutí (bod 81 odůvodnění). Žalobci totiž nepochybně, že s ohledem na podmínky poskytnutí podpory obecně neexistuje souvislost mezi výší daňových úlev poskytnutých podniku, která je spojena s počtem zaměstnaných osob, na jedné straně a druhem nebo velikostí nemovitostí využívaných tímto podnikem, a tedy dodatečnými náklady nesenými v souvislosti s ochranou kulturního dědictví na straně druhé.

326 Pokud jde o situaci společnosti Hotel Cipriani, která je uplatněna v projednávaném případě, je třeba konstatovat, že není přípustné, aby se žalobkyně dovolávala skutkových argumentů týkajících se její zvláštní situace v rozsahu, ve kterém tyto argumenty nebyly Komisi předloženy ve správním řízení.

327 Naopak je třeba poznamenat, že individuální přezkum podpor poskytnutých Consorzio Venezia Nuova v napadeném rozhodnutí se vysvětluje skutečností, že poslední uvedená je jedním z obecních podniků, ohledně kterých italské orgány poskytly podrobné informace. Komise na základě takových informací měla za to, že podpory poskytnuté tomuto podniku, jehož předmětem činnosti byla realizace zásahů, o kterých rozhodl stát, aby se zajistilo zachování historického, uměleckého a architektonického dědictví Benátek, měly kulturní cíl.

328 Ze všech těchto důvodů není namístě se domnívat, že Komise v projednávaném případě porušila zásadu zákazu diskriminace a překročila meze své posuzovací pravomoci tím, že nezohlednila individuální situaci zejména společnosti Hotel Cipriani, a tím, že měla obecně za to, že namítaná omezení neodůvodňovala poskytnutí kulturní výjimky.

329 Z toho vyplývá, že žalobní důvody vycházející z porušení čl. 87 odst. 3 písm. d) ES, a povinnosti uvést odůvodnění tedy musí být zamítnuty jako neopodstatněné.

4. *K tvrzenému porušení čl. 87 odst. 3 písm. e) ES*

a) Argumenty účastníků řízení

330 Ve věci T-277/00 jsou žalobci, Coopservice a výbor, toho názoru, že napadené rozhodnutí (bod 84 odůvodnění) porušuje čl. 87 odst. 3 písm. e) ES a že jeho odůvodnění je nedostatečné a rozporuplné v rozsahu, ve kterém má Komise za to, že ani nemůže stanovit možnost uplatnit výjimku stanovenou tímto článkem. Tvrdí, že sledování cílů obecného zájmu týkajících se zachování benátského kulturního dědictví odůvodňuje takovou výjimku.

331 Komise tyto argumenty zpochybňuje.

b) Závěry Soudu

332 Článek 87 odst. 3 písm. e) ES se týká „jiných kategorií podpor, které určí Rada na návrh Komise rozhodnutím přijatým kvalifikovanou většinou“. Postačí tedy konstatovat, jak

uvádí Komise, že neexistuje žádné rozhodnutí *ad hoc* Rady přijaté na základě tohoto článku, které by umožnilo povolit posuzovaný režim podpory.

333 Tento žalobní důvod tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.

5. *K tvrzenému porušení čl. 87 odst. 3 písm. b) ES, čl. 87 odst. 2 písm. b) ES a článku 253 ES, jakož i k tvrzené nedostatečnosti a rozpornosti odůvodnění*

a) Argumenty účastníků řízení

334 Ve věci T-277/00 žalobci, Coopservice a výbor, Komisi zaprvé vytýkají, že nesprávně a neodůvodněně vyloučila, že zachování města Benátky bylo významným projektem společného evropského zájmu ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. b) ES. Napadené rozhodnutí je v tomto bodě rozporuplné v rozsahu, ve kterém Komise krom toho uznala velký význam zachování Benátek, a tedy připustila slučitelnost podpor poskytnutých Consorzio Venezia Nuova (bod 96 odůvodnění).

335 Komise zadruhé rovněž nesprávně a neodůvodněně vyloučila výjimku stanovenou čl. 87 odst. 2 písm. b) ES, co se týče přírodních pohrom. Velké přílivy jsou přitom

přírodní pohromou z důvodu jednak velké závažnosti svých účinků na hospodářskou a sociální síť města a svého opakujícího se charakteru, a jednak svých zničujících důsledků, když se tento jev objeví s výjimečnou silou.

336 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

b) Závěry Soudu

337 Zprv je třeba mít za to, že Komise správně tvrdí, že dotčený režim podpory nemůže být považován za úzce spojený s významným projektem evropského zájmu. Nebyl totiž zaveden za účelem zachování Benátek, ale směřuje k odlehčení sociálních příspěvků, které obvykle zatěžují rozpočet podniků usazených na území Benátek nebo Chioggia. Tento režim tedy v podstatě směřuje ke zlepšení konkurenceschopnosti těchto podniků. Podle judikatury se však na opatření podpory může vztahovat výjimka stanovená čl. 87 odst. 3 písm. b) ES pouze tehdy, když nezvýhodňuje především hospodářské subjekty členského státu, ale představuje výhodu pro celé Společenství (rozsudky Unicredito Italiano, bod 209 výše, body 72 až 78, a ze dne 15. prosince 2005, Itálie v. Komise, bod 209 výše, body 139 a 140).

338 Odmítnutím v napadeném rozhodnutí (bod 97 odůvodnění) kvalifikace „projekt společného zájmu“ ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. b) ES Komise tedy nepřekročila meze své posuzovací pravomoci. Ostatně oproti tvrzením žalobců napadené rozhodnutí

neobsahuje v tomto ohledu žádný rozpor v odůvodnění v rozsahu, ve kterém podpory poskytnuté Consorzio Venezia Nuova nebyly povoleny na základě čl. 87 odst. 3 písm. b) (viz bod 327 výše).

339 Zadruhé Komise odůvodnila napadené rozhodnutí právně dostatečným způsobem tím, že uvedla, že se dotčený režim podpory netýká významného projektu společného zájmu a není rovněž určen k napravení vážné poruchy v hospodářství některého členského státu.

340 Zadruhé je třeba uvést, že posuzované úlevy na sociálních příspěvcích jsou přiměřené mzdovému fondu a nesměřují k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi, jak vyžaduje čl. 87 odst. 2 písm. b) ES. Komise kromě toho připomíná, že podle ustálené praxe v oblasti zemědělství mohou být škody spojené se špatnými meteorologickými podmínkami pokládány za škody způsobené přírodními pohromami ve smyslu čl. 87 odst. 2 písm. b) ES, pouze pokud překročí meze stanovené vzhledem k běžné produkci. Taková kritéria není možné přenést na jev velkých přílivů v Benátkách.

341 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že Komise nepřekročila meze své posuzovací pravomoci tím, že měla v napadeném rozhodnutí (bod 99 odůvodnění) za to, že jev

velké přílivy v Benátkách nemohl být považován za přírodní pohromu nebo mimořádnou událost ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. b) ES. Napadené rozhodnutí je navíc v tomto bodě dostatečně odůvodněno.

³⁴² Z toho vyplývá, že tyto žalobní důvody musí být zamítnuty jako neopodstatněné.

B – K tvrzené neoprávněnosti povinnosti navrátit podpory uložené v článku 5 napadeného rozhodnutí

³⁴³ Žalobkyně uvádí dvě řady žalobních důvodů na podporu svých návrhových žádání směřujících ke zrušení povinnosti navrácení uložené v článku 5 napadeného rozhodnutí. Zaprvé se dovolávají porušení článku 15 nařízení č. 659/1999, jakož i porušení zásady právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení v souvislosti s údajně nesprávnou kvalifikací dotčených opatření jako nových podpor. Zadruhé napadené rozhodnutí v rozsahu, ve kterém nařizuje navrácení sporných podpor, porušuje čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 a zásady proporcionality, právní jistoty, rovného zacházení a ochrany legitimního očekávání, jakož i přechodná právní pravidla a povinnost uvést odůvodnění.

1. *K tvrzenému porušení článku 15 nařízení č. 659/1999, jakož i zásad právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení v souvislosti s údajně nesprávnou kvalifikací dotčených opatření jako nových podpor*

a) Argumenty účastníků řízení

Argumenty žalobců

– Věc T-254/00

³⁴⁴ Žalobkyně, společnost Hotel Cipriani, připomíná, že Komise v roce 1997 zahájila své šetření týkající se úlev na sociálních příspěvcích dotčených v projednávaném případě. Článek 15 nařízení č. 659/1999 směřující k zajištění právní jistoty v tomto kontextu omezil vyšetřovací pravomoc a rozhodovací pravomoc Komise pouze na podpory zavedené od roku 1987, které jako jediné mohly být předmětem navrácení při uplynutí promlčecí lhůty stanovené tímto článkem.

³⁴⁵ Společnosti Hotel Cipriani byly přitom poskytnuty alespoň od roku 1972 zejména úlevy na sociálních příspěvcích stanovené na celém vnitrostátním území jinými zákony než zákony č. 206/1995 a 30/1997, ze kterých Komise vychází. Žalobkyně se v tomto ohledu dovolává úlev na sociálních příspěvcích ve prospěch podniků řemeslné výroby a průmyslových podniků o méně než 300 zaměstnancích zavedených zákonem č. 590/1971 a rozšířených na hoteliérské podniky zákonem č. 463/1972. Dodává, že jí byly poskytnuty rovněž úlevy na některých sociálních příspěvcích stanovené zákonem č. 102/1977, které jsou použitelné na celém vnitrostátním území na podniky řemeslné

výroby a průmyslové podniky na základě zákona č. 102/1977 a které byly rozšířeny na hoteliérské podniky zákonem č. 573/1977.

346 Úlevy na sociálních příspěvcích dotčené v projednávaném případě jsou tedy existujícími podporami ve smyslu čl. 15 odst. 3 nařízení č. 659/1999, a nikoliv novými podporami, které byly zavedeny zákony č. 206/1995 a 30/1997 zkoumanými Komisí v napadeném rozhodnutí.

347 I když připustíme, že posuzované úlevy na sociálních příspěvcích byly žalobkyni poskytnuty podle zákonů č. 206/1995 a č. 30/1997, což zpochybňuje, tyto podpory by měly být považovány za existující podpory pocházející přinejmenším z let 1972 a 1978. Tyto zákony totiž jednak stanoví pouhé rozšíření v čase a prostoru existujících podpor zavedených zákonem č. 1089/1968, který stanoví úlevy na sociálních příspěvcích ve prospěch podniků v Mezzogiorno, rozšířené na území Benátek zákonem č. 171/1973 a na odvětví hoteliérství zákonem č. 502/1978, jakož i výše uvedeným zákonem č. 463/1972. Žalobkyni byly krom toho poskytnuty od roku 1978 daňové úlevy stanovené právní úpravou týkající se krizových oblastí (aree deprese).

348 Oproti tvrzením Komise existuje právní kontinuita mezi posuzovaným režimem podpory a výše uvedenými existujícími podporami v rozsahu, ve kterém nebyly předmětem podstatných změn. I když tyto podpory byly zavedeny různými zákony, jedná se stále o tutěž úlevu na sociálních příspěvcích, jejíž uplatnění na území Benátek a Chioggia bylo stanoveno zákonem č. 171/1973, ve znění zákona č. 502/1978. Tato analýza je potvrzena článkem 5a zákona č. 206/1995, který uvádí, že ustanovení uvedená v článku 23 zákona č. 171/1973 a v článku 3 zákona č. 502/1978 musí být vykládána v tom smyslu, že úlevy na sociálních příspěvcích, které stanoví, jsou nadále poskytovány podle kritérií definovaných ministerským nařízením ze dne 5. srpna 1994. Z toho vyplývá, že zákony č. 206/1995 a č. 30/1997 se omezují na potvrzení

použitelnosti již dříve stanovených úlev na sociálních příspěvcích na území Benátek a Chioggia, aniž by byly změněny podstatné skutečnosti režimu, tedy příjemci, podoba zásahu a jeho stupeň.

349 V tomto právním kontextu a s ohledem na ustanovení čl. 15 odst. 1 a 2 nařízení č. 659/1999 mohli příjemci posuzovaných úlev na sociálních příspěvcích chovat legitimní očekávání ohledně legality a slučitelnosti těchto úlev se společným trhem. Promlčecí doba totiž počala plynout od roku 1973, ne-li dřív. V tomto ohledu žalobkyně namítá, že čl. 15 odst. 2 nařízení č. 659/1999, který uvádí, že promlčecí lhůta počíná dnem, kdy je protiprávní podpora udělena příjemci, musí být vykládán v tom smyslu, že v případě režimu podpory se akt, kterým se poskytuje podpora, shoduje s přijetím zákona, který tento režim zavedl. Měsíční lhůty splatnosti pro platby posuzovaných sociálních příspěvků nejsou rozhodné, neboť pouze vyplývají z provádění tohoto zákona (rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 2002, *Government of Gibraltar v. Komise*, T-195/01 a T-207/01, Recueil, s. II-2309, bod 130).

350 Komise krom toho nesprávně považovala dotčená opatření implicitně za nové podpory podléhající jako takové povinnosti ohlášení podle čl. 88 odst. 3 ES.

351 Napadené rozhodnutí konečně vedlo k porušení zásady rovného zacházení v neprospěch žalobkyně ve srovnání s hotely usazenými na zbytku italského území, kterým jsou nadále poskytovány úlevy na sociálních příspěvcích.

– Věc T-277/00

352 Žalobci, Coopservice a výbor, rovněž tvrdí, že dotčená opatření stanovená zákony č. 206/1995 a 30/1997 jsou existujícími podporami ve smyslu článků 1 a 15 nařízení č. 659/1999, které nepodléhají oznamovací povinnosti podle čl. 88 odst. 3 ES. Tyto podpory nemohou být dle článku 15 nařízení č. 659/1999 předmětem navrácení. Žalobci namítají, že právní předpisy týkající se úlev na sociálních příspěvcích ve prospěch podniků v Mezzogiornu mají svůj původ v zákoně č. 1089/1968, kterým se zavádí pouhý režim úlev, jehož datum uplynutí bylo původně stanoveno na 31. prosince 1972. Působnost tohoto režimu byla rozšířena na Benátky a Chioggia zákonem č. 171/1973. Režim podpory zavedený zákonem č. 1089/1968 zůstal v platnosti až do 30. června 1994. Byl částečně nahrazen ministerským nařízením ze dne 5. srpna 1994, kterým se zavádí „jednotný“ systém úlev – který zahrnul různé úlevy stanovené zákonem č. 1089/1968 – jakož i celková roční úleva pro nová pracovní místa. Vůle zákonodárce, konkretizovaná v zákoně č. 171/1973, poskytnout podnikům činným v historických středech Benátek a Chioggia některé výhody shodné s výhodami poskytnutými středům činným ve středě a na jihu Itálie, se nicméně nezměnila. Podstatné skutečnosti režimu totiž změněny nebyly. Tento režim se stále týká stejných příjemců, je odůvodněn týmiž důvody týkajícími se specifických podmínek historických středů Benátek a Chioggia a vychází ze stejného mechanismu pro vymezení podpory, tedy odkazu na právní předpisy platné ve středě a na jihu Itálie.

353 Existuje tedy kontinuita v podmínkách a způsobech uplatnění opatření stanovených zejména zákonem č. 171/1973 a zákony č. 206/1995 a č. 30/1997. Při neexistenci podstatných změn opatření stanovených zákonem č. 171/1973 těmito dvěma zákony nejsou úlevy na sociálních příspěvcích dotčené v projednávaném případě novými podporami. Jediné změny uskutečněné zákony č. 206/1995 a 30/1997 snížily výhodu dříve poskytnutou příjemcům posuzovaných opatření, a nemohou tedy být považovány za podstatné.

354 Žalobci krom toho zpochybňují tezi Komise, podle které den, ke kterému byl zaveden režim podpory, není relevantní pro určení počátku promlčecí lhůty stanovené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 659/1999. Uplatňují, že podpora poskytnutá na základě režimu podpory se konkretizuje ke dni, ke kterému je dotyčnému podniku povoleno využívat tohoto režimu, a nikoliv při výkonu povinnosti vyplácet každý měsíc již poskytnutou podporu.

355 Komise v projednávaném případě neposoudila souvislost mezi posuzovaným režimem podpory použitelným od července 1994 a režimem, který byl zaveden zákonem č. 171/1973. Napadené rozhodnutí je tedy stíženo porušením článku 15 nařízení č. 659/1999 a nedostatkem odůvodnění v rozsahu, ve kterém posuzovaný režim podpory implicitně kvalifikuje jako novou podporu.

Argumenty Komise

356 Komise tyto argumenty popírá.

b) Závěry Soudu

357 V rozsahu, ve kterém jsou ustanovení článku 15 nařízení č. 659/1999 stanovící promlčecí lhůtu považována za ustanovení procesní povahy, byla okamžitě použitelná na všechna řízení probíhající před Komisí při vstupu tohoto nařízení v platnost dne 16. dubna 1999 (rozsudek Soudu ze dne 10. dubna 2003, *Scott v. Komise*, T-366/00, Recueil, s. II-1763, bod 51). Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí bylo přijato dne

25. listopadu 1999, je třeba zkoumat, zda tato promlčecí lhůta v projednávaném případě uplynula, takže by posuzovaný režim podpory byl považován za existující podporu podle čl. 15 odst. 3 tohoto nařízení.

358 Je třeba předem připomenout, že opatření směřující k zavedení nebo změně podpor jsou novými podporami (rozsudky Soudního dvora ze dne 9. října 1984, Heineken Brouwerijen, 91/83 a 127/83, Recueil, s. 3435, body 17 a 18, a ze dne 9. srpna 1994, Namur-Les assurances du crédit, C-44/93, Recueil, s. I-3829, bod 13). Zvláště když se změna dotýká původního režimu v jeho samotné podstatě, se tento režim mění na nový režim podpory. Naopak, jestliže změna není podstatná, pouze změna jako taková může být kvalifikována jako nová podpora (rozsudek Government of Gibraltar v. Komise, bod 349 výše, body 109 a 111).

359 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že zákon č. 206/1995 tím, že na území Benátek rozšířil úlevy na sociálních příspěvcích stanovených pro Mezzogiorno ministerským nařízením ze dne 5. srpna 1994, a zákon č. 30/1997 tím, že prodloužil režim v roce 1997, zavedly nový specifický režim použitelný právě na území Benátek a Chioggia.

360 Argumenty uvedené v tomto ohledu žalobci pro prokázání, že posuzovaný režim podpory byl pouhým časovým a územním rozšířením existujících podpor, při přezkumu neobstojí. Zaprvé je třeba uvést, že Komise tvrdí, aniž by jí bylo žalobci protirečeno, že zákon č. 463/1972, kterého se dovolává společnost Hotel Cipriani, prodlužoval až do 30. června 1973 úlevy na sociálních příspěvcích stanovené zákonem č. 590/1971 ve prospěch podniků řemeslné výroby, malých a středních průmyslových podniků a hotelových podniků. Tyto úlevy na sociálních příspěvcích již od 1. července 1973 nebyly poskytovány, a tedy neměly žádnou souvislost s podporami přezkoumanými v napadeném rozhodnutí, které byly vypláceny od roku 1995 do roku 1997. Je

tomu rovněž tak, co se týče úlev na sociálních příspěvcích stanovených zákony č. 502/1978, č. 102/1977 a č. 573/1977 použitelnými až do 31. prosince 1981.

³⁶¹ Zadruhé předmětem uvedeného ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, na které odkazují zákony č. 30/1997 a č. 206/1995, byl „nový režim úlev na sociálních příspěvcích na území Mezzogiorno“. Zavedlo tedy nový režim podpory pro Mezzogiorno. Zákon č. 206/1995 tento nový režim rozšířil na podniky Benátek a Chioggia a zákon č. 30/1997 pozměnil podmínky pro poskytnutí tohoto nového režimu.

³⁶² Za těchto podmínek i za předpokladu, že posuzovaný režim podpory stanovený původně zákonem č. 206/1995 se omezil na rozšíření existujícího režimu podpory na nové příjemce, aniž by krom toho zavedl podstatné změny existujícího režimu, je toto oddělitelné rozšíření původního režimu novou podporou, která podléhá oznamovací povinnosti (viz v tomto smyslu rozsudek *Government of Gibraltar v. Komise*, bod 349 výše, body 109 a 110).

³⁶³ Z toho vyplývá, že napadené rozhodnutí, kterým se ukládá navrácení podpor neslučitelných se společným trhem, poskytnutých podle zákonů č. 206/1995 a č. 30/1997, bylo v každém případě přijato před uplynutím promlčecí lhůty stanovené článkem 15 nařízení č. 659/1999.

³⁶⁴ Krom toho a každopádně, oproti tvrzením žalobců počala promlčecí lhůta stanovená článkem 15 nařízení č. 659/1999 plynout až dnem, ke kterému byla protiprávní podpora poskytnuta. V případě režimu podpory zavedeného více než deset let před prvním

přerušením promlčecí lhůty tedy podléhají protiprávní a neslučitelné podpory, které byly na základě tohoto režimu poskytnuty během posledních deseti let, navrácení (rozsudek *Government of Gibraltar v. Komise*, bod 349 výše, bod 130).

³⁶⁵ V projednávaném případě, tedy i za předpokladu, že existovala kontinuita mezi posuzovaným režimem podpory a dřívějšími režimy, což přezkum skutkového stavu vyvrací, neuplynula v žádném případě desetiletá promlčecí lhůta před přijetím napadeného rozhodnutí v roce 1999, co se týče podpor uvedených tímto rozhodnutím, které byly poskytnuty od roku 1995 do roku 1997.

³⁶⁶ Konečně je nesporné, že italská vláda ve správním řízení nikdy netvrdila, že posuzovaný režim je existující podporou ani nezpochybnila kvalifikaci jako nová podpora, kterou Komise uvedla ve svém rozhodnutí zahájit vyšetřovací řízení. Zúčastněné třetí osoby ostatně rovněž neposkytly v tomto ohledu rozhodné argumenty. Tomuto orgánu tedy nemůže být vytýkáno, že neověřil, zda posuzovaný režim měl být kvalifikován jako existující podpora nebo nová podpora (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. května 2005, *Itálie v. Komise*, C-400/99, Sb. rozh. s. I-3657, bod 51).

³⁶⁷ Ze všech těchto důvodů musí být tyto žalobní důvody zamítnuty jako neopodstatněné.

2. K namítanému porušení čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999, zásad proporcionality, právní jistoty, rovného zacházení a ochrany legitimního očekávání, jakož i přechodných právních pravidel a povinnosti uvést odůvodnění

a) Argumenty účastníků řízení

Argumenty žalobců

– Věc T-254/00

³⁶⁸ Žalobkyně, společnost Hotel Cipriani, podpůrně tvrdí, že i za předpokladu, že promlčecí lhůta stanovená článkem 15 nařízení č. 659/1999 neuplynula, což zpochybňuje, povinnost navrácení dotčených podpor uložená v napadeném rozhodnutí porušuje zásady proporcionality a rovného zacházení, a je tedy rovněž v rozporu s čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/99, který uvádí, že Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství. Uložení povinnosti navrácení totiž automaticky nevyplývá z prohlášení o neslučitelnosti. Komisi přísluší přezkoumat výjimečné okolnosti charakterizující konkrétní případ, aby ověřila, zda uložení takové povinnosti je v souladu se zásadou proporcionality.

³⁶⁹ Komise v projednávaném případě bez dostatečného odůvodnění odmítla argumenty uvedené italskými orgány vůči navrácení dotčených podpor.

370 Situace zkoumaná v projednávaném případě je charakterizována vysokým stupněm právní nejistoty. Je totiž pravděpodobné, že úlevy na sociálních příspěvcích poskytnuté podnikům vykonávajícím hospodářskou činnost na čistě místním trhu neovlivňují obchod uvnitř Společenství a hospodářskou soutěž. Odstranění posuzovaného režimu podpory k 30. listopadu 1997 a neexistence účasti zúčastněných třetích osob v řízení krom toho potvrzují neexistenci dopadu tohoto režimu na fungování trhu. Povinnost navrácení je tedy nepřiměřená.

371 Žalobkyně v replice tvrdí, že ve výše uvedeném kontextu mohla legitimně očekávat, že její situace bude posouzena v souladu s obecnou zásadou rovného zacházení, stejně jako byla posouzena situace obecních podniků. Toto legitimní očekávání v projednávaném případě brání navrácení posuzovaných sociálních příspěvků.

372 Konečně, referenční sazba uvedená v napadeném rozhodnutí pro výpočet úroků z částek, které mají být navráceny, je protiprávní v rozsahu, ve kterém přesahuje úrokovou sazbu použitou na vlastní dluhy dotčeného podniku během posuzovaného období. Je totiž v rozporu s účelem navrácení, který směřuje k obnovení situace, ve které by se podnik nacházel, kdyby mu nebyla poskytnuta posuzovaná podpora.

– Věc T-270/00

373 Žalobkyně, Italgas, nejprve tvrdí, že posouzení okolností, kterých se dovolávají italské orgány na podporu své žádosti směřující k tomu, aby nebylo přistoupeno k navrácení posuzovaných podpor, spadá do pravomoci vnitrostátních soudů.

374 Dále Komisi vytýká, že porušila zásadu zákazu zpětné účinnosti hmotněprávních pravidel tím, že vycházela v napadeném rozhodnutí z čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999. Toto nařízení vstoupilo v platnost dne 16. dubna 1999, zatímco posuzované podpory byly poskytnuty pouze do roku 1997. Výše uvedený čl. 14 odst. 1 však obsahuje hmotněprávní pravidlo měnící kritéria, na kterých Komise může založit případné rozhodnutí neuložit dotčenému členskému státu, aby vyžadoval navrácení dotčených podpor. Komise měla totiž za předchozího režimu diskreční pravomoc (rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 1999, *Belgie v. Komise*, C-75/97, Recueil, s. I-3671, bod 82). Mohla tedy zohlednit hospodářské a sociální důsledky případného příkazu k navrácení. Naopak podle čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 může Komise neuložit navrácení podpory pouze v případě, že toto navrácení je v rozporu s obecnou zásadou práva Společenství.

375 Článek 5 napadeného rozhodnutí je tedy stížen nesprávným právním posouzením.

376 Krom toho v případě neexistence *ratione temporis* povinnosti Komise uložit navrácení podpory podle čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 je napadené rozhodnutí nesprávné a nedostatečně odůvodněné v rozsahu, ve kterém obecně a bez rozdílu nařizuje navrácení poskytnutých podpor, aniž by s dostatečnou jistotou ověřila na základě hlubší analýzy všech rozhodných okolností, že posuzované opatření mohlo ovlivnit obchod uvnitř Společenství a hospodářskou soutěž.

377 Italská republika vystupující jako vedlejší účastnice na podporu Italgas se staví za toto vyjádření. Dodává, že zvláštnost skutkové situace v projednávaném případě a právní nejistota, která z ní vyplývala, jakož i neexistence vyjádření třetích zúčastněných osob měly Komisi vést ke konkrétnímu ověření, zda navrácení posuzovaných podpor bylo

nezbytné pro obnovení dřívější situace hospodářské soutěže. Tato otázka široce diskutovaná ve správním řízení není v napadeném rozhodnutí zkoumána.

– Věc T-277/00

378 Žalobci, Coopservice a výbor, tvrdí, že povinnost navrácení uložená v napadeném rozhodnutí je v rozporu se zásadami ochrany legitimního očekávání a právní jistoty, jakož i se zásadou proporcionality.

379 Co se zaprvé týče zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty, okolnost, že Komise má za to, co se týče obecních podniků ACTV, Panfido a AMAV, že podmínky uplatnění čl. 87 odst. 1 ES nejsou splněny, ukazuje, že podle tohoto orgánu nejsou dotčená opatření sama o sobě protiprávními podporami. Komise krom toho definovala kritéria slučitelnosti, která mají být uplatněna dotčeným členským státem. Odkaz na toto vnitrostátní řízení pro prokázání na základě hlubšího a komplexnějšího individuálního přezkumu, zda je podpora protiprávní, podle žalobců znamená, že konstatování protiprávnosti podpory má pouze účinky *ex nunc*. Příjemcům těchto opatření tedy nemůže být odmítnuta ochrana legitimního očekávání.

380 Krom toho posuzované úlevy na sociálních příspěvcích byly stanoveny vnitrostátní právní úpravou z roku 1973. V tomto kontextu je nepřiměřené uložit příjemcům těchto opatření povinnost informovat se o postupu Společenství, a to tím více, že tvoří početnou a nevymezenou kategorii. Po třiceti letech existence je tento režim podpory považován za známý v rámci Společenství, i když nebyl předmětem formálního oznámení.

381 Zadruhé povinnost navrácení dotčených podpor je v rozporu se zásadou proporcionality, neboť tato opatření měla nepatrný vliv na obchod, zatímco jejich navrácení je mimořádně velkým zatížením pro jejich příjemce.

382 Ze všech těchto důvodů Komise porušila čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999, jakož i povinnost uvést odůvodnění tím, že neověřila, zda navrácení posuzovaných podpor nebylo v rozporu s obecnou zásadou práva Společenství.

383 Žalobci mají konečně za to, že napadené rozhodnutí je rovněž v rozporu se zásadou ochrany legitimního očekávání, neboť stanoví, že výše podpor, které mají být navraceny, musí být zvýšena o úroky vypočtené na základě referenční sazby používané pro výpočet ekvivalentu dotace v rámci regionálních podpor. Výběr metody splacení úroků navíc není odůvodněn.

Argumenty Komise

384 Komise tuto argumentaci zpochybňuje.

b) Závěry Soudu

385 Úvodem je třeba uvést, že čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 obecně zakotvuje povinnost Komise uložit navrácení protiprávních podpor, které byly prohlášeny za neslučitelné se společným trhem. Podle tohoto ustanovení totiž Komise nesmí vyžadovat navrácení podpory pouze tehdy, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství. Krom toho je třeba rovněž předem připomenout, že v rozporu s tvrzením Italgas (viz bod 373 výše), článek 87 ES a následující, článek 14 nařízení č. 659/1999, jakož i zásady ochrany legitimního očekávání, právní jistoty a proporcionality nemohou bránit vnitrostátnímu opatření, které ukládá vrácení podpory na základě rozhodnutí Komise, které tuto podporu kvalifikovalo jako neslučitelnou se společným trhem a jehož přezkum s ohledem na tato ustanovení a obecné zásady neodhalil skutečnosti, jimiž by mohla být dotčena platnost (rozsudek Unicredito Italiano, bod 209 výše, bod 125).

386 Výtka Italgas, podle které napadené rozhodnutí porušuje zásadu zákazu zpětné účinnosti v rozsahu, ve kterém pro uložení povinnosti navrácení vychází z čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999, který stanoví nové hmotněprávní pravidlo, nemůže být v tomto kontextu přijata. V tomto ohledu je třeba uvést, že Komise v napadeném rozhodnutí (body 100 až 103 odůvodnění) neodkazovala výlučně na povinnost uloženou čl. 14 odst. 1 tohoto nařízení. Vycházela rovněž výslovně z dřívější judikatury, která byla ostatně formálně zakotvena výše uvedeným čl. 14 odst. 1, který v tomto ohledu nezavádí žádné nové pravidlo.

387 I před samotným vstupem v platnost nařízení č. 659/1999 bylo totiž zrušení protiprávní podpory prostřednictvím jejího navrácení podle ustálené judikatury logickým důsledkem konstatování její protiprávnosti (rozsudky Soudního dvora Tubemeuse, bod 265 výše, bod 66, a ze dne 14. ledna 1997, Španělsko v. Komise, C-169/95, Recueil, s. I-135, bod 47). Soudní dvůr zejména rozhodl, že Komise s výjimkou výjimečných okolností nemůže porušit svou diskreční pravomoc, když požaduje, aby členský stát

zajistil navrácení protiprávních podpor, neboť navrácení se týká pouze obnovení dřívější situace (rozsudek Maribel a/b, bod 226 výše, bod 66).

388 I když je třeba připustit, že čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 nebyl v zásadě formálně uplatnitelný v projednávaném případě v rozsahu, ve kterém obsahuje hmotněprávní pravidlo, tato okolnost tedy nemůže narušit povinnost navrácení uloženou v napadeném rozhodnutí v rozsahu, ve kterém měla v souladu s judikaturou uvedenou v předchozím bodě Komise za to, že navrácení bylo nezbytné pro obnovení dřívější situace tím, že se odstranění zvýhodnění, jejichž příjemci byly dotčené podniky na základě posuzovaného režimu podpory.

389 V rozporu s tvrzením žalobců zejména nemůže být povinnost navrácení posuzovaných podpor považována za nepřiměřenou vzhledem k cílům ustanovení Smlouvy v oblasti státních podpor, jelikož je logickým důsledkem protiprávnosti a směřuje k obnovení dřívější situace.

390 Okolnost, že většina podniků, které byly příjemci, vykonávala svou činnost na místní úrovni, což nebylo prokázáno, v tomto ohledu každopádně neumožňuje vyloučit jakýkoli dopad dotčených úlev na sociálních příspěvcích na obchod a hospodářskou soutěž, jak již bylo rozhodnuto (viz bod 246 až 248 výše). Stejně tak neúčast zúčastněných třetích osob na správním řízení neprokazuje, že příjemcům těchto úlev nebyla poskytnuta citelná soutěžní výhoda, která měla být odstraněna pro obnovení dřívější situace.

391 V tomto kontextu Komise v rozporu s tvrzením společnosti Hotel Cipriani náležitě zohlednila v napadeném rozhodnutí (bod 103 odůvodnění) vyjádření uvedená italskými orgány na podporu jejich žádosti nepřistoupit k navrácení neslučitelných podpor.

392 Co se týče žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, kterého se dovolává společnost Hotel Cipriani, jakož i Coopservice a výbor, je třeba připomenout, že podle judikatury nemůže mít příjemce protiprávní podpory legitimní očekávání, pokud jde o bezvadnost poskytnutí podpory (rozsudky Soudního dvora Unicredito Italiano, bod 209 výše, body 104 a 108 až 111, a ze dne 22. dubna 2008, Komise v. Salzgitter, C-408/04 P, Sb. rozh. s. I-2767, bod 104). Posuzovaný režim podpory nebyl v projednávaném případě oznámen, a navrácení podpor je tedy předvídatelným rizikem. Okolnost, které se dovolává Coopservice a výbor, že navrácení se uskuteční v rámci vnitrostátního postupu pro výkon rozhodnutí Komise, není v tomto ohledu relevantní.

393 Krom toho se žalobkyně nedovolávají žádné objektivně výjimečné okolnosti umožňující prokázat, že povinnost sporného navrácení je v rozporu se zásadou právní jistoty, jak vyžaduje judikatura (rozsudek Komise v. Salzgitter, bod 392 výše, bod 107). Konkrétně argumenty týkající se časové kontinuity pravidel poskytujících úlevy na sociálních příspěvcích ve prospěch podniků usazených v Benátkách nebo Chioggia byly již Soudem zamítnuty jako neopodstatněné (viz bod 362 výše). Krom toho a v každém případě taková kontinuita sama o sobě nebyla výjimečnou okolností, která by mohla vést k protiprávnosti rozhodnutí Komise nařizujícího navrácení dotčených podpor za dodržení promlčecí lhůty stanovené článkem 15 nařízení č. 659/1999.

394 Co se týče žalobního důvodu vycházejícího z porušení zásady rovného zacházení, kterého se dovolává společnost Hotel Cipriani, je třeba připomenout, že napadené rozhodnutí neobsahuje žádné zjištění individuální povahy, s výjimkou posouzení

situace obecních podniků uskutečněného na základě údajů, které byly Komisi předloženy vnitrostátními orgány a městem Benátky. Vzhledem k tomu, že Komisi naopak nebyla ve správním řízení sdělena žádná informace týkající se individuální situace společnosti Hotel Cipriani, nemůže napadené rozhodnutí žalobkyni diskriminovat oproti obecním podnikům.

395 Pokud jde o argumenty společnosti Hotel Cipriani, jakož i společnosti Coopservice a výboru, směřující k prokázání nesprávnosti způsobu výpočtu úroků z částek, které mají být navráceny, musí být rovněž zamítnuty. V tomto ohledu je třeba předem uvést, že i když je pravda, že ustanovení čl. 14 odst. 2 nařízení č. 659/1999, které uvádí, že Komise stanoví úroky v přiměřené výši, je hmotněprávním pravidlem, a z tohoto důvodu nebylo v projednávaném případě formálně použitelné, nezavádí toto ustanovení nicméně žádné nové právní pravidlo.

396 V projednávaném případě postačí konstatovat, že úroková sazba stanovená v napadeném rozhodnutí (čl. 5 druhý pododstavec), které odkazuje na referenční sazbu používanou pro výpočet ekvivalentu dotace v rámci regionálních podpor, je v souladu s účelem navrácení, a tedy nemůže být považována za nepředvídatelnou.

397 Komisi navíc nepříslušelo, aby v napadeném rozhodnutí více odůvodnila výběr této referenční sazby. Zejména pouhá okolnost, že tato sazba je údajně vyšší než sazba uplatněná na dluhy společnosti Hotel Cipriani, neumožňuje mít za to, že nepředstavuje úrokové sazby uplatňované na trhu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 159). Krom toho a každopádně není přípustné, aby se tato žalobkyně dovolávala své individuální situace, neboť tato nebyla Komisi oznámena ve správním řízení, jak již bylo rozhodnuto (viz zejména body 211 a 215 výše).

398 Z toho vyplývá, že žalobci neprokázali, že sazba stanovená v napadeném rozhodnutí nebyla přiměřená v rozsahu, v němž překračovala to, co bylo nezbytné pro odstranění zvýhodnění vyplývajících pro příjemce z dotčených úlev na sociálních příspěvcích.

399 Ze všech těchto důvodů musí být žalobní důvody vycházející z namítaného porušení čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999, zásad proporcionality, právní jistoty, rovného zacházení a ochrany legitimního očekávání, jakož i přechodných právních pravidel a povinnosti uvést odůvodnění zamítnuty jako neopodstatněné.

K nákladům řízení

400 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že žalobci neměli úspěch ve svých žalobních důvodech, je třeba jim uložit v souladu s návrhy Komise náhradu nákladů řízení, včetně, co se týče žalobců ve věci T-277/00, nákladů týkajících se řízení o předběžném opatření.

401 Na základě čl. 87 odst. 4 prvního pododstavce jednacího řádu členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady. Z toho vyplývá, že Italská republika ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

Soud (šestý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloby se zamítají.**

- 2) **Společnost Hotel Cipriani SpA, Società italiana per il gas SpA (Italgas), Coopservice – Servizi di fiducia Soc. Coop. RI a Comitato „Venezia vuole vivere“ ponou vlastní náklady řízení a ukládá se jim náhrada nákladů řízení vynaložených Komisí. Coopservice a Comitato „Venezia vuole vivere“ ponou rovněž veškeré náklady řízení vynaložené v rámci řízení o předběžném opatření.**

Meij

Vadapalas

Wahl

Prek

Ciucă

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 28. listopadu 2008.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	II - 3277
A – Předmětný režim úlev na sociálních příspěvcích	II - 3277
B – Správní řízení	II - 3279
C – Napadené rozhodnutí	II - 3281
Řízení a návrhová žádání účastníků řízení	II - 3283
K přípustnosti	II - 3288
A – K údajné překážce věci zahájené ve věci T-277/00	II - 3289
1. Argumenty účastníků řízení	II - 3289
2. Závěry Soudu	II - 3289
B – K údajnému nedostatku aktivní legitimace žalujících podniků ve věcech T-254/00, T-270/00 a T-277/00	II - 3291
1. Argumenty účastníků řízení	II - 3291
2. Závěry Soudu	II - 3297
a) Posouzení kritéria týkajícího se prováděcích pravidel režimu podpory ve světle judikatury	II - 3299
b) Posouzení kritéria založeného na prováděcích pravidlech režimu podpor ve světle systému kontroly státních podpor Společenství	II - 3307
c) K údajné pravomoci vnitrostátních orgánů ověřit v rámci výkonu příkazu k navrácení v každém jednotlivém případě existenci podpory	II - 3309
C – K údajnému nedostatku aktivní legitimace výboru „Venezia vuole vivere“ ve věci T-277/00	II - 3314
K věci samé	II - 3315
A – K údajně nesprávné kvalifikaci dotčených opatření jako státních podpor neslučitelných se společným trhem	II - 3315
	II - 3407

1. K namítanému porušení čl. 87 odst. 1 ES a čl. 86 odst. 2 ES, jakož i zásady rovného zacházení a údajného nedostatku odůvodnění a rozporu v odůvodnění II - 3316
- a) Argumenty účastníků řízení. II - 3316
- Argumenty žalobců. II - 3316
- Věc T-254/00 II - 3316
- Věc T-270/00 II - 3320
- Věc T-277/00 II - 3325
- Argumenty Komise. II - 3328
- b) Závěry Soudu II - 3329
- K namítané neexistenci zvýhodnění z důvodu údajně kompenzačního charakteru dotčených opatření II - 3330
- K namítané kompenzaci strukturálních nevýhod (věc T-254/00, T-270/00 a T-277/00) II - 3332
- K namítané kompenzaci řízení veřejné služby (věci T-270/00 a T-277/00) II - 3339
- K namítané neexistenci ovlivnění obchodu mezi členskými státy a k dopadu na hospodářskou soutěž II - 3346
2. K namítanému porušení čl. 87 odst. 3 písm. c) ES a údajnému nedostatku odůvodnění II - 3355
- a) Argumenty účastníků řízení. II - 3355
- Argumenty žalobců. II - 3355
- Věc T-254/00 II - 3355
- Věc T-270/00 II - 3357
- Věc T-277/00 II - 3361
- Argumenty Komise. II - 3361
- b) Závěry Soudu II - 3363

3. K namítanému porušení čl. 87 odst. 3 písm. d) ES a zásady rovného zacházení, jakož i údajným nedostatkům odůvodnění a rozporům v odůvodnění	II - 3378
a) Argumenty účastníků řízení.	II - 3378
Argumenty žalobců.	II - 3378
– Věc T-254/00	II - 3378
– Věc T-277/00	II - 3379
Argumenty Komise.	II - 3380
b) Závěry Soudu	II - 3380
4. K tvrzenému porušení čl. 87 odst. 3 písm. e) ES	II - 3383
a) Argumenty účastníků řízení.	II - 3383
b) Závěry Soudu	II - 3383
5. K tvrzenému porušení čl. 87 odst. 3 písm. b) ES, čl. 87 odst. 2 písm. b) ES a článku 253 ES, jakož i k tvrzené nedostatečnosti a rozpornosti odůvodnění	II - 3384
a) Argumenty účastníků řízení.	II - 3384
b) Závěry Soudu	II - 3385
B – K tvrzené neoprávněnosti povinnosti navrátit podpory uložené v článku 5 napadeného rozhodnutí	II - 3387
1. K tvrzenému porušení článku 15 nařízení č. 659/1999, jakož i zásad právní jistoty, ochrany legitimního očekávání a rovného zacházení v souvislosti s údajně nesprávnou kvalifikací dotčených opatření jako nových podpor	II - 3388
a) Argumenty účastníků řízení.	II - 3388
Argumenty žalobců.	II - 3388
– Věc T-254/00	II - 3388
– Věc T-277/00	II - 3391

Argumenty Komise	II - 3392
b) Závěry Soudu	II - 3392
2. K namítanému porušení čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999, zásad proporcionality, právní jistoty, rovného zacházení a ochrany legitimního očekávání, jakož i přechodných právních pravidel a povinnosti uvést odůvodnění	II - 3396
a) Argumenty účastníků řízení	II - 3396
Argumenty žalobců	II - 3396
– Věc T-254/00	II - 3396
– Věc T-270/00	II - 3397
– Věc T-277/00	II - 3399
Argumenty Komise	II - 3400
b) Závěry Soudu	II - 3401
K nákladům řízení	II - 3405